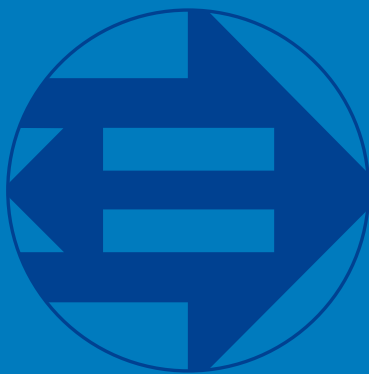
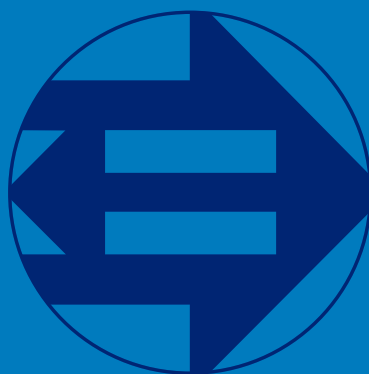
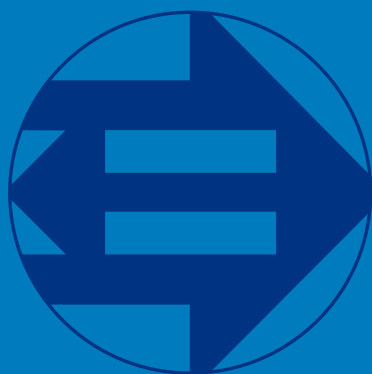

Eiropas
ombuds

Gada ziņojums
2012

LV

Misija no Eiropas ombuds Eiropas ombuds cenšas panākt taisnīgu iznākumu sūdzībām par Eiropas Savienības iestādēm, veicina pārredzamību un sekmē pārvaldības pakalpojumu kultūru. Tā mērķis ir radīt uzticību, izmantojot dialogu starp pilsoņiem un Eiropas Savienību, un izkopt augstākos uzvedības standartus Eiropas Savienības iestādēs.

Eiropas
ombuds

Gada ziņojums
2012

Saturs

Ombuda ievads	4
1 Sūdzības un izmeklēšana	11
1.1 Ombuda pilnvaras un procedūras	12
1.2 Pārskats par 2012. gadā izskatītajām sūdzībām	18
1.3 Uzsākto izmeklēšanas lietu analīze	24
1.4 Ombuda veiktajā izmeklēšanā gūtie konstatējumi	29
1.5 “Parauglietas”, kas uzskatāmas par labākās prakses piemēriem	36
1.6 Izbeigto izmeklēšanas lietu tematiskā analīze	38
1.7 Sūdzību pārsūtīšana un ieteikumi	56
2 Attiecības ar iestādēm, citiem ombudiem un citām ieinteresētajām personām	59
2.1 Attiecības ar ES iestādēm un struktūrām	60
2.2 Attiecības ar citiem ombudiem un līdzīgām iestādēm	61
2.3 Attiecības ar citām ieinteresētajām personām	63
2.4 Personu ar invaliditāti tiesības	68
3 Resursi	71
3.1 Personāls	72
3.2 Budžets	74
3.3 Resursu izlietojums	75
Kā sazināties ar Eiropas ombudu	76

Ombuda ievads

Esmu gandarīts iepazīstināt Jūs ar Eiropas ombuda 2012. gada ziņojumu. Šeit Jūs atradīsīt visaptverošu pārskatu par mūsu darbu sūdzību risināšanā, mūsu centieniem veicināt labu pārvaldi Eiropas Savienības iestādēs un struktūrās, kā arī mūsu informācijas pasākumiem ar mērķi nodrošināt iedzīvotājiem iespēju pilnībā izmantot savas tiesības.

Ziņojums tiek iesākts ar šo ievadu, kurā es vēršu uzmanību uz svarīgākajiem sasniegumiem iestādes darbībā 2012. gadā. Ziņojuma 1. nodaļā ir sniegts visaptverošs pārskats par ombuda darbu, izskatot sūdzības un veicot izmeklēšanu, kā arī izskaidrotas ombuda pilnvaras un procedūras. Ziņojuma 2. nodaļā ir apskatītas ombuda attiecības ar citām ES iestādēm un struktūrām¹, valstu, reģionu un vietējiem ombudiem Eiropā un ar citām galvenajām ieinteresētajām personām. Tajā pirmoreiz ir iekļauta arī sadaļa par personu ar invaliditāti tiesībām. Visbeidzot ziņojuma 3. nodaļā ir sniegta informācija par ombuda personālu un budžetu.

Gads ar rekordlielu sūdzību un izmeklēšanas lietu skaitu

Ombudam un ombuda personālam 2012. gads bija īpaši bagāts ar rekordlielu uzsākto un izbeigto izmeklēšanas lietu skaitu. Tika uzsāktas 465 izmeklēšanas lietas, kas ir par 18 % vairāk kā 2011. gadā². Izbeigto lietu skaits ir palielinājies par 23 %, salīdzinot ar iepriekšējo gadu, un ir sasniedzis jaunu rekordlīmeni – 390 lietas. Kopumā ņemot, līdzīgi kā 2011. gadā, ombuds ir palīdzējis vairāk nekā 22 000 personām to sūdzību risināšanā (2 442 lietas), sniedzot atbildes uz informācijas pieprasījumiem (1 211) vai nodrošinot konsultācijas ar interaktīvā ceļveža starpniecību mūsu tīmekļa vietnē (19 281).

Kopējais ombudam iesniegto sūdzību skaits ir samazinājies jau ceturto gadu pēc kārtas, joprojām liecinot par interaktīvā ceļveža panākumiem. To skaits ir samazinājies no 3 406 sūdzībām 2008. gadā līdz 2 442 sūdzībām 2012. gadā galvenokārt tāpēc, ka arvien mazāk cilvēku iesniedz ombudam sūdzības, norādot nepareizu iemeslu. Gadījumos, kad cilvēki vēršas pie mums, bet faktiski tiem būtu jāiesniedz savas sūdzības citur, mēs cenšamies konsultēt tos vai pārsūtīt attiecīgo lietu. Biroja visbiežāk sniegtais padoms ir sazināties ar Eiropas ombudu tīkla locekli³. Gandrīz 2012. gadā skatīto 60 % sūdzību bija tīkla locekļa kompetencē. Vairāk nekā puse šo lietu (30 % no kopējā skaita) ietilpa Eiropas ombuda pilnvarās. Ārpus šīm pilnvarām esošo sūdzību skaits, t.i., 1 720, ir zemākais desmit gadu laikā.

Ar šo sūdzību, kuras neietilpst ombuda pilnvarās, apstrādes racionalizāciju 2012. gadā ir kļuvis iespējams tās izskatīt daudz ātrāk. Tomēr lielākā lietu skaita dēļ izmeklēšanas lietu pabeigšanai bija nepieciešams vidēji nedaudz ilgāks laiks, t.i., vienpadsmit mēneši 2012. gadā, salīdzinot ar desmit mēnešiem 2011. gadā. Tomēr mēs pabeidzām lielāko daļu izmeklēšanas lietu (69 %) viena gada laikā, nedaudz uzlabojot savu 2010. gada rezultātu (66 %). Tas viss tika sasniegts ar 66 amata vietām, kas 2012. gadā bija iekļautas štatu sarakstā, un budžeta apropriācijām EUR 9 516 500 apmērā.

1. Īsuma labad šajā ziņojumā jēdziens “iestāde” tiek attiecināts uz visām ES iestādēm un struktūrām.

2. Kā paskaidrots 2011. gada ziņojumā, ombuda procedūras 2011. gadā tika mainītas, kā rezultātā togad tika uzsākts nepieredzēti liels izmeklējamu lietu skaits, t.i., 396 izmeklēšanas lietas. Turpmākais pieaugums 2012. gadā ir šīs tendences turpinājums.

3. Tikls tagad ietver 99 birojus 35 Eiropas valstīs. Tiklā ietilpst valstu un reģionu ombudi un līdzīgas iestādes Eiropas Savienības dalībvalstīs, ES kandidātvalstīs, citās Eiropas Ekonomikas zonas un/vai Šengenas zonas valstīs, kā arī Eiropas ombuds un Eiropas Parlamenta Lūgumrakstu komiteja.

Ombuda ievads

Rosīgs gads ES pārvaldes uzraudzībā

Kā katru gadu, lielākā daļa izmeklēšanas lietu, ko ombuds sāka 2012. gadā, bija saistīta ar Eiropas Komisiju (245 izmeklēšanas lieta jeb 53 % no kopējā skaita). Ņemot vērā, ka Komisija ir galvenā ES iestāde, kas pieņem lēmumus, kuri tieši ietekmē pilsoņus, ir loģiski, ka tai būtu jābūt galvenajam pilsoņu sūdzību priekšmetam. Uz Eiropas Personāla atlases biroju (EPSO), kura lēmumi ietekmē pilsoņus, kuri vēlas strādāt ES pārvaldē, attiecās 78 izmeklēšanas lietas (17 %). Tas ne tikai nozīmē izmeklēšanas lietu skaita divkāršošanos, salīdzinot ar iepriekšējo gadu (42 izmeklēšanas lietas), bet man ir ar nožēlu arī jāsaaka, ka EPSO reakcija uz dažām 2012. gadā ierosinātajām lietām ir radījusi pamatu bažām.

2012. gadā uz Eiropas Parlamentu kopumā attiecās 24 sāktās izmeklēšanas lietas (5 %), uz Eiropas Ārējās darbības dienestu attiecās 14 (3 %), bet uz Eiropas Investīciju banku – septiņas izmeklēšanas lietas (1,5 %). Pārējās 97 izmeklēšanas lietas (21 % no kopējā skaita) attiecās uz citām ES iestādēm un struktūrām. No šīm izmeklēšanas lietām 58 attiecās uz ES aģentūrām. Es esmu turpinājis savu programmu, kas paredz vizītes uz aģentūrām, veicot kopā astoņas vizītes gada laikā.

Kā katru gadu, es esmu arī šajā ziņojumā norādījis parauglietas, kuras ir izmantojamas kā labākās prakses piemēri tam, kā ir jāatbild uz ombuda ierosinātajām lietām. Sešas no šā gada desmit parauglietām attiecas uz Komisiju, bet pa vienai parauglietai attiecas uz Eiropas Padomi, ES Padomi, Eiropas Centrālo banku un Eiropas Zāļu aģentūru.

Sešas lietas ir saistītas ar pārredzamību, bet pārējās attiecas uz ES Pamattiesību hartas piemērošanu. Ir iekļautas arī lietas par pieņemšanu darbā, cieņu pret pilsoņiem un kompensācijām.

Šīs lietas ir aprakstītas šā ziņojuma 1.5. sadaļā. Turpmāk sniegtajā tematiskajā analizē ir izklāstīti visbūtiskākie konstatējumi par tiesību aktiem un faktiem, kas ietverti ombuda 2012. gadā pieņemtajos lēmumos izbeigt izmeklēšanu. Tematiskās analīzes galvenās tēmas ir šādas: (i) atklātība, publiska piekļuve un personas dati (22 % no kopējā slēgto izmeklēšanas lietu skaita); (ii) Komisija kā "Līgumu uzraudzītāja" (22 %); (iii) līgumu slēgšanas tiesību un dotāciju piešķiršana (7 %); (iv) līgumu izpilde (4 %); (v) pārvalde un Civildienesta noteikumi (17 %); (vi) konkursi un atlases procedūras (21 %) un (vii) institucionāli, politiski un citi jautājumi (12 %). Ir vērts atzīmēt, ka pirmo reizi ar Komisiju kā "Līgumu uzraudzītāju" saistīto izmeklēšanas lietu skaits ir vienāds ar lietu skaitu par pārredzamību. Ņemot vērā ombuda nozīmi šajā jomā, ir nepieņemami, ka Komisijas jaunais Paziņojums par attiecībām ar sūdzību iesniedzējiem jautājumos par ES tiesību pārkāpumiem, atšķirībā no tā priekšgājēja, nav adresēts ombudam. Par šo lietu es esmu rakstījis Komisijas ģenerālsēkretāram 2012. gadā jūnijā.

No 2012. gadā izbeigtajām 390 izmeklēšanas lietām, ombuds pats pēc savas iniciatīvas ir vadījis desmit. Es esmu konstatējis kļūdu pārvaldē 56 lietās (palielinājums, salīdzinot ar 47 lietām 2011. gadā) un ieguvis sūdzības iesniedzējam pozitīvu rezultātu deviņās no šīm lietām (salīdzinot ar 13 lietām 2011. gadā), iesniedzot ieteikumu projektu,

kurš tika pieņemts. 2012. gadā ombuds ir izteicis aizrādījumus 47 lietās, kas ir par divpadsmit vairāk kā 2011. gadā. Arī tas rada pamatu bažām, un es stingri uzraudzišu šo iestāžu turpmāko rīcību pēc aizrādījumu saņemšanas savā ikgadējā pētījumā par turpmāko rīcību pēc aizrādījumu un papildu aizrādījumu saņemšanas. Šajā sakarā es esmu 2012. gadā izdarījis papildu aizrādījumus 30 lietās ar mērķi uzlabot pārvaldes kvalitāti.

Lietu skaits, kuras iestādes ir atrisinājušas vai kurās tās ir piekritušas mierizlīgumam, ir nedaudz samazinājies līdz 80 (salīdzinot ar 84 lietām 2011. gadā). 197 lietās (salīdzinot ar 128 lietām 2011. gadā) ombuds ir uzskatījis, ka turpmāka izmeklēšana nav pamatota. Daudzas no tām izrietēja no izmaiņām ombuda 2011. gadā ieviestajā vienkāršotajā procedūrā. 76 lietās es neesmu konstatējis kļūdu pārvaldē (salīdzinot ar 64 lietām 2011. gadā).

Pozitīvs gads attiecībā uz ombuda ietekmi

2012. gadā mēs pirmoreiz saņēmām konkrētu atbildi uz jautājumu "Cik veiksmīgs ir Eiropas ombuds?" Divās pagājušā gadā izveidotajās publikācijās – pētījumā par turpmāko rīcību pēc aizrādījumu un papildu aizrādījumu saņemšanas un jaunajā atbilstības ziņojumā – ir secināts, ka četros no katriem pieciem gadījumiem (82 %) ES iestādes ir ievērojušas ombuda ieteikumus. Citiem vārdiem, no 120 gadījumiem, kuros ombudam bija jāizsaka piezīmes un jāsniedz ieteikumi 2011. gadā izbeigto lietu kontekstā, iestādes ir sniegušas 98 pozitīvas atbildes vai nu 2011. gadā, vai

2012. gada laikā. Pētījums par turpmāko rīcību un atbilstības ziņojums par 2012. izbeigtajām lietām turpmāks tiks apvienoti, lai nodrošinātu visaptverošu pārskatu par to, cik lielā mērā ES iestādes ievēro ombuda ieteikumus. Mums ir nodoms publicēt šo jauno apvienoto ziņojumu katra gada novembrī.

Komentārs par turpmākās rīcības pētījumu, kuru mēs šajā gadā saņēmām no Eiropas Padomes priekšsēdētāja Herman Van Rompuy, vēl vairāk mani pārliecināja par šā uzdevuma vērtīgumu un, jo svarīgāk, nepieciešamību turpināt smago darbu pilsoņu labā. Lūk, ko rakstīja priekšsēdētājs Van Rompuy:

"Šis darbs ir vēl viens būtisks elements sabiedriskās domas pārliecināšanā, ka mūsu savienībā ir nodalītas pilnvaras. Pat vairumam pilsoņu, kuriem nav nepieciešamības vērsties pie ombuda pēc palīdzības, ir svarīgi apzināties šādas palīdzības esamību un to, ka tā tiek aktīvi izmantota."

Protams, mēs turpināsim savu darbu, lai veicinātu iestāžu darba atbilstību visaugstākajiem rīcības standartiem, kā norādīts ombuda darba mērķos. Paturot prātā šo mērķi, 2012. gadā ombuds ir visās oficiālajās ES valodās publicējis civildienesta principu kopumu, kam būtu jānosaka ES ierēdņu rīcību. Pieci civildienesta principi ir saistības pret Eiropas Savienību un tās pilsoņiem, godprātība, objektivitāte, cieņa pret citiem un pārredzamība. Šie principi atbilst dalībvalstu labākajai praksei un tika formulēti pēc sākotnējas apspriešanās ar Eiropas ombudu tīklu. Arī par pirmo principu projektu notika sabiedriska apspriešana. Pēc šo principu publicēšanas ombuds ir sagatavojis pamatnostādnes par ētiku un deontoloģiju savam birojam.

Ombuda ievads

Ievērojamākais Eiropas Ombuda komunikācijas pasākums 2012. gadā bija seminārs "Eiropa krīzē: izaicinājums iegūt pilsoņu uzticību". Eiropas Komisijas priekšsēdētājs José Manuel Barroso bija viens no galvenajiem runātājiem šajā pasākumā.

Veismīgs gads pilsoņu informēšanā

Es vērsu uzmanību uz šiem principiem, tiekoties ar Komisijas ģenerāldirektoriem martā, īpaši uzsverot, ka laikā, kad ES piedzīvo smagu krīzi, šie principi var palīdzēt veidot lielāku uzticību pilsoņu un iestāžu starpā. Mūsu līdz šim lielākais ieinteresēto personu pasākums sniedza pilsoņiem iespēju pārrunāt tēmu *"the challenge of winning citizens' trust"* (Eiropa krīzē: izaicinājums iegūt pilsoņu uzticību) kopā ar Parlamenta, Komisijas un ES Padomes priekšsēdētājiem. Pasākuma mērķis bija izpētīt konkrētas darbības, kuras Eiropas un valstu iestādes

var veikt, lai iegūtu pilsoņu uzticību, t.i., pasākumus, kuri atspoguļo ombuda darba mērķu pamatnostādņu principu, t.i., veidot uzticību ar dialogu starp pilsoņiem un Savienību. Pasākuma interaktīvā norise ļāva citviet esošajai auditorijai sekot līdzī debatēm ar *Webstream* starpniecību un iesniegt savus jautājumus un komentārus *Twitter* vietnē. *"Twitter sienā"* semināra telpā tika rādīta pilsoņu aktivitāte, sniedzot runātājiem iespēju uz to atbildēt. Mūsu publikācija šogad video klipa veidā mūsu tīmekļa vietnē un *YouTube* kanālā vēl vairāk liecina par mūsu apņēmību informēt pilsoņus interesantā un inovatīvā veidā.

Briselē, 28. septembrī ombuds sadarbībā ar EIB Sūdzību mehānismu vadīja semināru "Starptautiskā informācijas atklātības diena – pārredzamība un pārskatatbildība starptautiskās attīstības bankās" (*International Right to Know Day – Transparency and accountability in international development banks*).

Astotais Eiropas reģionālo ombudu tīkla seminārs notika Briselē no 14. līdz 16. oktobrim.

Vēl viens svarīgs notikums ombuda gada tematisko pasākumu kalendārā ir Starptautiskā informācijas atklātības diena (*International Right to Know Day*), kura katru gadu notiek 28. septembrī. 2012. gadā, sadarbojoties ar Eiropas Investīciju bankas (EIB) Sūdzību mehānismu, ombuds vadīja semināru “Pārredzamība un pārskatatbildība starptautiskās attīstības bankās” (*Transparency and accountability in international development banks*). Šis pasākums norisinājās pēc 9. Ikgadējās neatkarīgo pārskatatbildības mehānismu (IAMs) sapulces (*9th Annual Meeting of the Independent Accountability Mechanisms (IAMs)*), kura notika no 2012. gada 25. līdz 27. septembrim, un tā organizēšanā piedalījās ombuds, Eiropas Investīciju banka un Luksemburgas Universitāte.

Ombuds iesaistījās vēl triju birojam ļoti svarīgu pasākumu organizēšanā. Vispirms, kopā ar ES Administratīvo tiesību izpēti tīklu (*ReNEUAL*) ombuds martā organizēja konferenci Briselē, lai izpētītu iespēju pieņemt ES Administratīvā procesa likumu, proti, vispārēju administratīvā procesa noteikumu kopumu ES iestādēm un struktūrām.

Tika izskatīts arī iespējamais šāda likuma saturs par noteikumu sagatavošanu, lēmuma pieņemšanu atsevišķos gadījumos, publiskā iepirkuma līgumiem un informācijas tīkliem. Otrkārt, 2012. gada oktobrī Briselē ombuds piedalījās astotā Eiropas reģionālo ombudu tīkla semināra organizēšanā. Tas notika Flandrijas parlamentā un Valonijas-Briseles federācijas parlamentā. Visbeidzot, Strasbūrā jūnijā notika astotais Eiropas ombudu tīkla sadarbības seminārs. Semināra beigu sesijas darbs koncentrējās uz ombudu nozīmi pamattiesību aizsardzībā un veicināšanā.

Ombuda ievads

Biroja panākumu gads

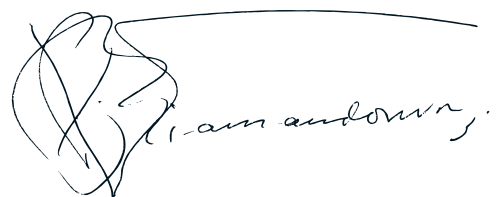
Viens no pamattiesību jautājumiem, kam ombuds pievērsa īpašu uzmanību 2012. gadā, attiecās uz personu ar invaliditāti integrāciju. Ombuda centrālā nozīme attiecībā uz personu ar invaliditāti tiesībām tika atzīta, kad Padome oktobrī apstiprināja ES līmeņa regulējumu saskaņā ar ANO Konvenciju par personu ar invaliditāti tiesībām. Ombuds strādās kopā ar Parlamenta Lūgumrakstu komiteju, Komisiju, Savienības Pamattiesību aģentūru un Eiropas Forumu personām ar invaliditāti, lai aizsargātu, veicinātu un uzraudzītu konvencijas īstenošanu. Šī konvencija ir pirmais līgums par cilvēktiesībām, ko ES ir jebkad ratificējusi. Kas attiecas uz ombudu, tas, ka Savienība pilda savus solījumus pilsoņiem, ko tā ir devusi parakstot un ratificējot konvenciju, ir ārkārtīgi būtiski.

Lai nodrošinātu visefektīvāko esošo resursu izmantošanu, ombuds piedalījās projektā, ko 2012. gadā vadīja Eiropas Kvalitātes vadības fonds. Tā rezultāti un pats process bija ārkārtīgi vērtīgi. Pateicoties veiksmīgai trīs noteikto uzlabojumu prioritāšu izpildei, tagad ir oficiāli atzīts, ka ombuds ir "apņēmis nodrošināt izcilību" (*Committed to Excellence*). Šie trīs projekti koncentrējās uz (i) to sūdzību apstrādes racionalizāciju, kas neietilpst ombuda pilnvarās, (ii) nodaļu vadītāju, direktoru un ģenerālsekretāra atbildības noteikšanu un precizēšanu un (iii) vienkārša atsauksmju mehānisma izveidi sūdzībām tīmeklī balstīta apmierinātības apsekojuma veidā. Gada laikā ombuds arī ir veicis apsekojumu par stratēģiju un pārvaldi, lūdzot ārējām un iekšējām ieinteresētajām personām novērtēt mūsu darbību.

Nākamais gads

Visas iepriekš minētās darbības liecina, ka līdz 2012. gada beigām mūsu situācija attiecībā uz Ombuda stratēģijā 2009.-2014. gada pilnvaru termiņam dotajiem solījumiem ir laba⁴. Viens no stratēģijas pamatmērķiem ir nodrošināt, ka Eiropas pilsoņi pilnīgi īsteno savas tiesības, un mēs ceram ar jaunu enerģiju un entuziasmu turpināt darboties 2013. – Eiropas Pilsoņu gadā –, lai sasniegtu šo mērķi.

Strasbūrā, 2013. gada 11. februārī

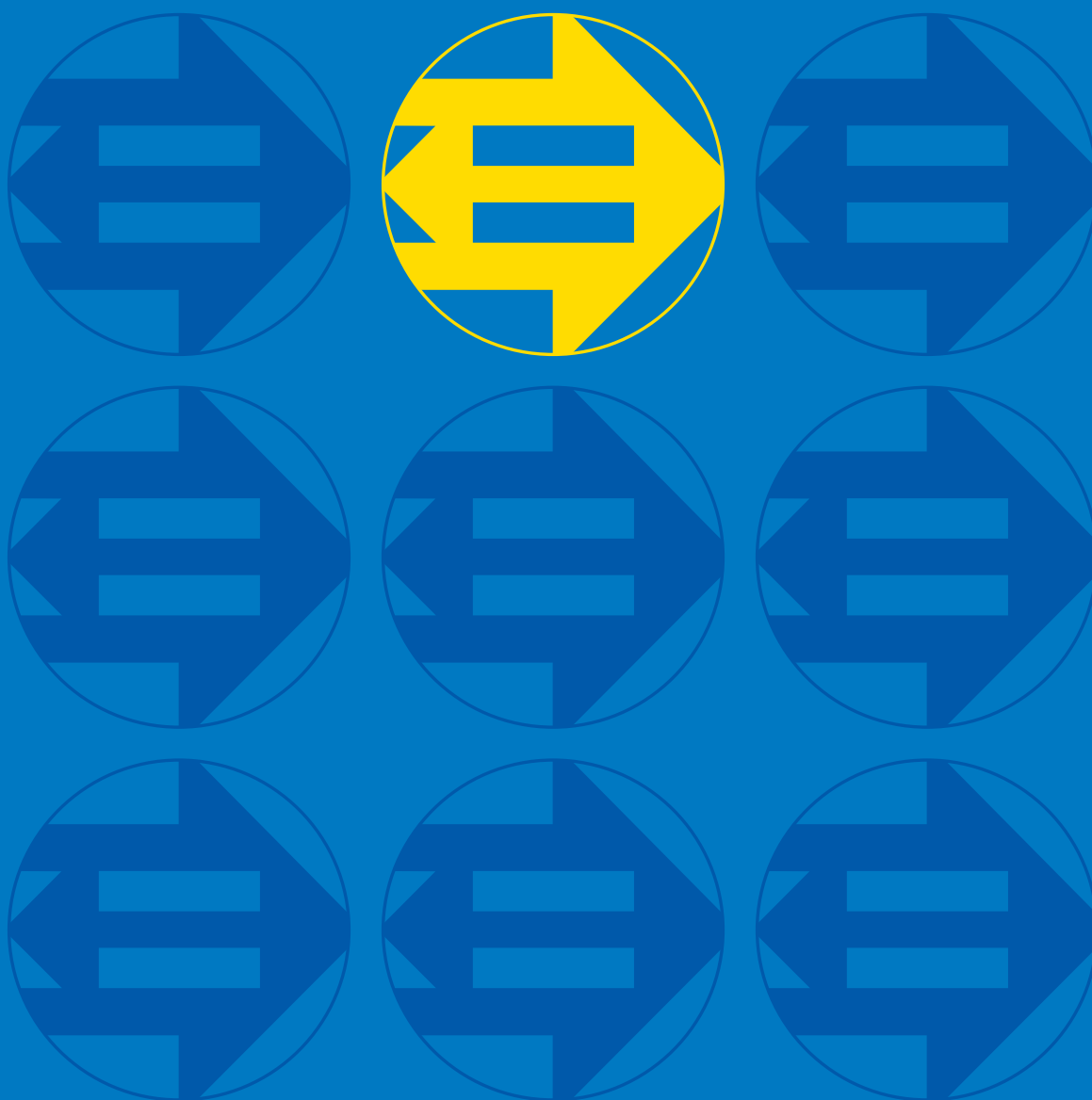

P. Nikiforos Diamandouros

4. Stratēģijas dokuments 23 valodās ir pieejams ombuda tīmekļa vietnē:
<http://www.ombudsman.europa.eu/resources/strategy.faces>

1 Sūdzības un izmeklēšana

Ziņojuma 1. nodaļā ir izskaidrotas ombuda pilnvaras un procedūras, sniegts pārskats par 2012. gadā izskatītajām sūdzībām, kā arī pabeigto izmeklēšanu padziļināta analīze. Ir iekļauta arī atsevišķa sadaļa, kura ir atvēlēta parauglietām, kā arī tematiskam izklāstam. Nodaļas beigās ir aplūkotas lietas, ko ombuds nodevis citām struktūrām, kuras izskata sūdzības.

Sūdzības un izmeklēšana

1.1 Ombuda pilnvaras un procedūras

Eiropas ombuda misija

Iespējamu pārvaldē pieļautu kļūdu gadījumi nonāk ombuda uzmanības lokā galvenokārt ar iesniegto sūdzību starpniecību, lai gan viņš veic izmeklēšanu arī pēc paša iniciatīvas.

Eiropas Ombuda birojs tika izveidots ar Māstrihtas līgumu kā daļa no Eiropas Savienības pilsoniskuma. Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 24. pants paredz, ka tiesības iesniegt sūdzību Eiropas ombudam ir vienas no Savienības pilsoņu tiesībām. Šīs tiesības ir paredzētas arī ES Pamattiesību hartā (43. pantā). Iespējamu pārvaldē pieļautu kļūdu gadījumi nonāk ombuda uzmanības lokā galvenokārt ar iesniegto sūdzību starpniecību, lai gan viņš veic izmeklēšanu arī pēc paša iniciatīvas.

Ombuda darbu reglamentē LESD 228. pants, kā arī ombuda statūti¹ un īstenošanas noteikumi, ko ombuds pieņēmis saskaņā ar statūtu 14. pantu². Statūti un īstenošanas noteikumi ir pieejami ombuda tīmekļa vietnē (<http://www.ombudsman.europa.eu>) un arī cietās kopijas formātā Ombuda birojā.

Ombuda pilnvaras

LESD 228. pants pilnvaro ombudu saņemt sūdzības par pārvaldē pieļautām kļūdām Savienības iestāžu un struktūru darbībā, izņemot kļūdas, ko pieļāvusi Eiropas Savienības Tiesa, pildot savus tiesu iestādes pienākumus.

Savienības iestādes un struktūras

ES iestādes ir uzskaitītas Līguma par Eiropas Savienību (LES) 13. pantā. Savienības struktūru definīcija vai autoritatīvs saraksts nepastāv. Minētais termins ietver struktūras, kas dibinātas, pamatojoties uz līgumiem, piemēram, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteju (EESC), kā arī struktūras, kas dibinātas saskaņā ar tiesību aktiem, piemēram, Eiropas Banku iestādi (EBI). Ar Lisabonas līgumu ombuda pilnvaras tika paplašinātas, ietverot tajās iespējamās kļūdas pārvaldē, kas saistītas ar kopējas ārpolitikas un drošības politikas jomu, tostarp kopējo drošības un aizsardzības politiku.

Sūdzības, kas vērstas pret dalībvalstu iestādēm, neietilpst Eiropas ombuda pilnvarās pat tad, ja tās attiecas uz jautājumiem, kas skar ES tiesību aktu darbības jomas. Tomēr daudzas šādas sūdzības ietilpst Eiropas ombudu tīklā iekļauto valstu vai reģionālo ombudu pilnvarās (sk. turpmāk 1.7. sadaļu).

| Sūdzības, kas vērstas pret dalībvalstu iestādēm, neietilpst Eiropas ombuda pilnvarās pat tad, ja tās attiecas uz jautājumiem, kas skar ES tiesību aktu darbības jomas.

1. Eiropas Parlaments 2008. gada jūnijā pieņēma lēmumu pārskatīt ombuda statūtus, kas ir spēkā no 2008. gada 31. jūlija (Eiropas Parlamenta 2008. gada 18. jūnija Lēmums 94/262 par noteikumiem un vispārējiem nosacījumiem, kas reglamentē ombuda pienākumu izpildi; OV 2008 L 189, 25. lpp.).

2. Ombuds 2008. gada 3. decembrī pārskatīja savus īstenošanas noteikumus, lai tajos atspoguļotu 2008. gada jūnijā ieviestos statūtu grozījumus un ņemtu vērā pieredzi, kas gūta kopš 2004. gada, kad noteikumi tika grozīti pēdējo reizi. Jaunie īstenošanas noteikumi stājās spēkā 2009. gada 1. janvārī.

Kļūda pārvaldē

Atbildot uz Eiropas Parlamenta pieprasījumu sniegt jēdziena “kļūda pārvaldē” skaidru formulējumu, ombuds piedāvāja šādu formulējumu, ko Parlaments novērtēja atzinīgi, pieņemot rezolūciju, kuru apstiprināja arī Komisija:

“Kļūda pārvaldē ir tad, ja valsts pārvaldes iestāde nedarbojas saskaņā ar tai saistošu noteikumu vai principu.”

Ir svarīgi norādīt, ka iepriekš minētā definīcija neierobežo pārvaldē pieļautās kļūdas tikai ar lietām, kurās pārkāptie noteikumi vai principi ir juridiski saistoši. Labas pārvaldes principi ir pārkāpi par tiesību aktiem, pieprasot, lai ES iestādes ne vien ievērotu to juridiskās saistības, bet arī domātu par pakalpojumu sniegšanu un nodrošinātu, ka sabiedrības locekļi saņem pienācīgu attieksmi un pilnīgi īsteno savas tiesības. Tādējādi pretlikumība jautājumos, kas ietilpst ombuda pilnvarās,

Ombuds ir definējis “kļūdu pārvaldē” tā, lai tiktu ievērots tiesiskums, labas pārvaldes principi un pamattiesības.

Ombuds ir definējis “kļūdu pārvaldē” tā, lai tiktu ievērots tiesiskums, labas pārvaldes principi un pamattiesības. Pamattiesību hartā tiesības uz labu pārvaldi ir iekļautas kā Savienības pilsonības pamattiesības (41. pants).

Eiropas Parlaments 2001. gada 6. septembrī apstiprināja Eiropas Labas administratīvās prakses kodeksu, kas ES iestādēm, to pārvaldēm un ierēdņiem ir jāievēro attiecībā ar sabiedrību. Kodeksā ir ievēroti Eiropas administratīvo tiesību principi, kas iekļauti Eiropas tiesu judikatūrā, un tā izstrādē ir ņemti vērā valstu tiesību akti. Jauno kodeksa izdevumu ombuds publicēs 2013. gada sākumā.

vienmēr liecina par kļūdu pārvaldē, taču pārvaldē pieļauta kļūda ne vienmēr ir saistīta ar pretlikumību. Tātad ombuda konstatēta kļūda pārvaldē ne vienmēr nozīmē, ka ir notikusi pretlikumīga darbība, par ko tiesa varētu noteikt sankcijas³.

Tomēr attiecībā uz jēdzienu “kļūda pārvaldē” pastāv ierobežojumi. Piemēram, ombuds vienmēr ir uzskatījis, ka Eiropas Parlamenta politiskais darbs nerada jautājumus par iespējamu kļūdu pārvaldē. Tāpēc uz Parlamenta komiteju, piemēram, Lūgumrakstu komitejas, lēmumiem ombuda pilnvaras neattiecas.

³. Šajā kontekstā sk. Vispārējās tiesas 2004. gada 28. oktobra spriedumu apvienotajās lietās T-219/02 un T-337/02, *Herrera* pret Komisiju, 2004, ECR-SC I-A-319 un II-1407, 101. punktu, un 2006. gada 4. oktobra spriedumu lietā T-193/04, *Hans-Martin Tillack* pret Komisiju, 2006, ECR II-3995, 128. punktu.

Sūdzības un izmeklēšana

Pieņemamība un izmeklēšanas pamatojums

Lai ombuds varētu uzsākt izmeklēšanu, sūdzībai ir jāatbilst papildu pieņemamības kritērijiem. Šie kritēriji, kas noteikti attiecīgajos statūtu pantos, paredz, ka:

1. sūdzībai jābūt tādai, lai varētu identificēt sūdzības iesniedzēju un sūdzības priekšmetu (2. panta 3. punkts);
2. ombuds nevar iejaukties lietās, ko izskata tiesas, vai apšaubīt tiesas nolēmumu pamatotību (1. panta 3. punkts);
3. sūdzību iesniedz divu gadu laikā no dienas, kad sūdzības iesniedzējs ir ievērojis faktus, uz ko sūdzība pamatojas (2. panta 4. punkts);
4. pirms sūdzības iesniegšanas ir atbilstīgi administratīvā veidā jāvēršas attiecīgajās iestādēs un struktūrvienībās (2. panta 4. punkts);
5. ombudam var iesniegt sūdzības, kas attiecas uz darba attiecībām starp Kopienas iestādēm un struktūrvienībām un to ierēdņiem un citiem darbiniekiem, tikai tad, ja attiecīgā persona ir izsmēlusi visas iespējas iesniegt iekšējus administratīvus pieprasījumus un sūdzības (2. panta 8. punkts).

LESD 228. pants paredz, ka ombuds “veic izmeklēšanu, kuru viņš uzskata par pamatotu”. 2011. gadā ombuds izlēma, ka lietas, kurās viņš nodrošina sūdzības iesniedzējam iespēju iesniegt papildu informāciju, apliecinot dokumentus vai papildu argumentus, lai pamatotu tā sūdzību, ir uzskatāmas par izmeklēšanas lietām (precizējošu izmeklēšanu). Ja ombuds uzskata, ka sūdzības iesniedzēja iesniegtā informācija ir nepietiekama vai nepārlicināša, viņš var izbeigt izmeklēšanu, attiecīgi konstatējot, ka kļūdas pārvaldē nav vai arī ka turpmāka izmeklēšana nav pamatota. Savukārt, ja, ņemot vērā sūdzības iesniedzēja iesniegto informāciju vai precizējumus, ir lietderīgi prasīt attiecīgās iestādes atzinumu, ombuds to dara.

Šo klasifikācijas pārmaiņu rezultātā to pieņemamo lietu īpatsvars, kurās ombuds ir izbeidzis, jo “nav pamatojuma izmeklēšanas sākšanai”, samazinājās no 40 % 2010. gadā līdz 24 % 2011. gadā un tikai 12 % 2012. gadā. Šādas lietas “bez pamatojuma” lielākoties bija sūdzības, ko jau izskatīja cita struktūra, vai gadījumi, kad sūdzības iesniedzējs nebija iesniedzis vajadzīgos dokumentāros pierādījumus sūdzības pamatošanai. No tā var secināt, ka ombuda uzsākto izmeklēšanas lietu skaits ir pieaudzis no 396 lietām 2011. gadā līdz 465 lietām 2012. gadā.

LESD 228. pants paredz, ka ombuds “veic izmeklēšanu, kuru viņš uzskata par pamatotu”.

Sūdzības un pēc paša iniciatīvas veikta izmeklēšana

LESD 228. pants pilnvaro ombudu saņemt sūdzības no ikviena Savienības pilsoņa vai ikvienas fiziskas vai juridiskas personas, kuras pastāvīgā dzīvesvieta vai juridiskā adrese ir kādā no Savienības dalībvalstīm. Ombudam ir arī pilnvaras uzsākt izmeklēšanu pēc paša iniciatīvas. Izmantojot šīs pilnvaras, ombuds var izmeklēt pārvaldē iespējami pieļautu kļūdu, par kuru viņam ziņojusi persona, kam nav tiesību iesniegt sūdzību. Viņa prakse šādos gadījumos ir sniegt attiecīgajai personai tādas pašas ar procedūru saistītās iespējas izmeklēšanas laikā, kādas tiktu sniegtas, ja pret lietu attiektos kā pret sūdzību. Ombuds 2012. gadā šādā veidā pēc paša iniciatīvas sāka divas izmeklēšanas lietas.

attiecībām ar sūdzību iesniedzējiem jautājumos par Kopienas tiesību aktu pārkāpumiem nav bijis pieejams visās oficiālajās ES valodās. Visbeidzot, lieta **OI/5/2012/BEH-MHZ** attiecās uz Eiropas Aģentūras operatīvās sadarbības vadībai pie Eiropas Savienības dalībvalstu ārējām robežām (*Frontex*) īstenoto pamattiesību pienākumu nodrošināšanu. Šī pēdējā izmeklēšana ietvēra arī sabiedrisku apspriešanu.

Turpmākās astoņas pēc paša iniciatīvas veiktās izmeklēšanas tika uzsāktas 2012. gadā saistībā ar programmu, kas paredz ombuda vizītes ES aģentūrās⁴. Šīs izmeklēšanas attiecās uz Eiropas profesionālās izglītības attīstības centru (*Cedefop*), Eiropas Dzīves un darba apstākļu uzlabošanas fondu (*Eurofound*), ES Tiesiskās sadarbības vienību (*Eurojust*),

Ombuds var arī izmantot savas pilnvaras, lai veiktu izmeklēšanu pēc paša iniciatīvas attiecībā uz sistemātiskām problēmām iestādēs. 2012. gadā viņš šādi rīkojās piecos gadījumos.

Ombuds var arī izmantot savas pilnvaras, lai veiktu izmeklēšanu pēc paša iniciatīvas attiecībā uz sistemātiskām problēmām iestādēs. 2012. gadā viņš šādi rīkojās piecos gadījumos. Lietas **OI/1/2012/MHZ** un **OI/6/2012/MHZ** attiecās uz Eiropas Personāla atlases biroju (*EPSO*). Pirmā no tām bija saistīta ar posmu, kurā atlases komisija atklātā konkursā pārbauda kandidātu apliecinājumus, bet otrā attiecās uz informāciju, kura tiek sniegta uzaicinājumos paust ieinteresētību par kandidātiem pieejamajiem tiesiskās aizsardzības līdzekļiem. Arī lieta **OI/3/2012/CK** attiecās uz kandidātiem sniegto informāciju par Eiropas Tīklu un informācijas drošības aģentūras (*ENISA*) organizēto atlases procedūru rezultātiem. Lieta **OI/2/2012/VL** attiecās uz faktu, ka Komisijas 2002. gada Paziņojums par

Eiropas Policijas biroju (*Eiropols*), Eiropas Sistēmisko risku kolēģiju (*ESRB*), *ENISA*, Eiropas Ķimikāliju aģentūru (*ECHA*) un *Frontex*. Šo vizīšu mērķis ir veicināt labu pārvaldi un nodrošināt labākās prakses apmaiņu. Visaptveroša informācija par šīm izmeklēšanas lietām ir pieejama vietnē <http://www.ombudsman.europa.eu/activities/visits.faces>

Ombuda procedūras

Rakstveida un vienkāršotās izmeklēšanas procedūras

Visas ombudam nosūtītās sūdzības reģistrē, un to saņemšanu apstiprina parasti vienas nedēļas laikā pēc saņemšanas. Apstiprinājuma vēstulē sūdzības iesniedzēju informē par

4. Pilnīgs šo vizīšu pamatojuma procedūras skaidrojums ir izklāstīts 2011. gada ziņojumā.

Sūdzības un izmeklēšana

procedūru, kas jāievēro, un norāda lietas atsaucē numuru un tās personas vārdu, uzvārdu un tālruna numuru, kura izskata konkrēto sūdzību. Tas attiecas arī uz informāciju par sūdzības iesniedzēja personas datu aizsardzību.

Pēc tam sūdzību pārbauda, lai noteiktu, vai tā ietilpst ombuda pilnvarās. Lai pēc iespējas ātrāk informētu sūdzību iesniedzējus par to, ka ombuds nevar izskatīt to sūdzības, ombuds 2011. gadā nolēma racionalizēt to sūdzību izskatīšanu, kuras neietilpst viņa pilnvarās. Tagad biroja Reģistrs izskatīs šādas sūdzības, paskaidrojot sūdzību iesniedzējiem, kāpēc šī sūdzība neietilpst ombuda pilnvarās, un, ja iespējams, pārsūtīs tās kompetentai struktūrai vai ieteiks sūdzību iesniedzējiem, kur vērsties. Sūdzību iesniedzēji var iesniegt ombudam pamatotu pieprasījumu pārskatīt pieņemumu, ka sūdzība neietilpst ombuda pilnvarās.

Jaunā šādu sūdzību izskatīšanas procedūra ir ievērojami samazinājusi laika apjomu, kas nepieciešams, lai atbildētu sūdzību iesniedzējiem gadījumos, kuri neietilpst ombuda pilnvarās.

Jaunā šādu sūdzību izskatīšanas procedūra ir ievērojami samazinājusi laika apjomu, kas nepieciešams, lai atbildētu sūdzību iesniedzējiem gadījumos, kuri neietilpst ombuda pilnvarās.

Ja sūdzība ietilpst ombuda pilnvarās, ombuds pārbauda, vai tā atbilst piemērojamām pieņemamības prasībām. Tad viņš, parasti viena mēneša laikā, izlemj, vai uzsākt izmeklēšanu. Ja izmeklēšana netiek uzsākta, sūdzības iesniedzēju informē par iemesliem.

Ja ombuds uzskata, ka ir nepieciešama izmeklēšana, viņa rīcībā ir vairākas iespējas:

- ja ir nepieciešama papildinformācija no sūdzības iesniedzēja, ombuds var aicināt iesniegt precizējumus. Atkarībā no precizējumiem ombuds var izlemt izbeigt lietu vai arī gadījumos, kad viņš uzskata, ka iesaistītajai iestādei ir jāpaskaidro tās nostāja, viņš var pieprasīt tai sniegt atzinumu;
- ombuds var izlemt turpināt dokumentu pārbaudi iestādes lietas materiālos (skatīt zemāk), lai noskaidrotu, vai ir nepieciešams pieprasīt iestādei sniegt tās atzinumu;
- cita iespēja, kā ātri atrisināt konkrēto problēmu, neuzsākot rakstveida izmeklēšanu par iespējamu kļūdu pārvaldē, ir ombuda neoficiāla sazināšanās ar iestādi, lai panāktu risinājumu. Šī pieeja tiek bieži izmantota, ja sūdzība ir iesniegta par iestādes atbildes nesniegšanu vai pienācīgas atbildes nesniegšanu. 2012. gadā 53 lietas tika atrisinātas pēc ombuda iejaukšanās, saņemot ātru atbildi uz neatbildētu vai pienācīgi neatbildētu saraksti⁵.

5. Kā paskaidrots 2011. gada ziņojumā, ombuda procedūra šajā lietā tika mainīta 2011. gadā, lai sūdzību iesniedzējiem būtu iespēja iesniegt viedokli par iestādes atbildi. Jaunās pieejas būtiskākā statistiskā ietekme ir tāda, ka ombuds tagad izbeidz mazāk lietu, kuras atrisinājusi attiecīgā iestāde, bet vairāk lietu, kurās kļūda pārvaldē netiek konstatēta vai kurās turpmāka izmeklēšana nav pamatota.

Izmeklēšanas laikā ombuds informē sūdzības iesniedzēju par katru jaunu izmeklēšanas pasākumu, ko viņš veic.

Statūtu 3. panta 2. punkts paredz, ka ierēdņiem un citiem ES iestāžu darbiniekiem ir jāsniedz liecības pēc

Izmeklēšanas laikā ombuds informē sūdzības iesniedzēju par katru jaunu izmeklēšanas pasākumu, ko viņš veic.

Ja ombuds nolemj izbeigt izmeklēšanu, viņš informē sūdzības iesniedzēju par izmeklēšanas rezultātiem un saviem secinājumiem. Ombuda lēmumi sūdzības iesniedzējam vai attiecīgajai iestādei nav juridiski saistoši un nerada juridiski īstenojamas tiesības vai pienākumus.

Lietas dokumentu pārbaude un liecinieku uzklauššana

Saskaņā ar ombuda statūtu 3. panta 2. punktu ES iestādēm ir pienākums sniegt ombudam visu informāciju, ko viņš tām pieprasa, kā arī ļaut piekļuvi attiecīgajām lietām. Ombuda pilnvaras pārbaudīt lietas ļauj viņam pārliecināties par attiecīgās ES iestādes iesniegtās informācijas pilnīgumu un pareizību. Tādējādi šī ombuda spēja veikt pamatīgu un pilnīgu izmeklēšanu ir svarīga garantija sūdzības iesniedzējam un sabiedrībai. Ombuda pilnvaras pārbaudīt iestāžu lietu dokumentus 2012. gadā tika izmantotas 36 lietās, salīdzinot ar 38 lietām 2011. gadā.

ombuda pieprasījuma, tomēr tiem joprojām ir saistoši attiecīgie Civildienesta noteikumi, jo īpaši pienākums ievērot dienesta noslēpumu. Ombuda pilnvaras uzklaušīt lieciniekus 2012. gadā netika izmantotas.

Pārskatot statūtus 2008. gadā, tika precizēta un nostiprināta arī prasība, ka ombudam ir jāievēro izmeklēšanā iegūto dokumentu un informācijas konfidencialitāte. Grozītie statūti paredz, ka, lai ombuds varētu piekļūt klasificētai informācijai vai dokumentiem, jo īpaši slepeniem dokumentiem Regulas (EK) Nr. 1049/2001 9. panta izpratnē⁶, viņam ir jāievēro attiecīgās ES iestādes noteikumi par drošību. Iestādes, kas nodrošina šādu klasificētu informāciju vai dokumentus, informē ombudu par šādu klasifikāciju. Turklāt ombudam ir iepriekš jāvienojas ar attiecīgo iestādi par nosacījumiem, kas attiecas uz darbu ar šādu klasificētu informāciju vai dokumentiem, kā arī citu informāciju, uz ko attiecas pienākums glabāt dienesta noslēpumu.

⁶ Eiropas Parlamenta un Padomes 2001. gada 30. maija Regula (EK) Nr. 1049/2001 par publisku piekļuvi Eiropas Parlamenta, Padomes un Komisijas dokumentiem; OV 2001 L 145, 43. lpp.

Sūdzības un izmeklēšana

1.2 Pārskats par
2012. gadā izskatītajām
sūdzībām

Ombuds 2012. gadā reģistrēja⁷
2 442 sūdzības, salīdzinājumā ar
2 510 sūdzībām 2011. gadā. No
2 460 apstrādātajām sūdzībām⁸ 30 %
(740 sūdzības) ietilpa Eiropas ombuda
pilnvarās.

Kopumā 67 %
no 2012. gadā
saņemtajām
sūdzībām bija
iesniegtas
ar interneta
starpniecību.

Kopumā 67 % no 2012. gadā saņemtajām
sūdzībām bija iesniegtas ar interneta
starpniecību. Liela daļa šo sūdzību (56 %)
tika saņemta, izmantojot elektronisko
sūdzību veidlapu, kas ir pieejama
23 oficiālajās ES valodās ombuda tīmekļa
vietnē. 2012. gadā ombuds saņēma un
atbildēja uz vairāk nekā 1 200 informācijas

pieprasījumiem. Lai gan e-pasts joprojām
ir ombuda galvenais sarakstes līdzeklis,
128 pieprasījumi tika saņemti, un atbildes
uz tiem tika sniegtas pa parasto pastu
un faksu. Ievērojamais un nemitīgais
pēdējos dažos gados saņemto informācijas
pieprasījumu skaita samazinājums
(1 200 pieprasījumu 2011. gadā,
1 000 pieprasījumu 2010. gadā,
1 850 pieprasījumu 2009. gadā,
4 300 pieprasījumu 2008. gadā un
4 100 pieprasījumu 2007. gadā) liecina
par ombuda interaktīvā ceļveža sekmīgo
darbību; ombuda tīmekļa vietnē tas ir
pieejams kopš 2009. gada janvāra sākuma.
Tas sniedz ieinteresētajām pusēm iespēju
iegūt informāciju, neiesniedzot pieprasījumu.
Kopumā ombuds 2012. gadā izskatīja
vairāk nekā 3 600 sūdzību un informācijas
pieprasījumu.

Ievērojamais un nemitīgais pēdējos dažos gados saņemto informācijas pieprasījumu
skaita samazinājums liecina par ombuda interaktīvā ceļveža sekmīgo darbību; ombuda
tīmekļa vietnē tas ir pieejams kopš 2009. gada janvāra sākuma.

1.1. tabula. 2012. gadā izskatītās lietas

2012. gadā reģistrētās sūdzības	2 442
2012. gadā apstrādātās sūdzības	2 460
Sūdzības, kuras ir kāda Eiropas ombudu tīkla locekļa kompetencē	1 467
Sūdzības, kas ietilpst Eiropas ombuda pilnvarās No kurām:	740 228 sūdzības bija nepieņemamas 62 sūdzības bija pieņemamas, bet nav bijis pamatojuma izmeklēšanas sākšanai 450 lietās uzsākta izmeklēšana, pamatojoties uz sūdzībām
Izmeklēšanas lietas, kas uzsāktas pēc ombuda paša iniciatīvas	15
Izbeigtās izmeklēšanas lietas No kurām:	390 (tostarp 10 izmeklēšanas lietas pēc paša iniciatīvas) 206 izmeklēšanas lietas ir no 2012. gada 113 izmeklēšanas lietas ir no 2011. gada 71 izmeklēšanas lietas ir no iepriekšējiem gadiem

7. Šī kategorija attiecas uz sūdzībām, kas reģistrētas konkrētā kalendārajā gadā, pretstatā sūdzībām, kas saņemtas tajā pašā
laikposmā, bet reģistrētas nākamajā gadā.

8. Statistiskā kategorija "apstrādātas" nozīmē, ka ombuds ir pabeidzis analīzi, kuras mērķis ir noteikt, vai sūdzība (i) ietilpst ombuda
pilnvarās, (ii) atbilst pieņemamības kritērijiem un (iii) rada pamatu izmeklēšanas sākšanai, un attiecīgi informējis sūdzības iesniedzēju.
Ņemot vērā šādai analīzei vajadzīgo laiku, konkrētā gadā "apstrādāto" sūdzību skaits atšķiras no tajā pašā gadā "reģistrēto" sūdzību
skaita. Konkrētā gadā apstrādāto sūdzību skaits ietver sūdzības, kas reģistrētas iepriekšējā gada beigās un apstrādātas konkrētā gada
sākumā. Tas neietver sūdzības, kas reģistrētas konkrētā gada beigās un apstrādātas nākamā gada sākumā.

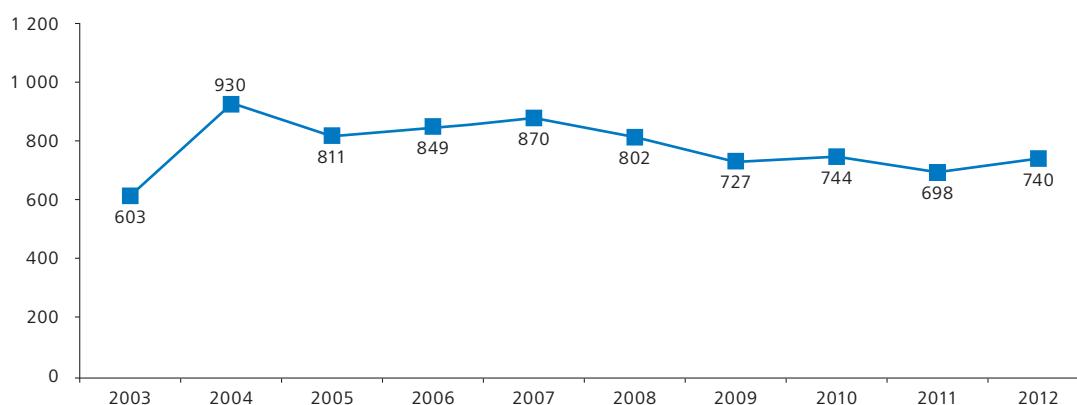

Eiropas ombuds sāka 450 lietas, pamatojoties uz sūdzībām, un 15 papildu lietas pēc paša iniciatīvas. Šādu lietu skaits 2011. gadā bija attiecīgi 382 un 14.

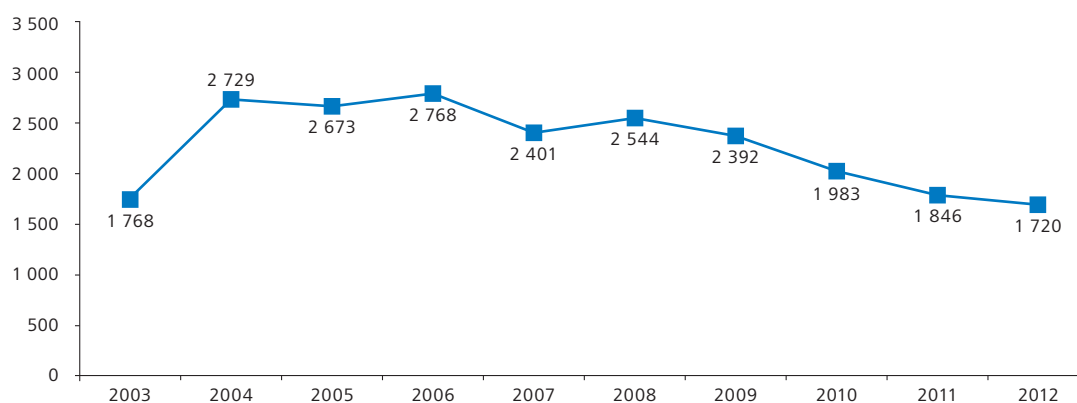
Kā redzams 1.1. attēlā⁹, ombuda pilnvarās ietilpstošo sūdzību skaits ir ievērojami pieaudzis laikā no 2003. līdz 2004. gadam, tā apjoms bija vidēji liels, proti, 830 sūdzības laikā no 2005. līdz 2008. gadam, un ir saglabājies vidējā apmērā, t.i., ap 730 kopš 2009. gada.

Kā redzams 1.2. attēlā¹⁰, ombuda pilnvarās neietilpstošo sūdzību skaits 2012. gadā samazinājās līdz 1 720, kas ir viszemākais reģistrētais rādītājs kopš 2002. gada. Ombuds turpina centienus, lai vēl vairāk samazinātu viņa pilnvarās neietilpstošo sūdzību skaitu. Tāpēc viņš sniegs skaidru informāciju par to, ko viņš var un ko nevar izdarīt, kā arī palīdzēs novirzīt sūdzības attiecīgajam adresātam jau pirmajā reizē.

1.1. attēls. Pilnvarās ietilpstošo sūdzību skaits no 2003. līdz 2012. gadam

1.2. attēls. Pilnvarās neietilpstošo sūdzību skaits no 2003. līdz 2012. gadam

⁹ Jānorāda, ka 2005. gadā 335 sūdzībām, kas ietilpa ombuda pilnvarās, bija viens un tas pats priekšmets. Lai varētu veikt precīzāku salīdzināšanu pa gadiem, 1.1. attēlā ir ņemtas vērā tikai 11 no šādām sūdzībām.

¹⁰ Jānorāda, ka 2006. gadā 281 no iesniegtajām sūdzībām, kas neietilpa ombuda pilnvarās, bija viens un tas pats priekšmets. Lai varētu veikt precīzāku salīdzināšanu pa gadiem, 1.2. attēlā ir ņemtas vērā tikai 11 no šādām sūdzībām.

Sūdzības un izmeklēšana

Turpmāk 1.2. tabulā ir sniegts pārskats par to, no kādām valstīm saņemtas 2012. gadā reģistrētās sūdzības. Tradicionāli visvairāk sūdzību tiek saņemts no sūdzību iesniedzējiem Vācijā, kas ir visvairāk apdzīvotā ES dalībvalsts; nākamo lielāko sūdzību skaitu saņem no Spānijas. Tomēr šī tendence mainījās 2011. gadā, jo Spānija pakāpās no otrās uz pirmo vietu, saglabājot šo vietu arī 2012. gadā. Līdzīgi kā 2011. gadā, nākamās vietās ieņēma Vācija, Polija un

Beļģija. Attiecībā pret iedzīvotāju skaitu visvairāk sūdzību atkal ir saņemts no Luksemburgas, Kipras, Maltas, Beļģijas, un Slovēnijas.

Kā redzams, 2012. gadā 17 dalībvalstis iesniedza vairāk sūdzību, nekā varētu gaidīt, ņemot vērā to iedzīvotāju skaitu, deviņas valstis iesniedza mazāk sūdzību, savukārt no vienas dalībvalsts (Igaunijas) saņemtais sūdzību skaits atbilst tās iedzīvotāju faktiskajam skaitam.

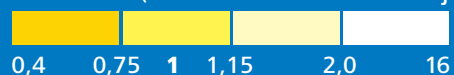
1.2. tabula. Valstis, no kurām saņemtas 2012. gadā reģistrētās sūdzības				
Valsts	Sūdzību skaits	Sūdzību procentuālā attiecība	ES iedzīvotāju procentuālā attiecība	Attiecība
Luksemburga	39	1,6	0,1	16,0
Kipra	30	1,2	0,2	6,1
Malta	14	0,6	0,1	5,7
Beļģija	182	7,5	2,1	3,5
Slovēnija	31	1,3	0,4	3,2
Īrija	50	2,0	0,9	2,3
Bulgārija	66	2,7	1,6	1,7
Ungārija	76	3,1	2,0	1,6
Spānija	340	13,9	9,0	1,5
Portugāle	77	3,2	2,1	1,5
Lietuva	23	0,9	0,7	1,3
Grieķija	74	3,0	2,3	1,3
Latvija	16	0,7	0,5	1,3
Slovākija	34	1,4	1,1	1,3
Dānija	34	1,4	1,1	1,3
Polija	235	9,6	7,7	1,2
Austrija	45	1,8	1,7	1,1
Igaunija	7	0,3	0,3	1,0
Somija	25	1,0	1,1	0,9
Zviedrija	38	1,6	1,8	0,9
Čehijas Republika	42	1,7	2,1	0,8
Vācija	273	11,2	16,6	0,7
Nīderlande	51	2,1	3,3	0,6
Rumānija	58	2,4	4,4	0,5
Apvienotā Karaliste	162	6,6	12,3	0,5
Francija	138	5,7	12,8	0,4
Itālija	118	4,8	11,9	0,4
Cita	138	5,7		
Valsts nav zināma	26	1,1		

Piezīme. Attiecība ir aprēķināta, dalot sūdzību procentuālo attiecību ar iedzīvotāju procentuālo attiecību. Ja iegūtais skaitlis ir lielāks par 1, tas norāda, ka attiecīgā valsts ombudam iesniedz vairāk sūdzību, nekā varētu gaidīt, ņemot vērā tās iedzīvotāju skaitu. Procenti ir noapaļoti līdz pirmajam ciparam aiz komata.

Turpmāk norādītajā kartē par pamatu ir izmantots ombuda no katras dalībvalsts saņemto sūdzību skaits attiecībā pret tās iedzīvotāju skaitu (sk. 1.2. tabulā piezīmi par to, kā aprēķina attiecību).

Attiecība (% sūdzības / % iedzīvotāji)

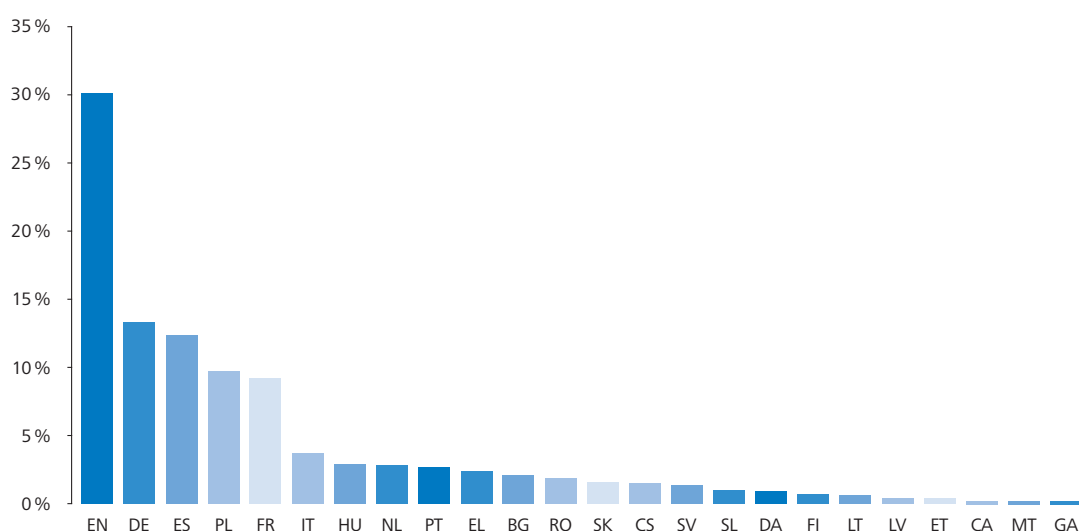
Sūdzības un izmeklēšana

Sūdzības Eiropas ombudam var iesniegt jebkurā no 23 oficiālajām ES valodām¹¹. Kā redzams 1.3. attēlā, 2012. gadā lielākā sūdzību iesniedzēju daļa izvēlējās iesniegt sūdzību ombudam angļu valodā, kā arī vācu un spāņu valodā.

Kā redzams 1.4. attēlā, vairāk nekā 75 % gadījumu ombudam bija iespēja palīdzēt sūdzības iesniedzējam, sākot izmeklēšanu (18,3 % gadījumu), pārsūtīt lietu kompetentai struktūrai vai iesakot

sūdzības iesniedzējam, kur vērsties (57,1 %). Lietas, kuras ombuds pārsūtīja vai kurās viņš ieteica sūdzības iesniedzējam, kur vērsties, ir aplūkotas šā ziņojuma 1.7. sadaļā. No visām lietām, ko ombuds izskatīja 2012. gadā, 24,6 % gadījumu viņš secināja, ka papildu ieteikumus nav iespējams sniegt, un attiecīgi informēja sūdzību iesniedzējus. Dažos gadījumos šādas rīcības iemesls bija tas, ka sūdzības iesniedzējs nebija norādījis, pret ko sūdzība ir vēsta.

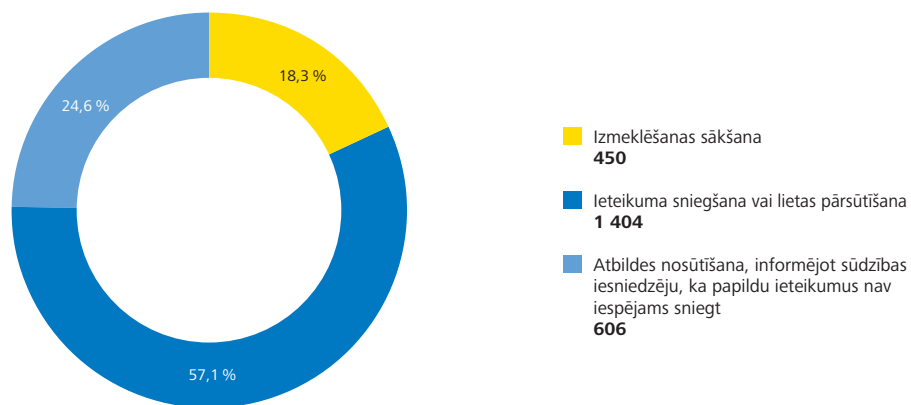
1.3. attēls. Sūdzību sadalījums atbilstoši valodām

¹¹. Angļu, bulgāru, čehu, dāņu, franču, grieķu, igauņu, itāļu, īru, latviešu, lietuviešu, maltiešu, nīderlandiešu, poļu, portugāļu, rumāņu, slovāku, slovēņu, somu, spāņu, ungāru, vācu un zviedru. Pēc nolīguma parakstīšanas 2006. gada novembrī starp Eiropas ombudu un Spānijas valdību pilsoņi var iesniegt sūdzības ombudam arī jebkurā citā Spānijas valsts valodā (kataloniešu/valensiešu, galisiešu un basku). Parakstot šo līgumu, ombuds pielāgoja savu praksi ES Padomes 2005. gada jūnija secinājumiem, kas paredz izmantot šīs valodas, lai atvieglotu Spānijas pilsoņu saziņu ar ES iestādēm.

1.4. attēls. Rīcība pēc sūdzību saņemšanas

Piezīme. Tabulā norādītie skaitļi ietver 95 sūdzības, kas reģistrētas 2011. gada beigās un apstrādātas 2012. gadā. Tie neietver 18 sūdzības, kas reģistrētas 2012. gada beigās un kas gada beigās joprojām tika izvērtētas, lai noteiktu turpmāko rīcību.

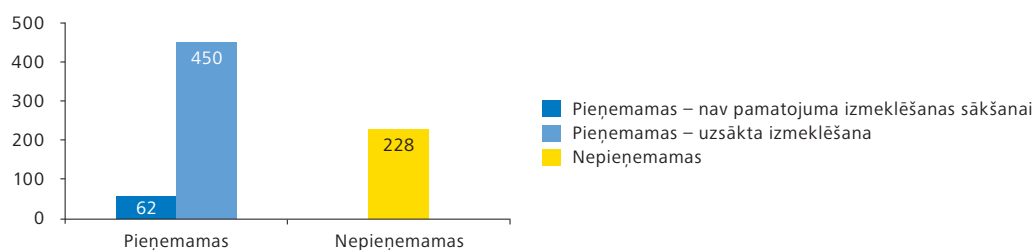
Sūdzības un izmeklēšana

1.3 Uzsākto izmeklēšanas lietu analīze¹²

Kā jau minēts, 2011. gada laikā ombuds pārveidoja vienkāršotās procedūras, lai tās kļūtu pilsoņiem draudzīgākas.

Visas sūdzības, kas ietilpa ombuda pilnvarās, tika analizētas sīkāk, lai noteiktu, vai tās ir pieņemamas. No 740 sūdzībām, kas ietilpa ombuda pilnvarās, 228 tika atzītas par nepieņemamām, savukārt saistībā ar turpmākajām 62 sūdzībām, kas bija pieņemamas, ombuds secināja, ka nav pamatojuma izmeklēšanas sākšanai.

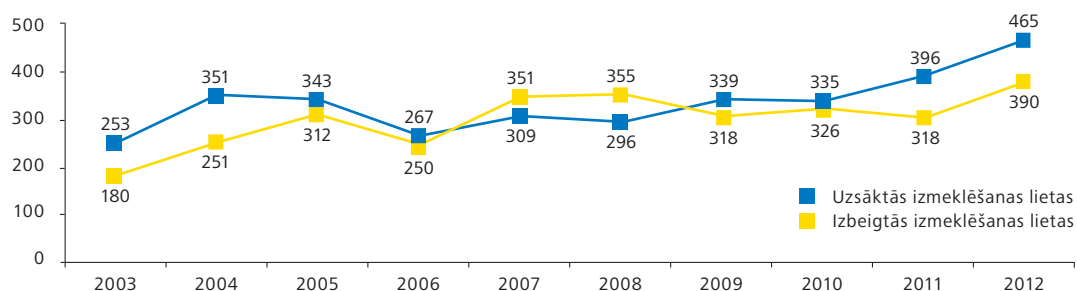
1.5. attēls. Sūdzības, kas ietilpa Eiropas ombuda pilnvarās

Gada laikā, pamatojoties uz sūdzībām, ombuds kopumā sāka 450 izmeklēšanas lietas. Tas ir par 18 % vairāk nekā 2011. gadā. Savukārt 15 izmeklēšanas lietas ombuds sāka pēc paša iniciatīvas.

Kā redzams 1.6. attēlā, 2012. gadā uzsākto izmeklēšanas lietu skaits ir vislielākais, kāds jebkad sasniegts, pārsniedzot 2011. gada (396) un 2004. gada (351) līmeni.

1.6. attēls. Izmeklēšanas lietu skaita pārmaiņas

12. Šajā sadaļā sniegtā analīze attiecas uz 2012. gadā uzsākto izmeklēšanas lietu skaitu, nevis uz gada laikā izskatīto izmeklēšanas lietu kopējo skaitu.

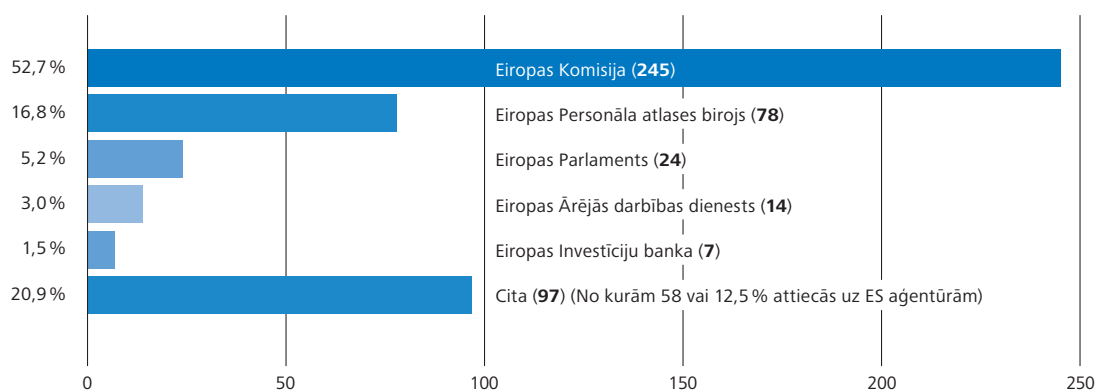

Lielākā daļa izmeklēšanas lietu, ko ombuds sāka 2012. gadā, bija saistīta ar Eiropas Komisiju (pamatojoties uz 245 sūdzībām jeb 52,7 %). Attiecīgais skaits 2011. gadā bija 231. Ņemot vērā, ka Komisija ir galvenā ES iestāde, kuras lēmumi tieši ietekmē pilsoņus, ir loģiski, ka tai būtu jābūt galvenajam pilsoņu sūdzību priekšmetam. Otrajā vietā ierindojās Eiropas Personāla atlases birojs

(EPSO) ar 78 lietām (2011. gadā – 42). To ombuda uzsāktu izmeklēšanas lietu skaits, kuras attiecās uz Eiropas Parlamentu, salīdzinājumā ar 2011. gadu palielinājās par 50 %. Viņš uzsāka 14 izmeklēšanas lietas par Eiropas Ārējās darbības dienestu (EEAS) un septiņas par Eiropas Investīciju banku (EIB). Vēl 97 izmeklēšanas lietas attiecās uz divdesmit divām citām ES iestādēm un struktūrām¹³.

Lielākā daļa izmeklēšanas lietu, ko ombuds sāka 2012. gadā, bija saistīta ar Eiropas Komisiju.

1.7. attēls. Iestādes un struktūras, uz kurām attiecās izmeklēšana

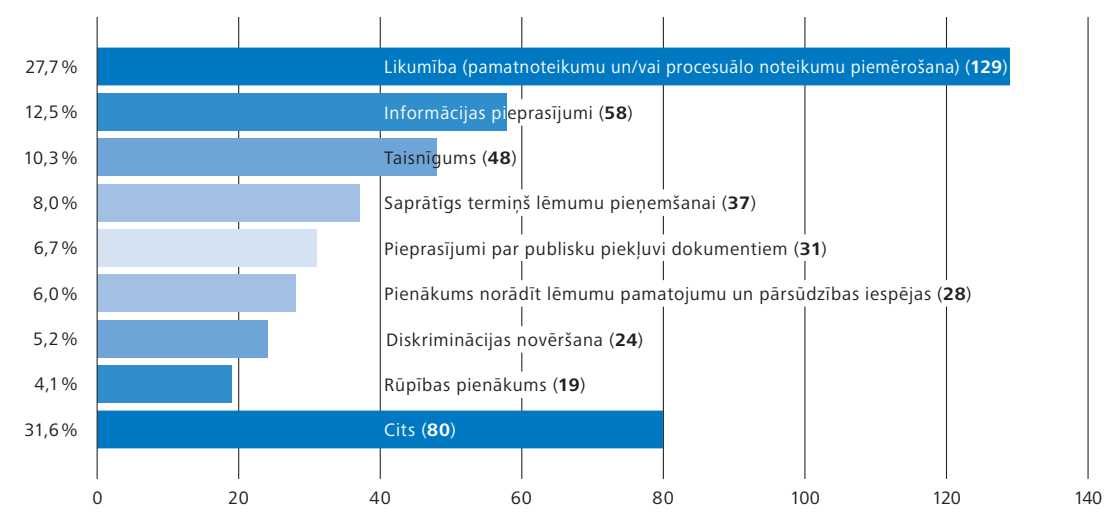

13. Frontex (5), Eiropas Ķīmikāliju aģentūra (5), Pētniecības izpildaģentūra (5), Eiropas Zāļu aģentūra (5), Eiropas Tīklu un informācijas drošības aģentūra (5), Eiropas Aviācijas drošības aģentūra (4), Iekšējā tirgus saskaņošanas birojs (4), Eiropas Savienības Pamattiesību aģentūra (3), Eiropas Izglītības, audiovizuālās jomas un kultūras izpildaģentūra (3), Eiropas Banku iestāde (3), Eiropas Savienības iestāžu Tulkošanas centrs (2), Eiropas Dzīves un darba apstākļu uzlabošanas fonds (2), Konkurētspējas un jauninājumu izpildaģentūra (2), Eiropas Vērtspapīru un tirgu iestāde (2), Eiropas Profesionālās izglītības attīstības centrs (1), Fusion For Energy (1), Eiropas Aizsardzības aģentūra (1), Eiropas Elektronisko komunikāciju regulatoru iestāde (1), Eiropas Savienības Drošības pētījumu institūts (1), Eiropas Inovāciju un tehnoloģiju institūts (1), Eiropas Sistēmisko risku kolēģija (1) un Eiropas Slimību profilakses un kontroles centrs (1).

Sūdzības un izmeklēšana

Galvenie iespējamo pārvaldē pieļauto kļūdu veidi, ko ombuds izmeklēja 2012. gadā, attiecās uz likumību (27,7 % no izmeklēšanas lietām), informācijas pieprasījumiem (12,5 %), taisnīgumu (10,3 %), un saprātīgu termiņu lēmumu pieņemšanai (8 %).

1.8. attēls. Apgalvojumi par kļūdām pārvaldē atbilstoši jomām

Piezīme. Dažos gadījumos vienā izmeklēšanas lietā tika pārbaudīti divi vai vairāki pārvaldē iespējami pieļauto kļūdu veidi. Tāpēc procentuālais kopskaits pārsniedz 100 %.

1.3. tabulā ir sniegts pārskats par to, no kādām valstīm saņemtas 2012. gadā uzsāktās izmeklēšanas lietas. Visvairāk uzsāktu izmeklēšanas lietu bija Beļģijai, tai seko Itālija, Vācija, Spānija un Apvienotā Karaliste. Attiecībā pret iedzīvotāju skaitu visvairāk uzsāktu izmeklēšanas lietu ir balstītas uz sūdzībām no Luksemburgas, Beļģijas, Slovēnijas un Īrijas. Salīdzinājumā ar 1.2. tabulu skaidri redzams, ka no dalībvalsts saņemto sūdzību skaits nav tieši proporcionāls uzsāktu izmeklēšanas lietu skaitam.

Kā redzams, 2012. gadā 11 dalībvalstis iesniedza vairāk uzsāktu izmeklēšanas lietu, nekā varētu gaidīt, ņemot vērā to iedzīvotāju skaitu; 14 valstīm šādu lietu bija mazāk, savukārt uzsāktu izmeklēšanas lietu skaits pēc no divām dalībvalstīm (Spānijas un Portugāles) saņemtajām sūdzībām atspoguļo to iedzīvotāju faktisko skaitu.

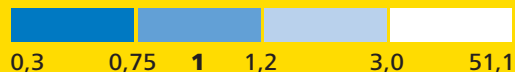
1.3. tabula. Valstis, no kurām ir saņemtas 2012. gadā uzsāktās izmeklēšanas lietas				
Valsts	Uzsāktu izmeklēšanas lietu skaits	Uzsāktu izmeklēšanas lietu procentuālā attiecība	ES iedzīvotāju procentuālā attiecība	Attiecība
Luksemburga	23	5,1	0,1	51,1
Beļģija	103	22,9	2,1	10,9
Slovēnija	7	1,6	0,4	3,9
Īrija	15	3,3	0,9	3,7
Igaunija	4	0,9	0,3	3,0
Kipra	2	0,4	0,2	2,2
Malta	1	0,2	0,1	2,2
Dānija	7	1,6	1,1	1,4
Grieķija	14	3,1	2,3	1,4
Lietuva	4	0,9	0,7	1,3
Ungārija	11	2,4	2,0	1,2
Spānija	39	8,7	9,0	1,0
Portugāle	9	2,0	2,1	1,0
Bulgārija	6	1,3	1,6	0,8
Nīderlande	12	2,7	3,3	0,8
Slovākija	4	0,9	1,1	0,8
Somija	4	0,9	1,1	0,8
Itālija	42	9,3	11,9	0,8
Austrija	5	1,1	1,7	0,7
Zviedrija	5	1,1	1,8	0,6
Apvienotā Karaliste	34	7,6	12,3	0,6
Rumānija	11	2,4	4,4	0,6
Vācija	39	8,7	16,6	0,5
Latvija	1	0,2	0,5	0,4
Francija	24	5,3	12,8	0,4
Čehijas Republika	3	0,7	2,1	0,3
Polija	9	2,0	7,7	0,3
Cita	12	2,7		

Piezīme. Attiecība atspoguļo uzsāktu izmeklēšanas lietu procentuālo attiecību, dalot to ar iedzīvotāju procentuālo attiecību. Tā ir lielāka par 1, ja attiecīgā valsts iesniedz ombudam vairāk sūdzību, kuras rada pamatu izmeklēšanas lietām, nekā varētu gaidīt, ņemot vērā tās iedzīvotāju skaitu. Procenti ir noapaļoti līdz pirmajam ciparam aiz komata.

Sūdzības un izmeklēšana

Turpmāk norādītajā kartē par pamatu ir izmantots ombuda uzsāktu izmeklēšanas lietu skaits pēc no katras dalībvalsts saņemtajām sūdzībām attiecībā pret tās iedzīvotāju skaitu (sk. 1.3. tabulā piezīmi par to, kā aprēķina attiecību).

Attiecība (% uzsāktās izmeklēšanas / % iedzīvotāju skaits)

1.4 Ombuda veiktajā izmeklēšanā gūtie konstatējumi

Kā redzams iepriekš 1.6. attēlā, 2012. gadā ombuds izbeidza 390 izmeklēšanas lietas.

Kopumā 85,3 % sūdzību, par kurām 2012. gadā tika izbeigta izmeklēšana (324), iesniedza privātpersonas, savukārt 14,7 % (56) iesniedza uzņēmumi, apvienības un citas juridiskas personas.

1.4. tabula. Sūdzību iesniedzēji, par kurām izmeklēšana tika izbeigta 2012. gadā	
Uzņēmumi, apvienības un citas juridiskas personas	14,7 % (56)
Privātpersonas	85,3 % (324)

Lielākā daļa izmeklēšanas lietu, ko ombuds izbeidza 2012. gadā, tika pabeigtas gada laikā (69 %). Gandrīz trešdaļu izmeklēšanas lietu, tas ir, 32 %, viņš izbeidza trīs mēnešu laikā. To skaitā bija lietas, ko ombuds varēja atrisināt ļoti ātri, piemēram, sazvānoties ar attiecīgo iestādi, lai ieteiktu risinājumu¹⁴. Vairāk nekā 79 % izmeklēšanas lietu tika pabeigtas 18 mēnešu laikā. Vidējais izmeklēšanas ilgums bija 11 mēneši.

1.5. tabula. Izmeklēšanas ilgums lietās, kas izbeigtas 2012. gadā	
Vidējais izmeklēšanas ilgums	11 mēneši
Lietas, kas izbeigtas 3 mēnešu laikā	32 %
Lietas, kas izbeigtas 12 mēnešu laikā	69 %
Lietas, kas izbeigtas 18 mēnešu laikā	79 %

Piezīme. Tiek pieņemts, ka mēnesī ir 30 dienas.

Kā redzams 1.9. attēlā, no lietām, ko ombuds izbeidza 2012. gadā, 80 lietās tika panākts labvēlīgs risinājums, attiecīgajai iestādei piekrītot mierizlīguma piedāvājumu vai atrisinot konkrēto jautājumu. Ombuds kļūdu pārvaldē nekonstatēja 76 gadījumos, bet konstatēja 56 gadījumos. No tām deviņās lietās (salīdzinājumā ar 13 lietām 2011. gadā) attiecīgā iestāde pilnīgi vai daļēji atzina ieteikumu projektu. Ombuds izbeidza 47 lietas, izsakot aizrādījumu un izdodot vienu īpašo ziņojumu (sk. 1.10. attēlu). Savukārt 30 lietās ombuds izteica papildu aizrādījumus, lai uzlabotu attiecīgās iestādes turpmāko darbību. Šie konstatējumi ir sīkāk izklāstīti turpmāk tekstā¹⁵.

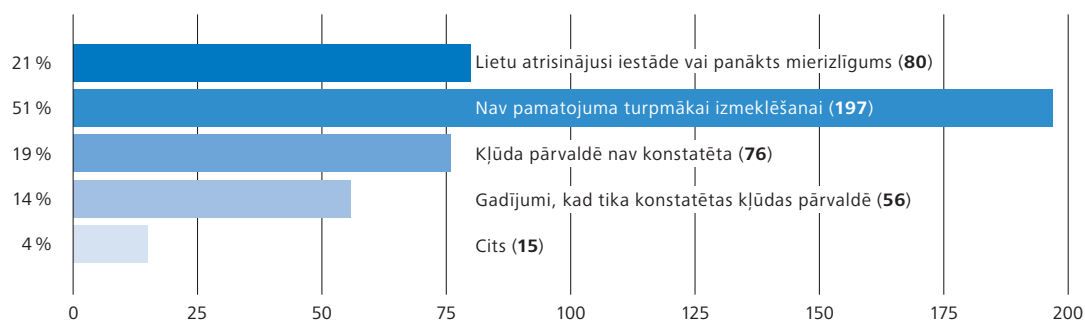
Kopumā 85,3 % sūdzību, par kurām 2012. gadā tika izbeigta izmeklēšana (324), iesniedza privātpersonas, savukārt 14,7 % (56) iesniedza uzņēmumi, apvienības un citas juridiskas personas.

¹⁴. Tostarp ir arī lietas, kurās ombuds būtu veicis pilnu izmeklēšanu, ja sūdzības iesniedzējs nebūtu atsaucis sūdzību. Šis skaits ietver arī lietas, kurās ombuds sāka izmeklēšanu, bet pēc tam to izbeidza, jo sūdzības iesniedzējs bija nolēmis vērsties tiesā.

¹⁵. Turpmāk sniegtajā analizē par pamatu izmantotas 2012. gadā pabeigtās izmeklēšanas lietas. Ja izmeklēšana ir bijusi saistīta ar vairāk nekā vienu apgalvojumu vai prasību, tad ombuds var būt izdarījis vairākus konstatējumus.

Sūdzības un izmeklēšana

1.9. attēls. To izmeklēšanas lietu rezultāti, kuras izbeigtas 2012. gadā

Piezīme i. Dažās lietās ombuds izmeklēšanu izbeidza divu vai vairāku iemeslu dēļ. Tāpēc procentuālais kopskaits pārsniedz 100 %.

Piezīme ii. Vienā lietā, kurā ombuds konstatēja kļūdu pārvaldē, viņš izbeidza izmeklēšanu, gan izsakot aizrādījumu, gan sniedzot ieteikuma projektu, ko attiecīgā iestāde pilnīgi atzina.

Gadījumi, kad netika konstatētas kļūdas pārvaldē

Tas, ka kļūda pārvaldē netiek konstatēta, ne vienmēr nozīmē nelabvēlīgu risinājumu sūdzības iesniedzējam, jo tas vismaz saņem no attiecīgās iestādes plašu paskaidrojumu par to, ko tā ir darījusi.

Ombuds 2012. gadā izbeidza 76 lietas, kurās viņš nekonstatēja kļūdu pārvaldē. Tas, ka kļūda pārvaldē netiek konstatēta, ne vienmēr nozīmē nelabvēlīgu risinājumu sūdzības iesniedzējam, jo tas vismaz saņem no attiecīgās iestādes plašu paskaidrojumu par to, ko tā ir darījusi. Sūdzības iesniedzējs arī saņem no ombuda neatkarīgu lietas analīzi. Tajā pašā laikā, kā liecina turpmāk aprakstītā lieta, šāds konstatējums ir konkrēts pierādījums, ka attiecīgā iestāde ir rīkojusies saskaņā ar labas pārvaldes principiem.

ES tiesību pārkāpums

Samosas salas Grieķijā pašvaldības iestādes noraidīja vīna audzētāja pieteikumu licencei, kas ļautu ražot savu vīnu, jo Grieķijas likumdošana uzliek vīnogu audzētājiem pienākumu pārdot visu savu produkciju Samosas Kooperatīvu savienībai. Vīnogu audzētājs apstrīdēja šo lēmumu Grieķijas Valsts padomē un iesniedza sūdzību Komisijai par

to, ka attiecīgais Grieķijas likums ir pretrunā ES tiesību aktiem. Pēc tam viņš iesniedza sūdzību ombudam, ka Komisija ir nepamatoti aizkavējusi viņa sūdzības izskatīšanu un nav ievērojusi pienākumu rīkoties taisnīgi un objektīvi, un ka ombudam ir pilnībā jāizmeklē viņa sūdzība par pārkāpumu. Ombuds izmeklēšanā (lieta **1625/2010/ANA**) nekonstatēja Komisijas pieļautu kļūdu pārvaldē.

Papildu aizrādījumi

Arī tad, ja ombuds nekonstatē kļūdu pārvaldē vai secina, ka nav pamatojuma turpināt izmeklēšanu, viņš var izteikt papildu aizrādījumu, ja viņš konstatē, ka ir iespējams vēl vairāk uzlabot pārvaldes kvalitāti attiecīgajā iestādē. Papildu aizrādījums nebūtu jāuztver kā tās iestādes kritika, kurai tā ir adresēta. Tās mērķis ir ieteikt iestādei, kā tā varētu pilnveidot ierasto praksi, lai uzlabotu pilsoņiem sniegto tās pakalpojumu kvalitāti. 2012. gadā ombuds ir izdarījis papildu aizrādījumus 30 lietās.

Iestāžu atrisinātās lietas un mierizlīgumi

Ja vien iespējams, ombuds cenšas panākt abpusēji pozitīvu rezultātu, kas apmierina gan sūdzības iesniedzēju, gan iestādi, par kuru iesniegta sūdzība. Lai izdotos panākt šādu rezultātu, kas palīdz uzlabot attiecības starp iestādēm un pilsoņiem un izvairīties no dārgas un laikietilpīgas tiesāšanās nepieciešamības, ļoti būtiska nozīme ir sadarbībai starp ES iestādēm.

Tā 2012. gadā 80 gadījumos vai nu jautājumu atrisināja pati iestāde, vai arī tika panākts mierizlīgums. Turpmāk ir aprakstīts uzskatāms viena šāda gadījuma piemērs.

Nepareiza noteikumu piemērošana

Komisija ir atļāvusi izmantot vairākus neonikotinoīdus (insekticīdus) augu aizsardzībai. 2012. gada martā Austrijas ombudu padome paskaidroja ombudam, ka jauni zinātniski pierādījumi liecina par noteiktu insekticīdu veidu izraisītu paaugstinātu bišu mirstību. Padome pieņēma, ka Komisija nav ņēmusi vērā šos jaunus pierādījumus, kuri atbalsta insekticīdu izmantošanas ierobežošanu. Attiecīgā ES regula piedāvā pārskatu par atļautajām vielām, bet jaunie zinātniskie pierādījumi liecina, ka tās vairs neatbilst apstiprināšanas kritērijiem, piemēram, to radītā apdraudējuma dzīvnieku veselībai dēļ. Ombuda izmeklēšanas laikā (lieta **512/2012/BEH**) Komisija iesniedza sarakstu ar pasākumiem, kurus tā ir nesen veikusi, pievēršoties bišu mirstības jautājumam. Piemēram, tā nozīmēja ES references laboratoriju bišu veselības jomā un uzdeva sagatavot pētījumu par problēmas mērogu. Turklāt tā pieprasīja Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestādei (*EFSA*) pārskatīt visu neonikotinoīdu un to ietekmes uz bitēm riska novērtējumu. Šie pasākumi apmierināja sūdzības iesniedzēju.

Gadījumos, kad izmeklēšanas rezultātā tiek provizoriski konstatēta kļūda pārvaldē, ombuds vienmēr, ja vien iespējams, cenšas panākt mierizlīgumu. gada laikā viņš izbeidza deviņas lietas, kurās tika panākts mierizlīgums, ieskaitot turpmāk aprakstītās. Savukārt 2012. gada beigās 18 mierizlīguma priekšlikumi vēl joprojām tika izskatīti.

Izmaksu kompensēšana

Laikā no 2004. līdz 2005. gadam Beļģijas NVO "Vluchtelingenwerk Vlaanderen" veica projektu ar mērķi atbalstīt mikrouzņēmumu attīstību ar migrantu uzņēmēju starpniecību Kongo Demokrātiskajā Republikā. Kopumā projekts izmaksāja vairāk nekā EUR 750 000, no kā Komisija apmaksāja vairāk nekā EUR 500 000. NVO veiksmīgi izveidoja 59 mikrouzņēmumus. Projekta īstenošanas laikā NVO lūdza Komisijai pieņemt vienkāršāku metodi ziņošanai par izmaksām, jo tai bija grūtības iegūt pienācīgas kvītis vai rēķinus no vietējiem uzņēmējiem. Komisijas kontaktpersona rakstiski piekrita šim pieprasījumam. Kad Komisija veica projekta revīziju un konstatēja konkrētu izmaksu pamatojošu dokumentu neesamību, tā pieprasīja "Vluchtelingenwerk Vlaanderen" atmaksāt EUR 150 000. NVO iesniedza ombudam sūdzību, ka kompensēšanas rīkojums nav ne pamatots, ne samērīgs. Ombuds pieprasīja Komisijai (lieta **53/2010/OV**) noteikt, vai NVO ir ievērojusi alternatīvo metodi ziņošanai par izmaksām, un, ja tā ir ievērota, apsvērt iespēju atmaksāt NVO attiecīgo summu. Iestāde pieņēma ombuda mierizlīgumu un atlīdzināja NVO vairāk nekā EUR 100 000.

Gadījumos, kad izmeklēšanas rezultātā tiek provizoriski konstatēta kļūda pārvaldē, ombuds vienmēr, ja vien iespējams, cenšas panākt mierizlīgumu.

Sūdzības un izmeklēšana

Dažos gadījumos sūdzību var atrisināt vai mierizlīgumu var panākt, ja attiecīgā iestāde piedāvā sūdzības iesniedzējam kompensāciju. Šādi piedāvājumi vienmēr tiek izteikti *ex gratia*, proti, kā tādi, kas neuzliek juridiskas saistības un nerada precedentu.

Gadījumi, kad tika konstatētas kļūdas pārvaldē

Ombuds 14 % lietu, kas izbeigtas 2012. gadā, konstatēja kļūdu pārvaldē. No tām 47 lietas viņš izbeidza, attiecīgajai iestādei izsakot aizrādījumu (35 lietas 2011. gadā). Turklāt deviņas lietas viņš izbeidza pēc tam, kad iestāde, par kuru bija iesniegta sūdzība, atzina no viņa saņemto ieteikumu projektu, un izdeva vienu īpašo ziņojumu.

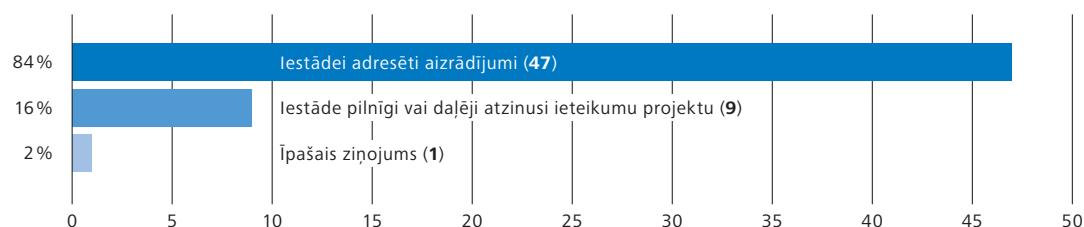
Aizrādījumi

Ja mierizlīgums nav iespējams vai ja šāda risinājuma meklēšana nav veiksmīga, ombuds izbeidz lietu, izsakot aizrādījumu attiecīgajai iestādei, vai arī sagatavo ieteikumu projektu. Aizrādījumu ombuds parasti izsaka, ja (i) attiecīgajai iestādei vairs nav iespējas novērst kļūdu pārvaldē, (ii) pārvaldē pieļautajai kļūdai nav vispārīgas ietekmes un (iii) ombudam vairs nav nepieciešamības veikt papildu pasākumus. Aizrādījumu ombuds izsaka arī tad, ja viņš uzskata, ka ieteikumu projekts nebūs lietderīgs. Tāpat viņš rīkojas gadījumos, ja attiecīgā iestāde neatzīst ieteikumu projektu, bet ombudam nešķiet atbilstīgi iesniegt īpašu ziņojumu Parlamentam.

Aizrādījuma izteikšana nenozīmē, ka sūdzības iesniedzējam tiks sniegta kaitējuma kompensācija. Attiecīgajai iestādei tiek norādīts, ko tā ir izdarījusi nepareizi, lai tā turpmāk varētu izvairīties no kļūdām pārvaldē. Turpmāk aprakstītajā piemērā ir norādīti apstākļi, kādos ombuds var izteikt aizrādījumu.

Aizrādījuma izteikšana nenozīmē, ka sūdzības iesniedzējam tiks sniegta kaitējuma kompensācija. Attiecīgajai iestādei tiek norādīts, ko tā ir izdarījusi nepareizi, lai tā turpmāk varētu izvairīties no kļūdām pārvaldē.

1.10. attēls. Izmeklēšanas lietas, kurās konstatēta kļūda pārvaldē

Piezīme. Vienā lietā, kurā ombuds konstatēja kļūdu pārvaldē, iestāde pilnīgi pieņēma ieteikuma projektu, tomēr ombuds arī izteica aizrādījumu. Tāpēc procentuālais kopskaits pārsniedz 100 %.

Ierobežojoša valodas politika

Komisija regulāri konsultē pilsoņus, apvienības un citas ieinteresētās personas, lai tās varētu piedalīties ES lēmumu pieņemšanā. 2010. gadā kāds spāņu jurists iesniedza ombudam sūdzību, ka Komisija publicē dokumentus par daudzām šādām konsultācijām vienīgi angļu valodā, un ka šāda valodu politika ir patvaļīga un pretrunā ar atklātības, labas pārvaldes un diskriminācijas novēršanas principiem. Ombuds piekrita sūdzības iesniedzēja viedoklim (lieta **640/2011/AN**), ka pilsoņiem nav iespējams piedalīties konsultācijā, kuru tie nespēj saprast. Viņš uzskata daudzvalodību par būtisku priekšnoteikumu, lai pilsoņi izmantotu savas tiesības piedalīties Lisabonas līguma ES garantētajā demokrātiskajā dzīvē. Viņš secināja, ka Komisijas ierobežojošā valodu politika ir kļūda pārvaldē, un aicināja šo iestādi publicēt tās sabiedriskās apspriešanas dokumentus visās 23 ES valodās vai nodrošināt tulkojumus pēc pieprasījuma. Komisija noraidīja ombuda ieteikumus ar argumentu, ka daudzvalodības princips ir atkarīgs no laika ierobežojumiem un pieejamajiem resursiem, un ka pilsoņiem nav likumīgu tiesību saņemt konsultāciju dokumentus visās ES valodās. 2012. gadā Parlaments pieņēma lēmumu ieteikt Komisijai pārskatīt ierobežojošo valodas politiku attiecībā uz sabiedrisko apspriešanu.

Turpmākā rīcība pēc aizrādījumu un papildu aizrādījumu saņemšanas

Lai palīdzētu iestādēm gūt mācību no veiktajām izmeklēšanas lietām, ombuds katru gadu publicē pētījumu¹⁶ par iestāžu turpmāko rīcību pēc aizrādījumu un papildu aizrādījumu saņemšanas.

Turpmākā rīcība pēc aizrādījumu un papildu aizrādījumu saņemšanas 2011. gadā

Ombuds aicināja attiecīgās iestādes sešu mēnešu laikā atbildēt uz 2011. gadā izteiktajiem aizrādījumiem un papildu aizrādījumiem. Viņš saņēma atbildes uz gandrīz visiem viņa aizrādījumiem, kaut arī dažos gadījumos – ar kavēšanos.

Dažas no atbildēm par turpmāko rīcību bija tādas, ko var izmantot kā paraugpraksi; desmit turpmākās rīcības gadījumi ir jāpiemin kā parauglietas, kuras var būt piemērs citām iestādēm attiecībā uz to, kā vislabāk reaģēt uz aizrādījumiem un papildu aizrādījumiem. Tās attiecas uz Komisiju (**2605/2009/MF**, **62/2010/RT**, un **1301/2010/GG**), Eiropas Savienības Tiesu (**3018/2009/TN**), Eiropas Biroju krāpšanas apkarošanai (**OLAF**) (**856/2008/BEH**), *Eurojust* (**325/2010/OV**), Eiropas Aizsardzības aģentūru (**1342/2010/MHZ**), Eiropas Savienības Policijas misiju palestīniešu teritorijās (**OI/1/2010/MMN**), Eiropas Kopuzņēmumu *ITER* un kodolsintēzes enerģētikas attīstības vajadzībām (**439/2011/AN**) un Veselības un patērētāju izpildaģentūru (**413/2010/BEH**).

Aplūkojot kopumā gan 2011. gadā izteiktos aizrādījumus, gan papildu aizrādījumus, apmierinošas turpmākās rīcības rādītājs bija 84 %. Turpmākā rīcība pēc papildu aizrādījumu saņemšanas bija apmierinoša 89 % gadījumu, savukārt apmierinošas turpmākās rīcības rādītājs aizrādījumu gadījumā bija mazāks – 80 % (kaut arī ievērojami lielāks par 2010. gada rādītāju – 68 %).

Aplūkojot kopumā gan 2011. gadā izteiktos aizrādījumus, gan papildu aizrādījumus, apmierinošas turpmākās rīcības rādītājs bija 84 %.

¹⁶. Ombuda pētījums par turpmāko rīcību 2011. gadam ir pieejams tīmekļa vietnē:
<http://www.ombudsman.europa.eu/en/cases/followup.faces/en/12374/html.bookmark>

Sūdzības un izmeklēšana

Ieteikumu projekti

Ja attiecīgā iestāde var novērst pārvaldē pieļauto kļūdu vai ja kļūdas pārvaldē ir īpaši nopietnas, vai arī ja tām ir vispārējas sekas, ombuds parasti iesniedz ieteikumu projektu iestādei, kura ir iesaistīta vai par kuru iesniegta sūdzība. Saskaņā ar ombuda statūtu 3. panta 6. punktu iestādei ir pienākums trīs mēnešu laikā nosūtīt sīki izstrādātu atzinumu.

Ombuds 2012. gadā sniedza 17 ieteikumu projektus, ieskaitot turpmāk aprakstīto lietu. Turklāt 2011. gadā tika pieņemti lēmumi arī par 2012. gadā sagatavotiem 16 ieteikumu projektiem, savukārt vēl trīs lietas tika izbeigtas pēc ieteikumu projektu sagatavošanas 2010. gadā. Gada laikā ombuds izbeidza deviņas lietas, kurās iestāde pilnīgi vai daļēji atzina ieteikumu projektu. Ombuds izbeidza 47 lietas, izsakot aizrādījumus. Vēl 2012. gada beigās joprojām tika izskatīti 14 ieteikumu projekti, tostarp divi projekti, kas izstrādāti 2011. gadā, un 12 projekti, kas izstrādāti 2012. gadā.

Tiesības tikt uzklautam

Komisijas datorizētā Agrinās brīdināšanas sistēma (EWS) uzskaita personas, uzņēmumus, NVO, apvienības vai citas personas, par kurām Komisija uzskata, ka tās rada apdraudējumu ES finanšu interesēm. ES pārvalde var bloķēt vai apturēt līgumus vai maksājumus, ja iesaistītais konkursa dalībnieks vai darbuzņēmējs ir norādīts EWS. Pēc vairāku sūdzību saņemšanas par EWS darbību ombuds veica izmeklēšanu pēc paša iniciatīvas (lieta [OI/3/2008/FOR](#)), iekļaujot sabiedrisku apspriešanu, kurā piedalījās daudzas ieinteresētās personas. Dalībnieki kritizēja Komisiju par personu un citu pušu iekļaušanu šajā sistēmā bez sistemātiskas to informēšanas un nepaskaidrojot, kā tās varētu iesniegt pārsūdzību. Ieteikuma projektā ombuds aicināja Komisiju garantēt tiesības attiecīgajām pusēm tikt uzklautām pirms to iekļaušanas EWS, un cienīt to tiesības piekļūt savas lietas materiāliem un nodrošināt, ka tām tiek paziņotas to tiesības iesniegt sūdzību ombudam vai vērsties tiesā. Komisija savā atbildē paziņoja par savu nodomu pārskatīt EWS 2013. gadā, ievērojot ombuda konstatējumus un notiekošās pārsūdzības iznākumu tiesā (T-320/09 *Planet AE* pret Komisiju, 2011. gada 13. aprīlis) attiecībā uz EWS.

Īpašie ziņojumi

Ja Savienības iestāde nereaģē apmierinoši uz ieteikumu projektu, ombuds var nosūtīt īpašo ziņojumu Eiropas Parlamentam. Īpašajā ziņojumā var būt iekļauti ieteikumi.

Ombuda darbā ļoti svarīga ir iespēja iesniegt īpašo ziņojumu Eiropas Parlamentam. Tas ir visietekmīgākais ombuda rīcībā esošais rīks.

Īpašais ziņojums Eiropas Parlamentam ir ombuda pēdējais būtiskais pasākums lietas atrisināšanā. Tas tādēļ, ka rezolūcijas pieņemšana un Parlamenta pilnvaru īstenošana ir jautājumi, kam vajadzīgs minētās iestādes politiskais izvērtējums. Ombuds, protams, sniedz visu nepieciešamo informāciju un palīdzību, ko Parlaments var pieprasīt, izvērtējot īpašo ziņojumu.

Eiropas Parlamenta Reglaments paredz, ka par Parlamenta attiecībām ar ombudu ir atbildīga Lūgumrakstu komiteja. Saskaņā ar Parlamenta Reglamenta 205. panta 3. punktu Lūgumrakstu komitejas 2005. gada 12. oktobra sanāksmē ombuds apņēma informēt minēto komiteju par katru Parlamentam iesniegto īpašo ziņojumu.

2012. gadā ombuds iesniedza Parlamentam vienu īpašo ziņojumu.

Interesu konflikts un labas pārvaldes principi

Vīnes lidosta (Austrija) kopš 1999. gada ir paplašinājusies pēc vairākiem būvniecības projektiem. 2006. gadā 27 Austrijas pilsoņu organizācijas iesniedza Komisijas sūdzību, ka Austrijas iestādes pārkāpj ES tiesību aktus, nenovērtējot projektu ietekmi uz vidi. Komisija pieprasīja Austrijas iestādēm retrospektīvi novērtēt šo ietekmi. Šīs organizācijas iesniedza ombudam sūdzību, ka par šo novērtēšanu atbildīgā iestāde ir pati izdevusi šiem projektiem vairākas atļaujas un, saskaņā ar ES tiesību aktiem, tām nav bijusi nodrošināta piekļuve turpmākajām pārskatīšanas procedūrām valsts līmenī. Ombuds pirmo izmeklēšanu šajā lietā izbeidza pēc tam, kad Komisija norādīja, ka tā izbeigs šo pārkāpuma lietu vienīgi tad, kad Austrijas iestādes būs to pārliecinājušas, ka tās ir veikušas nepieciešamās darbības, lai izpildītu ES tiesību aktu prasības. Ombuds uzsāka otru izmeklēšanu (lieta **2591/2010/GG**) pēc organizāciju atkārtotas vēršanās pie viņa. Viņš secināja, ka Komisija (i) nav ievērojusi labas pārvaldes principus; (ii) nav pienācīgi izskatījusi sūdzības iesniedzēju argumentus par pastāvošu nepārprotamu interešu konfliktu un nav veikusi attiecīgās darbības, saskaroties ar u ES tiesību aktu nepārprotamu pārkāpumu; un (iii) nav ievērojusi viņa ieteikumu. Tādēļ viņš iesniedza īpašo ziņojumu Parlamentam, pieprasot tā atbalstu Komisijas pārliecināšanā labot tās pieeju šai lietai.

Sūdzības un izmeklēšana

1.5 “Parauglietas”, kas uzskatāmas par labākās prakses piemēriem

Desmit 2012. gadā izbeigtās parauglietas ir izmantojamas kā labākās prakses piemēri. Šīs lietas attiecas uz vairākām ES iestādēm un struktūrām un plašu problēmu klāstu.

Desmit 2012. gadā izbeigtās parauglietas ir izmantojamas kā labākās prakses piemēri. Šīs lietas attiecas uz vairākām ES iestādēm un struktūrām un plašu problēmu klāstu. Ņemot vērā, ka daudzas lietas, ko ombuds izskata katru gadu, attiecas uz pārredzamību, pirmās sešas turpmāk norādītās lietas ir īpaši noderīgas. Turpmākais gadījums attiecas uz Pamattiesību hartas noteikumiem, turklāt ir pievienota arī Komisijas konstruktīvā atbilde gadījumos saistībā ar pilsoņiem, pieņemšanu darbā un dotācijām.

Lietā [2016/2011/AN Eiropas Centrālā banka \(ECB\)](#) sniedza sūdzības iesniedzējam pienācīgu paziņojumu ar iemesliem, tostarp sīki izstrādātu tā pieprasītās vēstules satura aprakstu un mērķi. Tā bija liegusi piekļuvi vēstulei tādēļ, ka piekļuves piešķiršana tai varētu kaitēt ES ekonomiskajai un monetārajai politikai. Pēc attiecīgo dokumentu pārbaudes ombuds šim lēmumam piekrita. Ar iepriekšēju ECB prezidenta piekrišanu ombuds apliecināja sūdzības iesniedzējam, ka šajā vēstulē nav minēti nekādi grozījumi Spānijas konstitūcijā. Ombuds arī izteica papildu aizrādījumu, ka ECB būtu turpmāk jāuzlūko pārredzamība ne vien kā juridiskas saistības, bet arī kā iespēja uzlabot pilsoņu viedokli par tās darbību likumību.

Ombuds atzinīgi novērtēja vispārīgo un institucionālo pasākumu apvienojumu, kuru piedāvāja izmeklēšanas pēc paša iniciatīvas [OI/3/2011/KM](#) kontekstā par Padomes spēju atbildēt uz atkārtotiem pieteikumiem Regulas (EK) Nr. 1049/2001 noteiktajā laikā. Ņemot vērā, ka

pieteikumu izskatīšanas procedūrai ir nepieciešams laiks, Padome piešķir papildu personālu sākotnējo pieteikumu apstrādei un iecēla kontaktpersonu saziņai ar dalībvalstu delegācijām.

Tas darīja iespējamu turpmāk sasaukt noteiktas sapulces īsā laikā. Visbeidzot, ņemot vērā, ka parastās Coreper/Padomes sapulces noteiktos mēnešos notiek retāk, atbildes uz atkārtotiem pieteikumiem tagad var pieņemt ar oficiālu rakstisku procedūru, ja tas ir nepieciešams.

Komisija pilnībā publicēja sūdzības iesniedzēja pieprasītos dokumentus lietā [1161/2010/BEH](#). Šie dokumenti attiecas uz pārkāpumu lietām par noteiktām muitas problēmām ar bruņojuma un divējāda lietojuma preču importu. Kaut arī ombuds puda bažas par laikposmu, kas bija Komisijai nepieciešams lemtān par sūdzības iesniedzēja atkārtoto pieteikumu, viņš ar gandarījumu atzīmēja, ka Komisija pati ir atzinusi šo kavēšanos par neattaisnojamu, kā arī atzinīgi novērtēja tās konstruktīvo pieeju.

Komisija izklāstīja vairākus pasākumus, kurus atbilstošais ģenerāldirektorāts ir veicis, lai uzlabotu atbilstību Regulai (EK) Nr. 1049/2001 par publisku piekļuvi dokumentiem pēc tam, kad ombuds tam pieprasīja paskaidrot veiktos vai paredzētos pasākumus Regulas ievērošanas nodrošināšanai. Savā sākotnējā atbildē lietā [849/2010/KM](#) Komisija atzina, ka tā nav izskatījusi sūdzības iesniedzēja vēstules saskaņā ar Regulu. Tā piešķīra piekļuvi attiecīgajiem dokumentiem un atvainojās par kavējumu. Sūdzības iesniedzējs bija apmierināts ar saņemtajiem dokumentiem, tomēr joprojām kritiski vērtēja pieprasījuma apstrādi. Tādēļ tika veikti iepriekš minētie pasākumi.

Eiropas Zāļu aģentūra (EMA), atbildot uz ombuda ieteikumu projektu, piekrita nodrošināt publisku piekļuvi ziņojumiem par nevēlamām reakcijām uz preparātu pret akni. Pēc sūdzības iesniedzēja paustajām bažām ombuds veica turpmāku izmeklēšanu, tostarp tikās ar EMA. Rezultātā viņš varēja apliecināt, ka EMA nav centusies neizpaust šos dokumentus un ka tie ir pamatoti rediģēti personas datu aizsardzības nolūkos. Izbeidzot lietu [2493/2008/FOR](#), ombuds atzina svarīgo progresu, ko EMA bija panākusi, tiecoties padarīt tās darbu pārredzamāku¹⁷.

Lietā [808/2011/MHZ](#) ombuds uzslavēja **Eiropas Padomi** par atvairīšanu pilsonim, kurš pie tās vērsās ar bažām par dienesta automobiļu izmantošanu personīgajām vajadzībām. Sūdzības iesniedzējs pieprasīja Eiropas Padomes atbildi uz vairākiem jautājumiem un kopiju attiecīgajiem noteikumiem par šo jautājumu. Ombuds uzskatīja, ka Padomes patiesā atvairīšanās ir uzskatāma par vislabāko piemēru, kā ES pārvalde izrāda cieņu tās pilsoņiem. Ombuds teica, ka bez šīs cieņas nebūtu iespējams samazināt “plaisu” starp ES un tās pilsoņiem. Ombuds arī konstatēja, ka sūdzības iesniedzēja sākotnēji saņemtās atbildes bija neatbilstošas.

Atbildē uz izmeklēšanu pēc paša iniciatīvas [OI/3/2008/FOR](#) pati **Komisija** apņēmas pārstrādāt tās Agrinās brīdināšanas sistēmu (EWS) – datorizētu informācijas sistēmu, kura nosaka “apdraudējumu” ES finanšu interesēm un reputācijai. Ombuds uzstāja, ka EWS iekļauto personu tiesības, īpaši Pamattiesību hartā norādīto personu pamattiesības (piemēram, tiesības tikt

uzklausi un tiesības piekļūt savas lietas materiāliem), ir jāaizsargā, arī pārejas periodā pirms EWS pārveides.

Dotāciju jomā **Komisija** pēc ombuda ierosinātā mierizlīguma piedāvājuma piekrita atmaksāt kādai NVO vairāk nekā EUR 100 000. Sūdzības iesniedzējs lietā [53/2010/OV](#) apgalvoja, ka Komisija ir pārkāpusi tiesiskās palāvības principu, neievērojot savstarpēji norunāto metodoloģiju ziņošanai par izmaksām.

Pēc ombuda iejaukšanās lietā [371/2010/\(MF\)AN](#) **Komisija** pieņēma jaunu politiku valstu diplomu atzīšanas politiku, lai ņemtu vērā atšķirīgās valstu prakses. Tā paziņoja arī, ka šīs lietas sūdzības iesniedzēja ir piemērota attiecīgajiem amatiem. Cilvēkresursu ģenerāldirektorāts bija atteicis atzīt sūdzības iesniedzējas diploma atzīšanu tādēļ, ka viņas otrais maģistra grāds nebija iegūts trīs gadu laikā pēc studijām universitātē.

Atbildot uz lietu [882/2009/VL](#), atbilstošā **Komisijas** dienesta direktors nosūtīja sūdzības iesniedzējai atvairīšanās vēstuli un piedāvāja izdarīt maksājumu EUR 500 apmērā, lai atlīdzinātu radīto morālo kaitējumu. Tas notika pēc aizvainojoša ziņojuma nosūtīšanas sūdzības iesniedzējas vīram atgūšanas procedūras kontekstā saistībā ar iespējami pārmaksātu ģimenes pabalstu. Komisija arī organizēja iekšējo apmācību sesijas, lai uzsvērtu ētikas un ES pilsoņiem sniegto pakalpojumu kultūras nozīmīgumu. Šāda rīcība tika veikta kā atbilde ombuda komentāram, ka nepieņemamas valodas lietojums attiecīgajā e-pastā var liecināt arī par plašāku problēmu Komisijas sniegtajos pakalpojumos.

¹⁷. Ir jānorāda, ka EMA bija līdzīgs gadījums 2011. gadā.

Sūdzības un izmeklēšana

1.6 Izbeigto izmeklēšanas lietu tematiskā analīze

Lēmumus par izmeklēšanas lietu izbeigšanu parasti publicē ombuda tīmekļa vietnē (<http://www.ombudsman.europa.eu>) angļu valodā un arī sūdzības iesniedzēja valodā, ja tā nav angļu valoda. Sagatavo arī katra lēmuma kopsavilkumu angļu valodā. Atsevišķu lietu kopsavilkumus publicē tīmekļa vietnē visās 23 ES oficiālajās valodās. Kopsavilkumos ir atspoguļoti gan dažādie sūdzību priekšmeti, gan Savienības iestādes, uz kurām attiecas lēmumi par lietu izbeigšanu, ko ombuds pieņēma 2012. gadā, kā arī dažādie lietu izbeigšanas iemesli.

Šajā sadaļā ir izklāstīti visbūtiskākie konstatējumi par tiesību aktiem un faktiem, kas ietverti ombuda 2012. gadā pieņemtajos lēmumos izbeigt izmeklēšanu.

Šajā sadaļā ir izklāstīti visbūtiskākie konstatējumi par tiesību aktiem un faktiem, kas ietverti ombuda 2012. gadā pieņemtajos lēmumos izbeigt izmeklēšanu. Tajā ir aprakstītas lietas, kas ievērojami ietekmējušas pārredzamības un labas pārvaldes veicināšanu ES iestādēs, lietas, kurās panākts sūdzības iesniedzējam īpaši labvēlīgs iznākums, kā arī lietas, kurās ombuds varēja izskaidrot

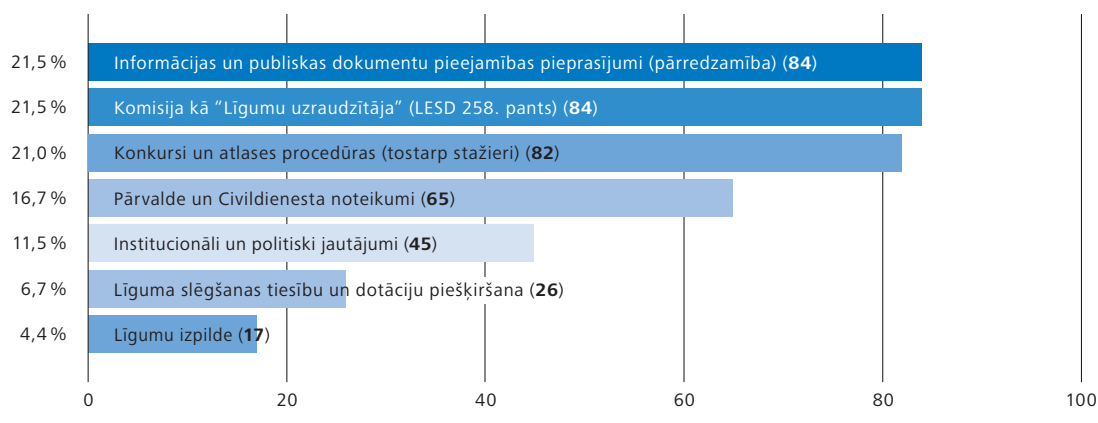
būtiskus tiesību aspektus vai izskatīt jautājumu, kādu tam iepriekš nav nācies izvērtēt. Saistībā ar ombuda centieniem veicināt Pamattiesību hartas piemērošanu ir izceltas arī lietas, kas attiecas uz Hartā noteiktajām tiesībām.

Šajā sadaļā ir analizēti šādi izmeklēšanas lietu galvenie priekšmeti:

- atklātība, publiska piekļuve un personas dati;
- Komisija kā "Līgumu uzraudzītāja";
- līgumu slēgšanas tiesību un dotāciju piešķiršana;
- līgumu izpilde;
- pārvalde un Civildienesta noteikumi;
- konkursi un atlases procedūras;
- institucionāli, politiski un citi jautājumi.

Protams, iepriekš minētie jautājumi būtiski savstarpēji pārklājas. Piemēram, atklātības jautājumus bieži vien izskata sūdzībās, kas attiecas uz pieņemšanu darbā vai Komisiju kā "Līgumu uzraudzītāju". Jānorāda, ka kategorijas nav uzskaitītas tādā secībā, kādā tās norādītas 1.11. attēlā¹⁸.

1.11. attēls. Izbeigto izmeklēšanas lietu priekšmets

Piezīme. Dažās lietās ombuds izbeidza izmeklēšanas lietas par diviem vai vairākiem jautājumiem. Tāpēc procentuālais kopskaits pārsniedz 100 %.

18. 1.11. attēlā ir sniegta informācija par visām 2012. gadā pabeigtajām izmeklēšanas lietām atbilstīgi to priekšmetam. Attēla mērķis ir norādīt uz aplūkoto izmeklēšanas tematikas nozīmīgumu, ņemot vērā ombuda izskatāmo lietu kopējo skaitu.

Atklātība, publiska piekļuve un personas dati

Publiska piekļuve dokumentiem

LES 10. panta 3. punktā ir noteikts, ka Savienības lēmumi tiek pieņemti “iespējami atklāti, un tie, cik iespējams, ir tuvināti pilsoņiem”, savukārt LESD 15. panta 1. punkts paredz, ka, lai veicinātu labu pārvaldi un nodrošinātu pilsoniskas sabiedrības līdzdalību, Savienības iestādes un struktūras darbojas iespējami atklāti. LESD 15. panta 3. punkts paredz tiesības piekļūt Savienības iestāžu un struktūru, biroju un aģentūru dokumentiem. Tādas pašas tiesības ir noteiktas arī Hartas 42. pantā. Šīs pamattiesības piekļūt dokumentiem reglamentē Regula (EK) Nr. 1049/2001¹⁹.

iesniedzēja atkārtotā pieteikuma apstrāde acīmredzami neatbilst labas pārvaldes principiem. Komisija atvainojās. Papildu aizrādījumā ombuds uzsvēra, ka visnoderīgāk būtu, ja Komisija veiktu pasākumus, lai novērstu šādu trūkumu atkārtēšanos. Lietā **2466/2011/ER** sūdzības iesniedzējs apgalvoja, ka Komisija ir nelikumīgi pagarinājusi termiņu lēmuma pieņemšanai par viņa atkārtoto pieteikumu. Ombuds izbeidza lietu bez Komisijas atzinuma, jo (i) Komisijas atbilde bija nokavēta trīs mēnešus un (ii) viņam jau nodrošinātā informācija bija pietiekama sūdzības izskatīšanai. Viņš norādīja, ka Regula (EK) Nr. 1049/2001 paredz saistošus termiņus, un izņēmumi ir iespējami vienīgi “izņēmuma” gadījumos un ar iesniegtu “sīki izklāstītu pamatojumu”. Šajā gadījumā Komisija

LESD 15. panta 3. punkts paredz tiesības piekļūt Savienības iestāžu un struktūru, biroju un aģentūru dokumentiem. Tādas pašas tiesības ir noteiktas arī Hartas 42. pantā.

Saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1049/2001 sūdzību iesniedzēji var izvēlēties tiesiskās aizsardzības līdzekli. Pilnīga vai daļēja piekļuves atteikuma gadījumā viņi var vērsties tiesā saskaņā ar LESD 263. pantu vai iesniegt sūdzību ombudam. Kā ir norādīts turpmāk, ombuda izmeklēšana attiecas gan uz procesuāliem jautājumiem, gan uz regulas 4. pantā paredzēto izņēmumu piemērošanu publiskai piekļuvei.

Procesuālie pienākumi

Šķiet, ka novēlota reģistrācija un novēlota atbildes sniegšana uz pieprasījumiem ir vērojama salīdzinoši bieži. Lietā **1972/2009/ANA** Komisija atzina šo neattaisnojamo kavējumu, kurš notika sūdzības iesniedzēja atkārtotā pieteikuma apstrādē, un apņēmas nodrošināt, ka turpmāk šādi kavējumi nenotiks. Lietā **2938/2009/EIS** ombuds konstatēja, ka Komisijas veiktā sūdzības

aprobežojās ar norādīšanu, ka tās rīcībā joprojām nav visu galīgā novērtējuma sagatavošanai nepieciešamo elementu.

Lietā **1472/2011/MMN** par atteikumu nodrošināt piekļuvi Francijas un Spānijas aptaujā sniegtajām atbildēm Komisijas atbilde bija ievērojami kavēta. Kaut arī tā atvainojās sūdzības iesniedzējam, Komisijas atbildes sūdzības iesniedzējam un ombudam liecināja, ka tā, šķiet, apsver nepieciešamību konsultēties ar dalībvalstīm; saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1049/2001 4. panta 5. punktu, tai ir tiesības pārsniegt regulas noteiktos termiņus atbildēšanai uz piekļuves pieprasījumiem. Ombuds norādīja, ka Savienības tiesas ir skaidri noteikušas, ka fakts, ka iestāde saskaņā ar 4. panta 5. punktu ir uzsākusi dialogu ar dalībvalsti, no kuras ir saņemts pieprasītais dokuments, nerada tiesības pārsniegt regulā noteiktos laika ierobežojumus.

¹⁹. Eiropas Parlamenta un Padomes 2001. gada 30. maija Regula (EK) Nr. 1049/2001 par publisku piekļuvi Eiropas Parlamenta, Padomes un Komisijas dokumentiem; OV 2001 L 145, 43. lpp.

Sūdzības un izmeklēšana

Lietā **1683/2010/MMN** par piekļuvi dokumentiem saistībā ar *EPSO* organizētu atklātu konkursu sūdzības iesniedzējs apgalvoja, ka Komisija ir rīkojusies nepareizi un nav norādījusi iemeslus, kādēļ tā jau otrreiz ir pagarinājusi termiņu lēmuma pieņemšanai par viņa atkārtoto pieteikumu. Ombuds norādīja, ka Komisija nav norādījusi nevienu iemeslu šādam savam lēmumam. Viņš turpmāk arī norādīja, ka Regula (EK) Nr. 1049/2001 skaidri paredz tikai vienu termiņa pagarinājumu atbildēšanai uz atkārtotu pieteikumu. Komisija atvainojās par kavējumu. Attiecībā uz piekļuves pieprasījumu Komisija paskaidroja, ka šādu dokumentu nav. Ombuds uzskatīja šos paskaidrojumus par ticamiem. Viņš arī ar gandarījumu atzīmēja, ka Komisija neaprobežojās ar iepriekš minēto paziņojumu vien, bet piešķīra piekļuvi noteiktiem dokumentiem, kuri varētu interesēt sūdzības iesniedzēju un pievērsa uzmanību diviem dokumentiem par atlases komisijas darbu.

Jautājumi pēc būtības: izņēmuma gadījumu piemērošana

Daudzas citas ombuda izmeklēšanas lietas šajā jomā attiecās uz Regulas (EK) Nr. 1049/2001 4. pantā paredzētajiem izņēmumiem publiskai piekļuvei.

Izņēmums attiecībā uz pārbaudēm, izmeklēšanu un revīzijām

Turpmākajos divos gadījumos iestāde atsaucās uz izņēmumu attiecībā uz izmeklēšanas mērķa aizsardzību, ko nosaka Regulas (EK) Nr. 1049/2001 4. panta 2. punkta trešais ievilkums, lai liegtu piekļuvi attiecīgajiem dokumentiem.

Lietā **292/2011/AN** attiecās uz piekļuvi dokumentiem par pārkāpuma procedūrām²⁰. Ombuds izteica mierizlīguma piedāvājumu, ko Komisija pieņēma, publiskojot divus no trim pieprasītajiem dokumentiem. Attiecībā uz trešo dokumentu tā norādīja uz nepieciešamību vispirms konsultēties ar Spānijas iestādēm, jo dokuments ir to radīts. Ombuds norādīja, ka viņš paļaujas, ka Komisija konsultēsies ar Spānijas iestādēm saprātīgā laikā un pēc tam iespējami drīz paziņos sūdzības iesniedzējam savu pamatoto lēmumu par publiskošanu.

Ombuds lietā **2914/2009/DK** konstatēja, ka Eiropas Zāļu aģentūra (*EMA*) ir rīkojusies nepareizi, liedzot publisku piekļuvi diviem iekšējās revīzijas ziņojumiem. Turklāt darbs pie attiecīgajām revīzijām bija jau pabeigts. Tādējādi nebija riska, ka publiska piekļuve varētu kaitēt revīzijas darbam. *EMA* piekrita pārskatīt tās atteikumu un nodrošināja piekļuvi tās ziņojumiem un pievienotajai piezīmei par ziņojumos izdarīto ieteikumu īstenošanu.

Izņēmums attiecībā uz iestādes lēmumu pieņemšanas procesu

Lietā **127/2010/VIK** par piekļuvi dokumentiem saistībā ar ierosinātām investīcijām kodolenerģijā Komisija paļāvās vienīgi uz izņēmumu attiecībā uz nepieciešamību aizsargāt tās lēmumu pieņemšanas procesu (proti, Regulas (EK) Nr. 1049/2001 4. panta 3. punkts). Tas ombudu nepārlicināja. Tomēr izmeklēšanas gaitā kļuva acīmredzams, ka projekta investors nav sniedzis savu piekrišanu publiskošanai. Tā kā piemērojamais tiesiskais regulējums bija spēkā pirms Lisabonas līguma stāšanās spēkā, nebija skaidrs, vai sūdzības iesniedzēja pieprasīto dokumentu veids var tikt publiskots bez atbilstošas

²⁰. Skatīt arī lietu **1972/2009/ANA**, kur Komisija liedza piekļuvi dokumentiem, jo tai bija jāaizsargā tās uzsāktais dialogs ar Grieķijas iestādēm ar mērķi nodrošināt attiecīgo Grieķijas likumu atbilstību ES likumiem.

dalībvalsts, personas vai uzņēmuma piekrišanas, tāpēc ombuds secināja, ka turpmāka izmeklēšana nav pamatota. Tomēr viņš informēja sūdzības iesniedzēju par iespēju iesniegt jaunu pieteikumu piekļuvei, jo šāds pieteikums būtu jāizvērtē atbilstoši noteikumiem, kuri ir piemērojami pēc Lisabonas līguma stāšanās spēkā, tādējādi saskaņojot prasību pēc piekrišanas ar nepieciešamību nodrošināt pārredzamību.

Izņēmums attiecībā uz personas datu aizsardzību

Viens no Regulas (EK) Nr. 1049/2001 4. pantā noteiktajiem izņēmumiem – 4. panta 1. punkta b) apakšpunkts – attiecas uz pamattiesībām uz privātās dzīves neaizskaramību un personas datu aizsardzību. Lietā **3136/2008/EIS** sūdzības iesniedzējs, uz kuru attiecas *OLAF* izmeklēšana, pieprasīja piekļuvi (i) dokumentiem, uz ko *OLAF* balstījās, pieņemot lēmumu veikt šo izmeklēšanu, un (ii) informācijai par izmeklēšanas iznākumu. *OLAF* atteica piekļuvi. Ombuds pārbaudīja *OLAF* lietas materiālus un konsultējās ar Eiropas Datu aizsardzības uzraudzītāju. pamatojoties uz to, viņš secināja, ka *OLAF* norādīte iemesli noraidīt pieprasījumu piekļuvei ir pamatoti un atbilstoši. Attiecībā uz sūdzības iesniedzēja turpmāko jautājumu ombuds piezīmēja, ka, viņaprāt, *OLAF* ir informējis par izmeklēšanas iznākumu. Ombuds tomēr norādīja, ka Hartas 41. pantā noteiktās pamattiesības uz labu pārvaldi nosaka, ka izmeklēšanai pakļauta persona ir jāinformē saprātīgā laikā par izmeklēšanas iznākumu, tiklīdz izmeklēšana ir izbeigta. Šajā gadījumā *OLAF* nebija to izdarījis.

Lietā **682/2010/TN** attiecās uz pieprasījumu piekļuvei ziņojumam, kas satur personas datus. Ombuds norādīja, ka Komisijai principā bija tiesības

liegt piekļuvi, jo sūdzības iesniedzējs nav pamatojis nepieciešamību saņemt pārsūtītos personas datus. Tomēr viņš ierosināja Komisijai pārskatīt piekļuves piešķiršanu citām ziņojuma sadaļām. Tā kā Komisija nepiekrita šim ierosinājumam pilnībā, ombuds izteica aizrādījumu, ka Komisija nav sniegusi pārliecinošus argumentus, kādēļ nav iespējams piešķirt daļēju piekļuvi. Viņš arī izteica papildu aizrādījumu, ka ir jānodrošina labāka informācija par procedūrām pieteikumu iesniedzējiem, kuri pieprasa piekļuvi personas datus saturošiem dokumentiem.

Publiska piekļuve informācijai

Hartas 41. pantā ir atzītas tiesības uz objektīvu, godīgu un pieņemamā termiņā veiktu jautājumu izskatīšanu ES pārvaldē. Tas paredz arī tiesības saņemt atbildi. Ombuds 2012. gadā izskatīja daudzas lietas, kurās pilsoņi sūdzējās par nepienācīgu atbildi no pārvaldes iestādes vai par to, ka atbilde vispār netika saņemta. Lai nodrošinātu savlaicīgu atbildes sniegšanu sūdzības iesniedzējam, šīs lietas tika lielākoties izskatītas vienkāršotās procedūrās.

Lietu **1451/2011/BEH** var uzskatīt par piemēru pilnīgai izmeklēšanai publiskas piekļuves informācijai jomā. Konkrēti tā attiecās uz apgalvojumu, ka Komisija ir sniegusi nepareizu informāciju par pārvietošanās brīvības tiesībām. Sūdzībā bija teikts, ka daļa teksta Komisijas Pamatnostādnēs par Savienības Pilsoņu direktīvu (Direktīva 2004/38/EK) neatbilst ES tiesībām, kā tās interpretējusi Tiesa savā spriedumā *Akrich* lietā (lieta C-109/01). Ombuds tiešām konstatēja problēmu un pieprasīja Komisijai pārskatīt attiecīgo teksta daļu. Komisija norādīja, ka tai

Ombuds 2012. gadā izskatīja daudzas lietas, kurās pilsoņi sūdzējās par nepienācīgu atbildi no pārvaldes iestādes vai par to, ka atbilde vispār netika saņemta.

Sūdzības un izmeklēšana

šajā posmā nav nodoma veikt labojumus Pamatnostādnēs, tomēr tā novērtēs šīs jaunās informācijas pievienoto vērtību pēc tās 2013. gadā gaidāmā otrā ziņojuma rezultātiem par Direktīvas 2004/38 piemērošanu. Tā kā Komisija piekrita, ka attiecīgā Pamatnostādņu teksta daļa varētu būt skaidrāka, ombuds izbeidza šo lietu, lūdzot Komisiju viņu informēt par turpmāko virzību.

Datu aizsardzība

Pamattiesību hartas attiecīgi 7. un 8. pants attiecas uz pamattiesībām uz privātās dzīves neaizskaramību un personas datu aizsardzību. Lieta **2384/2011/AN** attiecās uz pamattiesībām uz personas datu aizsardzību, un to iesniedza persona, kura bija pakļauta *OLAF* veiktai izmeklēšanai. *OLAF* bija izpaudusi informāciju par šīs izmeklēšanas rezultātu trešai personai. Šī informācija bija publicēta preses rakstā sūdzības iesniedzēja valstī. Eiropas Datu aizsardzības uzraudzītājs uzskatīja šo publiskošanu par neatbilstošu ES datu aizsardzības noteikumiem. Sūdzības iesniedzējs pieprasīja *OLAF* atzīt pārkāpumu un atvainoties. *OLAF* atteica šim pieprasījumam. Pēc ombuda izmeklēšanas tas tomēr nosūtīja sūdzības iesniedzējam vēstuli, kurā izteica nožēlu par datu aizsardzības noteikumiem neatbilstošu rīcību šajā lietā un atvainojās.

Komisija kā "Līgumu uzraudzītāja"

Tiesiskums ir viens no ES pamatprincipiem. Viens no Komisijas svarīgākajiem uzdevumiem ir pildīt "Līgumu uzraudzītājas" funkcijas²¹. LESD 258. pants nosaka vispārēju procedūru, saskaņā ar kuru Komisija var izmeklēt un darīt zināmus Tiesai iespējamus dalībvalstu ES tiesību pārkāpumus. Komisija var uzsākt izmeklēšanu pēc savas iniciatīvas uz sūdzību pamata vai arī, atbildot uz Eiropas Parlamenta pieprasījumiem, izskatīt lūgumrakstus, kas Parlamentam iesniegti saskaņā ar LESD 227. pantu. Citas procedūras attiecas uz konkrētiem jautājumiem, piemēram, nelikumīgu valsts atbalstu.

Šajā saistībā ir svarīgi pieminēt projektu "EU Pilot"²² – darba metodi, ko 2007. gadā sākusi izmantot Komisija un dalībvalstis, lai pēc iespējas agrākā posmā novērstu ES tiesību aktu pārkāpumus, neuzsākot pārkāpumu izmeklēšanas procesu. Šā projekta mērķis ir nodrošināt, ka dalībvalstis efektīvāk ievieš ES tiesību aktus un ka ātrāk tiek atrisinātas pilsoņu un uzņēmumu sūdzības.

Ombuds saņem un izskata sūdzības, kas vērstas pret Komisiju kā "Līgumu uzraudzītājas" funkciju pildītāju. Ja ombuds sāk izmeklēšanu par šādu sūdzību, viņš rūpīgi paskaidro, ka izmeklēšanā netiks pārbaudīts, vai ir noticis pārkāpums. Tas tādēļ, ka Eiropas ombudam nav pilnvaru izmeklēt dalībvalstu iestāžu rīcību. Ombuda veiktā

Ombuds saņem un izskata sūdzības, kas vērstas pret Komisiju kā "Līgumu uzraudzītājas" funkciju pildītāju.

21. LES 17. pants nosaka, ka Komisija "nodrošina Līgumu piemērošanu, kā arī iestāžu saskaņā ar Līgumiem pieņemto pasākumu piemērošanu".

22. Sk. Komisijas paziņojumu "Rezultātu Eiropa – Kopienas tiesību aktu piemērošana", COM(2007)502.

izmeklēšana ir vērsta tikai uz to, lai pārbaudītu Komisijas rīcību, analizējot un apstrādājot sūdzību par pārkāpumu. Ombuds var izvērtēt gan Komisijas rīcības procesuālos, gan būtiskos aspektus.

pretēji, ombuds norādīja, ka sūdzību par pārkāpumiem izskatīšanā Komisijai ir jāievēro pamattiesību un labas pārvaldes principu radītie ierobežojumi. Viņš uzskatīja, ka jautājumu sarežģītība

Ombuda veiktā izmeklēšana ir vērsta tikai uz to, lai pārbaudītu Komisijas rīcību, analizējot un apstrādājot sūdzību par pārkāpumu.

Procesuāli pienākumi

Attiecībā uz Komisijas procesuālajiem pienākumiem pret sūdzības iesniedzējiem ombuda galvenais atskaites punkts ir Komisijas 2002. gadā sniegtais paziņojums²³ ar 2012. gadā pieņemto pārskatīto redakciju²⁴. Paziņojumā ir paredzēts pienākums reģistrēt sūdzības, noteikti konkrēti izņēmumi attiecībā uz šo pienākumu, kā arī paredzēti termiņi, kuros jāizskata sūdzības un jāinformē sūdzību iesniedzēji. Komisija minēto paziņojumu sākotnēji sniedza, reaģējot uz ombuda izmeklēšanas lietām un aizrādījumiem par šiem jautājumiem. Ombuds uzskata šo paziņojumu par būtisku pamatu, lai veicinātu pilsoņu uzticēšanos Komisijai kā “Līgumu uzraudzītājam”.

Kā minēts turpmāk aprakstītajos piemēros, ombuds izmeklēšanā, ko tas veica 2012. gadā, konstatēja vairākus procesuālus trūkumus.

Kavēšanās un pienācīgas rūpības trūkums

Lietā 773/2011/OV ombuds konstatēja, ka, pretēji sūdzības iesniedzēja apgalvojumam, ka Komisija nav pienācīgi izskatījusi viņa sūdzību par pārkāpumu, Komisija bija nosūtījusi vairākas precīzas atbildes. Lietā 230/2011/(TS)EIS, gluži

neattaisnoja šajā lietā radušos kavējumu. Attiecībā uz saskaņotības jautājumu, uz ko Komisija atsaucās kā argumentu, ombuds paziņoja, ka “saskaņotas pieejas” ievērošana nedrīkst radīt nepamatotu kavēšanos.

Lietas 930/2010/CK un 1827/2009/CK attiecās uz iespējamu rūpības trūkumu divu sūdzību par pārkāpumiem izskatīšanā. Lai palīdzētu Komisijai turpmāk uzlabot procedūras, ombuds pirmajā lietā izteica divus papildu aizrādījumus. Otrajā lietā viņš izteica nožēlu par steigu, kādā Komisija noraidīja sūdzības iesniedzēja argumentus. Tomēr viņš norādīja, ka turpmākie notikumi liecināja, ka nesaprašanās Komisijas un sūdzības iesniedzēja starpā par pareizu Grieķijas nodokļu noteikumu interpretēšanu vairs nebija aktuāla.

Lietā 1775/2012/ER par atbildes nesniegšanu un nepienācīgu sūdzības par pārkāpumu izskatīšanu, ko iesniedza kāds Itālijas uzņēmums, kas importē cigaretes, Komisija atzina sūdzības saņemšanu drīz pēc tam, kad ombuds sazinājās ar Komisiju. Turklāt Komisija oficiāli sazinājās ar sūdzības iesniedzēju pa tālruni un informēja viņu, ka viņš ir jaunā par lietu atbildīgā persona. Tikšanās ar sūdzības iesniedzēju notika drīz pēc tam.

²³. Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam un Eiropas ombudam par attiecībām ar sūdzību iesniedzējiem saistībā ar Kopienas tiesību aktu pārkāpumiem; OV 2002 C 244, 5. lpp.

²⁴. COM(2012)154 galīgā redakcija: Komisijas paziņojums Padomei un Eiropas Parlamentam, atjauninot attiecību ar sūdzības iesniedzēju risināšanu saistībā ar Savienības likumu piemērošanu.

Sūdzības un izmeklēšana

Ombuds, veicot izmeklēšanu un izdarot secinājumus, pilnīgi ņem vērā Līgumos un Tiesas judikatūrā atzīto Komisijas rīcības brīvību, pieņemot lēmumu par to, vai pārkāpuma lieta jānosūta Tiesai.

Jautājumi pēc būtības

Izmeklējot sūdzības par pārkāpumiem, ombuds var arī pārskatīt Komisijas veikto analīzi un izdarītos secinājumus pēc būtības²⁵. Piemēram, viņš var pārbaudīt, vai šāda analīze un secinājumi ir pieņemami, pietiekami pamatoti un rūpīgi izskaidroti sūdzību iesniedzējiem. Ombuds, veicot izmeklēšanu un izdarot secinājumus, pilnīgi ņem vērā Līgumos un Tiesas judikatūrā atzīto Komisijas rīcības brīvību, pieņemot lēmumu par to, vai pārkāpuma lieta jānosūta Tiesai.²⁶ Ja ombuds būtībā nepiekrīt Komisijas novērtējumam, viņš to norāda, taču arī uzsver, ka augstākā iestāde ES tiesību aktu interpretēšanā ir Tiesa. Tomēr šāda nepieņemšana ir izņēmuma gadījums.

Pietiekama pamatojuma nesniegšana

Lietā 1623/2009/FOR ombuds secināja, ka Komisija nav skaidri izskaidrojusi iemeslus, kādēļ netiek turpināta sūdzības izskatīšana par iespējamu tiesību pārkāpumu attiecībā uz autortiesību turētājiem Somijas televīzijas tirgū. Atbildot uz ombuda piedāvājumu skaidri izklāstīt savu nostāju, Komisija norādīja, ka, ņemot vērā sūdzības iesniedzēju turpmāko korespondenci, lieta tika pārsūtīta ES *Pilot* projektam, un Komisijai ir jāsaazinās ar Somiju, lai pieprasītu informāciju vai meklētu problēmas risinājumus. Līdzīgi arī lietā 1260/2010/RT ombuds uzskatīja, ka Komisija nav norādījusi pietiekamu attaisnojumu savam lēmumam izbeigt sūdzību par pārkāpumu, kurā tika apgalvots, ka Francijas iestādes nav ievērojušas ES tiesību aktu prasības

par veterināro zāļu (VMPs) paralēlo importu. Pēc ombuda ieteikumu projekta Komisija izlēma uzsākt jaunu procesu par pārkāpumu attiecībā uz šķēršļiem vairumtirdzniecības izplatītājiem, kas vēlas veikt VMPs paralēlo importu.

Nepieņemšana Komisijas novērtējumam

Lietas 1909/2009/BEH sūdzības iesniedzējs iesniedza sūdzību par pārkāpumu, kurā apgalvoja, ka, pretēji ES tiesību aktiem, Austrijas iestādes nav veikušas atsevišķu novērtējumu par to, vai viņa klients, D. kungs, ir radījis apdraudējumu sabiedrības drošībai. Komisija uzskatīja, ka, atbilstoši iesniegtajai informācijai, tā nav kompetenta izdarīt secinājumus par to, vai Austrijas iestādes ir pārkāpušas ES tiesību aktu noteikumus. Tika izlemts neuzsākt procesu par pārkāpumu. Ombuds uzskatīja, ka Komisija ir iesniegusi ticamu pamatojumu savai nostājai, ka Austrijas iestādes ir veikušas iepriekš minēto atsevišķo novērtējumu. Tomēr tā nav pienācīgi izskatījusi sūdzību tādā ziņā, ka tā bija vērsta pret Austrijas iestāžu lēmumu (i) neļaut D. kungam noteiktu laika periodu atstāt Austrijas teritoriju un (ii) nenodrošināt apturošu iedarbību viņa pārsūdzībai par lēmumu par izraidīšanu no valsts, ko ES tiesību akti pieļauj vienīgi steidzamības gadījumos. Ombuds pieprasīja šajā lietā Komisijai atkārtoti pārbaudīt šo sūdzību par pārkāpumu. Komisija būtībā joprojām atbalstīja savu nostāju, ka Austrijas iestādes ir pārbaudījušas lietas steidzamību un pieņēmušas, ka šāda steidzamība ir. Ombuds konstatēja, ka Komisijas atbilde nav pārliecinoša. Ņemot vērā lietas atsevišķumu, viņš to izbeidza, izsakot aizrādījumu.

25. Skatīt, piemēram, lietu 2591/2010/GG par Komisijas neatbilstoši vadīto procesu pret Austriju par pārkāpumu saistībā ar Vīnes lidostu, kas ir aprakstīta iepriekš 1.4. sadaļā.

26. Šajā saistībā ombuds norāda, ka fakts, ka ir izdarīts ES tiesību aktu pārkāpums, ne vienmēr nozīmē, ka Komisijai jāsaņem pārkāpuma konstatēšanas procedūra. Tomēr Komisijai ir jāpamato, kā tā izmanto savu plašo rīcības brīvību.

Līguma slēgšanas tiesību un dotāciju piešķiršana

Ombuds izskata sūdzības par līgumu slēgšanas tiesību un dotāciju piešķiršanu vai nepiešķiršanu. Tomēr viņš uzskata, ka iestādēm, jo īpaši novērtēšanas komitejām un piešķirējām iestādēm, konkursos ir plaša rīcības brīvība un ka ombudam savā izmeklēšanā ir tikai jāpārbauda, vai ir ievēroti noteikumi, kas reglamentē procedūru, vai fakti ir pareizi un vai nav pieļauta acīmredzama novērtējuma kļūda vai pilnvaru ļaunprātīga izmantošana. Turklāt viņš pārbauda, vai iestādes ir izpildījušas savu pienākumu norādīt iemeslus un vai tie ir saskaņoti un pamatoti.

pieņēmis darbā vienu no vērtēšanas komisijas konsultantiem. Ombuds aicināja Komisiju *inter alia* pārveidot objektivitātes un konfidencialitātes deklarāciju, kura ir jāparaksta visiem vērtēšanas komisijas locekļiem un jebkuriem novērotājiem, lai nodrošinātu, ka tajā tiek nepārprotami iekļauti visi iespējamie interešu konflikti, proti, "faktiskie", "iespējamie" un "šķietamie" interešu konflikti. Savā atbildē Komisija iebilda, ka attiecīgais Finanšu regulas noteikums izklāsta "faktiskos" un "iespējamos" interešu konfliktus, un ka "šķietamie" interešu konflikti attiecas vienīgi uz gadījumiem, kad pēc pārbaudes tiek secināts, ka pastāv "faktisks" vai "iespējams"

S tarp lietām, ko ombuds izskatīja 2012. gadā konkursu un dotāciju jomā, bija lietas saistībā ar iespējamu vienlīdzīgas attieksmes trūkumu konkursa pretendentu starpā un pārredzamības trūkumu.

S tarp lietām, ko ombuds izskatīja 2012. gadā konkursu un dotāciju jomā, bija lietas saistībā ar iespējamu vienlīdzīgas attieksmes trūkumu konkursa pretendentu starpā un pārredzamības trūkumu. Pirmā turpmāk raksturotā lieta sniedza ombudam iespēju atgādināt Komisijai, ka labas pārvaldes principi var likt iestādēm darīt vairāk nekā paredz tiesību akti.

Vienlīdzīgas attieksmes trūkums

Lieta **642/2008/MMN** attiecās uz iespējamu interešu konfliktu saistībā ar tehnisko konsultantu konkursa procedūrā. Sūdzības iesniedzējs apgalvoja, ka Komisija ir pārkāpusi vienlīdzīgas attieksmes principu, jo veiksmīgais konkursa dalībnieks bija

interesu konflikts. Tas ombudu nepārlicināja. Tomēr, tā kā Komisija norādīja, ka tā pārskatīs objektivitātes un konfidencialitātes deklarāciju, viņš secināja, ka turpmāka izmeklēšana nav pamatota. Tai pat laikā viņš minēja, ka pieprasīs Komisijai saprātīgā laikā ziņot par paziņotās pārskatīšanas rezultātu.

Lietā **3000/2009/JF** ombuds konstatēja, ka Komisija nav nodrošinājusi vienlīdzīgu attieksmi pret konkursa pretendentiem, un ka tas ir kaitējis sūdzības iesniedzēja iespējām uzvarēt konkursa procesā. Viņš piedāvāja mierizlīgumu, kur Komisija sūdzības iesniedzējam atlīdzina izdevumus, kuri radās, piedaloties procesā. Tā rezultātā Komisija izmaksāja vairāk nekā EUR 10 000.

Sūdzības un izmeklēšana

Lietā **105/2011/TN** sūdzības iesniedzēja piedāvājums tika noraidīts, kad tika konstatēts, ka tā ieteiktais grupas vadītājs ir apņēmis strādāt pilna laika darbu citā ES finansētā projektā, kurš norisinās tajā pašā laikā. Ombuds konstatēja, ka Komisija ir pieļāvusi kļūdu pārvaldē, iesakot pasūtītājam noraidīt uzņēmuma piedāvājumu, pirms tika konstatēts, ka norādītais grupas vadītājs nebūs projektam pieejams. Tomēr galīgais lēmums noraidīt piedāvājumu bija atbilstošs. Ombuds izteica papildu aizrādījumu par līdzīgu problēmu rašanās riska samazināšanu nākotnē.

Pārredzamības trūkums

Lietā **1683/2011/TN** par konkursa procedūru piegādes līgumam Komisija atzina, ka procedūra nav bijusi pilnīgi pārredzama. Tā norādīja, ka tās atzinuma par šo lietu sagatavošanas brīdī tā piedalījās sarunās ar sūdzības iesniedzēju ar mērķi atrisināt šo lietu draudzīgā ceļā. Ombuds novērtēja, ka Komisija ir uzņēmusies atbildību par šo kļūdu un piedalījās sarunās ar sūdzības iesniedzēju par risinājumu.

Līgumu izpilde

Ombuds uzskata, ka kļūda pārvaldē ir pieļauta tad, ja valsts pārvaldes iestāde nedarbojas saskaņā ar tai saistošu noteikumu vai principu. Tādējādi kļūdu pārvaldē var konstatēt arī tad, ja runa ir par to pienākumu izpildi, kuri izriet no ES iestāžu noslēgtajiem līgumiem.

Tomēr šādu gadījumu izvērtējums, ko ombuds var veikt, katrā ziņā ir ierobežots. Ombuds uzskata, ka viņam nav jānosaka,

vai kāda no pusēm ir pārkāpusi līgumu, ja par šo jautājumu ir radies strīds. Šo jautājumu var efektīvi izskatīt tikai kompetentās jurisdikcijas tiesa.

Tāpēc līgumisku strīdu lietās ombuds uzskata, ka ir pamatoti viņa veikto izmeklēšanu ierobežot, tikai pārbaudot, vai iesaistītā Savienības iestāde ir sniegusi viņam loģisku un pamatotu atskaiti par savas rīcības tiesisko pamatu un ir paskaidrojusi, kāpēc tā uzskata, ka tās viedoklis par līgumisko situāciju ir pamatots. Tādā gadījumā ombuds secina, ka viņš izmeklēšanā nav konstatējis kļūdu pārvaldē. Šāds secinājums neietekmē pušu tiesības pieprasīt, lai viņu strīdu par līgumu izskata un autoritatīvi atrisina kompetentās jurisdikcijas tiesa.

2012. gadā ombuds izskatīja vairākas lietas par pamattiesībām līgumu jomā, īpaši par tiesībām tikt uzklautam. Izskatītās lietas bieži attiecās uz iespējamu netaisnīgumu, īpaši strīdos par attiecināmām izmaksām un revīzijas darbībām. Visbeidzot, ombuds arī ir izskatījis Komisijas atbildību pret apakšuzņēmējiem.

Pamattiesību neievērošana

Lietā **2635/2010/TN** attiecās uz Komisijas iespējamo neziņošanu sūdzības iesniedzējam par tās konstatējumu, ka viņš ir pārkāpis ES Vēlēšanu novērošanas misiju Rīcības kodeksu. Tā kā ombuds nebija pilnīgi pārliecināts, ka sūdzības iesniedzēja Hartas un Eiropas Labas administratīvās prakses kodeksa garantētās tiesības ir ievērotas, viņš ieteica Komisijai pasākumus situācijas labošanai. Komisija sniedza garantijas, ka sūdzības iesniedzējs joprojām ir pilnībā piemērots kandidāts turpmākajām

2012. gadā ombuds izskatīja vairākas lietas par pamattiesībām līgumu jomā, īpaši par tiesībām tikt uzklautam. Izskatītās lietas bieži attiecās uz iespējamu netaisnīgumu, īpaši strīdos par attiecināmām izmaksām un revīzijas darbībām.

novērošanas misijām. Turklāt attiecībā uz tās vispārīgām procedūrām ES novērotāju Rīcības kodeksa pārkāpumu konstatēšanai Komisija norādīja, ka tā jau pilda ombuda ieteikumu veikt pārskatīšanu.

Lietā **1045/2011/RT** Komisija pēc OLAF izmeklēšanas izlēma atgūt visu diviem projektiem izmaksāto summu. Sūdzības iesniedzējs apgalvoja, ka Komisija nav to uzklusējusi saistībā ar pret to izvirzītajiem apgalvojumiem. Ombuds uzskatīja, ka *de facto* sūdzības iesniedzējam bija iespēja tikt uzklusētam, jo tas varēja iesniegt savus komentārus pirms atmaksas procesa un tā laikā, tādējādi mainot rezultātu sev par labu. Tomēr sākotnējā paziņojumā ar atgūšanas pamatojumu nebija norādīts nepārprotams aicinājums iesniegt komentārus par paredzēto atmaksu un skaidri minēts termiņš šādu komentāru sniegšanai. Šajā lietā ombuds izteica papildu aizrādījumu.

Lieta **2386/2010/MHZ** attiecās uz Polijas eksperta atbrīvošanu no grupas vadītāja amata ES finansētā projektā Bosnijā un Hercegovinā (*BiH*). Sūdzības iesniedzējs *inter alia* norādīja, ka nav ievērotas viņa tiesības tikt uzklusētam un informētam par Komisijas pieprasījuma pamatojumu. Ombuds uzskatīja Komisija, nenodrošinot sūdzības iesniedzējam tiesības uz aizstāvību pirms tās prasības darba devējam viņu atbrīvot no amata, ir pieļāvusi kļūdu pārvaldē. Viņš arī izteica Komisijai kritiku par pārliecinoša paskaidrojuma nesniegšanu, kādēļ tā neziņoja *BiH* iestādēm par savu pieprasījumu atbrīvot sūdzības iesniedzēju no amata.

Iespējams netaisnīgums

Daudzas lietas šajā jomā attiecas uz strīdiem par attiecināmām izmaksām, kas bieži vien tiek konstatētas revīziju secinājumos. Dažās lietās iestādes nostāja ir pamatota, kaut arī tā nebija sūdzībā **3373/2008/JF**, kura radās pēc tam, kad revīzijas ziņojumā noteiktas izmaksas netika atzītas kā attiecināmas ES sponsorētā projektā. Ombuds rosināja Komisiju atteikties no savas prasības pēc atmaksas, pamatojoties uz tās nesamērīgumu un netaisnīgumu. Komisija atteicās. Ombuds tad uzsvēra, ka, saskaroties ar ES projektu speciālistu klusēšanu par viņu darbībām pašu vadītajos projektos, tādām organizācijām kā sūdzības iesniedzēja organizācijai var rasties pamatots viedoklis, ka viņi rīkojas saskaņā ar piemērojamiem noteikumiem. Ja tā nav, projekta speciālistiem, uzzinot par šādām darbībām, ir jāveic novēršanas pasākumi. Ja viņi to nedara, ir jābūt iespējai pakļaut viņus disciplināriem pasākumiem. Tā kā minētā lieta attiecas uz svarīgu, principiālu jautājumu, ombuds uzskatīja, ka īpašā ziņojuma iesniegšana Eiropas Parlamentam ir pamatota. Tomēr viņš izlēma neiesniegt šo ziņojumu, pirms tiks veikta izmeklēšana pēc paša iniciatīvas attiecībā uz konkrētiem Komisijas rīcības aspektiem tās finansēto projektu vadīšanā.

Savukārt lietā **351/2011/OV** par projekta partnera personāla izmaksu noraidīšanu ombuds secināja, ka dotāciju līgumā nebija norādītas Komisijas juridiskās tiesības noraidīt sūdzības iesniedzēja paziņotās personāla izmaksas. Turklāt ombuds konstatēja, ka Komisija ir

Sūdzības un izmeklēšana

izmantojusi savu rīcības brīvību sūdzības iesniedzējam par labu iespējami lielā mērā, jo tā bija atļāvusi personāla izmaksu daļu pārnest uz kategoriju “apakšuzņēmēju izmaksas”. Viņš norādīja, ka tādējādi Komisijas atteikšanās uzskatīt atlikušās neattiecināmās apakšuzņēmēju izmaksas par attiecināmām nav netaisnīga.

Arī lieta 901/2011/OV attiecās uz projekta ietvaros neattiecināmo izmaksu atmaksāšanu pēc revīzijas. Sūdzības iesniedzējs vērsās pie ombuda ar apgalvojumu, ka Komisijas nostāja ir nepamatota un netaisnīga. Tas uzskatīja, ka ir rīkojies labticīgi un atbilstoši no projekta koordinatora saņemtajai informācijai. Ombuds konstatēja, ka Komisijas secinājums, ka šīs izmaksas nav attiecināmas, ir pareizs. Viņš arī norādīja, ka koordinators nepārstāvēja Komisiju, un ka Komisijai nebija saistoši koordinatora paziņojumi, kas

izbeidza, piebilstot, ka viņš paļaujas uz to, ka, par spīti līdz šim saņemtajām negatīvajām atbildēm, Komisija turpinās mudināt galveno darbuzņēmēju veikt trūkstošo maksājumu ar visiem tās rīcībā esošajiem līdzekļiem, lai pārliecinātu galveno darbuzņēmēju mainīt savu nostāju un sākt sadarboties.

Pārvalde un Civildienesta noteikumi

Katru gadu ombuds saņem vairākas sūdzības par iestāžu personāla problēmām, īpaši par ES pārvaldes Civildienesta noteikumu un citu atbilstošo tekstu piemērošanu. Dažkārt ar personālu saistītās lietas attiecas uz pamattiesībām, līdz ar to ombudam ir iespēja veicināt Hartas pareizu piemērošanu. Citās lietās par strīdīgu jautājumu kļūst veids, kā ES iestādes izvēlas interpretēt Civildienesta

Dažkārt ar personālu saistītās lietas attiecas uz pamattiesībām, līdz ar to ombudam ir iespēja veicināt Hartas pareizu piemērošanu.

neizriet no nepārprotamiem Komisijas norādījumiem. Viņš secināja, ka nav doti nekādi šādi īpaši norādījumi. Tādēļ viņš nekonstatēja kļūdu pārvaldē.

Komisijas atbildība pret apakšuzņēmējiem

Lietas 535/2010/RT sūdzības iesniedzējs veica darbu kā eksperts Komisijas finansētā projektā. Viņam tika samaksāts par darbu tikai daļēji, un viņš pieprasīja Komisijas iejaukšanos, lai nodrošinātu, ka viņš saņem viņam pienākošos samaksu. Komisija to nedarīja. Pēc ombuda iejaukšanās Komisija pieprasīja galvenajam darbuzņēmējam veikt trūkstošo maksājumu. Ombuds lietu

noteikumus. Tādās lietās ombuds cenšas vismaz nodrošināt, ka iestādes ņem vērā un pareizi piemēro Tiesas judikatūru.

Rūpības pienākums

Lieta 11/2012/(ZV)AN vērsa uzmanību uz jautājumu attiecībā uz Hartu. Tā īpaši attiecās uz noteikumu neesamību, kas ļautu uz Eiropas skolām (ES) norīkotajiem skolotājiem izmantot bērna kopšanas atvaļinājumu. Izmeklēšanas lieta tika adresēta Komisijai kā ES Valdes loceklei un tās finansējuma nodrošinātājam. Ombuds uzskatīja, ka bērna kopšanas atvaļinājuma izmantošanas liegšana ir pretrunā Hartai un citiem ES tiesību aktu noteikumiem.

Izmeklēšanas gaitā ES Civildienesta noteikumi tika grozīti, lai nodrošinātu iespēju pieprasīt bērna kopšanas atvaļinājumu. Sūdzības iesniedzēja pieprasījums saņemt bērna kopšanas atvaļinājumu tika apmierināts.

Lietā **1810/2011/BEH** attiecās uz sūdzības iesniedzēja pieprasījumu izskatīšanu par iekšējo mobilitāti un palīdzību *Frontex*, Eiropas Aģentūrā operatīvās sadarbības vadībai pie ES ārējām robežām. Ombuds uzskatīja, ka *Frontex* nav savlaicīgi atbildējusi uz sūdzības iesniedzēja iekšējās mobilitātes pieprasījumu. Attiecībā uz palīdzības pieprasījumu viņš konstatēja, ka *Frontex* ir veikusi pienācīgu izklāstīto faktu izmeklēšanu. Piemēram, *Frontex* iecēla iekšējo izmeklētāju, kurš piedāvāja pietiekamas neatkarības garantijas un profesionālas zināšanas un sagatavoja visaptverošu ziņojumu, pamatojoties uz iegūtajiem paziņojumiem un liecībām. Par darbību savlaicīgumu ombuds norādīja, ka *Frontex* ir pastāvīgi un stabili rīkojusies sūdzības iesniedzēja lietā un regulāri ziņojusi viņam par tās attīstības gaitu. Ombuds secināja, ka *Frontex* nostāja, ka ir atbilstoši neveikt ārkārtas pasākumus, bija pamatota.

Nepamatotība

Lietā **1752/2011/RT**, kurā Komisija atteicās atlīdzināt sūdzības iesniedzējam viņa bērnu ceļošanas izdevumus, jo viņš izlēma pamest Gvineju, pirms Komisija bija izzīņojusi krīzes situāciju šajā valstī, ombuds vērsa uzmanību uz bērnu vecumu un aicināja Komisiju apsvērt risinājumu, kura rezultātā tiktu piedāvāts apmaksāt ceļošanas izdevumus *ex gratia*. Komisija piekrita.

Lietā **141/2011/RT** attiecās uz sūdzības iesniedzēja izcelsmes vietas noteikšanu. Komisija atzina, ka Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestāde (*EFSA*) ir pieļāvusi kļūdu, nosakot Briseli, nevis Marseļu, par izcelsmes vietu. Tomēr, tā kā sūdzības iesniedzējs nebija apstrīdējis šo lēmumu Civildienesta noteikumos noteiktajā termiņā, *EFSA* lēmums bija Komisijai saistošs. Ombuds konstatēja, Komisijas rīcība, atzīstot *EFSA* lēmumu par nepareizu un turpinot uz to balstīties, nebija saskaņota. Savā atbildē Komisija piekrita noteikt sūdzības iesniedzēja izcelsmes vietu no jauna.

Ar paaugstināšanu amatā saistītās problēmas

Lietā **2744/2009/(MF)JF** sūdzības iesniedzējs apgalvoja, ka Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas (*EESC*) darbinieks ir paaugstināts amatā politiska spiediena rezultātā. Ombuda izmeklēšanā atklāja, ka *EESC* tiešām ir paaugstinājis amatā konkrēto ierēdni, pārkāpjot iekšējos noteikumus. Turklāt viņš konstatēja pierādījumus par nepamatotu iejaukšanos paaugstināšanas amatā procesā. *EESC* atzina savu kļūdaino rīcību un atcēla nepareizo lēmumu. Tā arī veica atbilstošos pasākumus, lai novērstu līdzīgu situāciju rašanos nākotnē. Tomēr ombuds nosodīja faktu, ka *EESC* nav pareizi atbildējusi viņa ieteikumu projektam, kad tā izdeva paziņojumus, kuri bija skaidrā pretrunā šīs lietas materiālos dokumentētajiem faktiem. Ņemot vērā īpaši nopietnās atklātās neatbilstības, kā arī to, ka šāda rīcība apdraud pārredzamību un ES iestāžu publisko tēlu, ombuds šo lēmumu pārsūtīja Eiropas Parlamenta prezidentam, kurš varētu apsvērt tā nodošanu attiecīgajai *EESC* lietas izskatošajai Parlamenta komitejai.

Sūdzības un izmeklēšana

Lietā **683/2010/OV** arī attiecās uz strīdu par paaugstināšanu amatā, šajā gadījumā – par sūdzības iesniedzēja paaugstināšanu amatā, “norīkojot” viņu darbā no Padomes uz Komisiju 2004. gadā. IT kļūdas dēļ Komisija pret viņu attiecās kā pret “pārceltu ierēdni”. Komisija paaugstināja sūdzības iesniedzēju amatā 2008. gadā, bet, kad tā atklāja, ka paaugstināšana amatā balstījās uz punktiem paaugstināšanai amatā, kuri tika uzkrāti kā “norīkotam”, nevis “pārceltam” ierēdnim, tā atcēla paaugstinājumu amatā. Pēc ombuda iejaukšanās Komisija piekrita, ka IT kļūda ir radījusi pamatu sūdzībai un ka tā būtu varējusi izskatīt pārcelšanas pieprasījumu ātrāk. Tā ierosināja paaugstināt sūdzības iesniedzēju amatā.

Lietā **475/2012/KM** sūdzības iesniedzēja vērsās pie ombuda ar apgalvojumu, ka Komisija ir nepamatoti atteikusies izmaksāt viņai neizmaksāto summu pēc viņas paaugstināšanas amatā ar atpakaļejošu spēku. Viņa pieprasīja Komisijai apsvērt lietas nokārtošanu, jo taisnīguma princips nosaka, ka viņai šis maksājums ir jāsaņem. Bija pagājis tikai viens mēnesis pēc izmeklēšanas uzsākšanas, kad sūdzības iesniedzēja informēja ombudu, ka Komisija ir apmierinājusi viņas prasību, paaugstinot amatā ar 2010. gada 1. janvāri un samaksājot izrietošo neizmaksāto summu.

Sūdzības nepienācīga izskatīšana

Sūdzības iesniedzējs lietā **862/2011/AN** neveiksmīgi piedalījās sertifikācijas procedūrā. Viņš iesniedza sūdzību saskaņā ar Civildienesta noteikumu 90. panta 2. punktu. Komisija pārsūtīja

sūdzību Eiropas Personāla atlases birojam (*EPSO*) kā kompetentajai struktūrai šajā lietā, bet *EPSO* par to tika informēta tikai pēc pieciem mēnešiem, un tad uzskatīja, ka šī sūdzība automātiski noraidīta likumā noteikto termiņa ierobežojumu dēļ. Ombuds uzskatīja, ka 90. panta 2. punkta gars nepieļauj šādu *EPSO* nostāju. Viņš iesniedza ieteikumu projektu, nosakot, ka *EPSO* ir jāuzskata, ka sūdzība ir iesniegta tās faktiskajā saņemšanas datumā. Viņš turklāt pieprasīja *EPSO* novērtēt sūdzības pieņemamību attiecībā uz termiņu ievērošanu, pamatojoties uz datumu, kad tā tika iesniegta struktūrai, kas nebija kompetenta risināt šo jautājumu. *EPSO* pieņēma ombuda otro ieteikumu projektu, bet pirmo noraidīja. Tas uzskatīja, ka Tiesas judikatūra ir atbalstījusi tā nostāju. Tā kā *EPSO* argumenti viņu nepārliecināja, ombuds izbeidza lietu ar aizrādījumiem.

Konkursi un atlases procedūras

EPSO

Pret Eiropas Personāla atlases biroju (*EPSO*) ir vērsta lielākā daļa ombuda izmeklēšanas lietu, kas attiecas uz atklātiem konkursiem un citām atlases procedūrām. Gadu gaitā *EPSO* ir konstruktīvi sadarbojies ar ombudu, lai atrisinātu sūdzības ātri un lietderīgi. Dažos gadījumos šī tendence saglabājās arī 2012. gadā, kā to parāda turpmākie piemēri. Tomēr atsevišķos gadījumos tā reakcija uz dažiem gada laikā risinātajiem jautājumiem ir radījušas pamatu bažām.

Organizatoriskie jautājumi

Lietā **989/2011/ER** attiecās uz *EPSO* politiku par datorizēto uzņemšanas testu (*CBT*) rezervēšanu atklātos konkursos. Savā lēmumā ombuds atgādināja savus konstatējumus izmeklēšanā pēc paša iniciatīvas **OI/9/2010/RT**, saskaņā ar kuriem jaunā *CBT* rezervēšanas procedūra ir samērīgs un nepieciešams pasākums, kas radīts, lai saīsinātu visas atlases procedūras ilgumu. Viņš uzskatīja, ka *EPSO* ir pienācīgi informējis sūdzības iesniedzēju par sekām, kas izriet, neievērojot termiņu *CBT* rezervēšanai. Turklāt sūdzības iesniedzēja nebija norādījusi konkrētu iemeslu, kādēļ viņa rezervēšanas periodā nevarēja piekļūt internetam. *EPSO* turklāt ir atbildējis uz viņas pieprasījumiem nekavējoties. Ombuds tomēr ieteica *EPSO* nākotnē proaktīvi ņemt vērā konkrēto kandidātu situāciju, ja tie norāda, ka nav varējuši rezervēt *CBT*. *EPSO* varētu arī apsvērt iespēju norādīt Atklāto konkursu ceļvedi sekas, kas izriet, neievērojot termiņu *CBT* rezervēšanai.

Lietā **521/2012/EIS**, kura tika atrisināta mazāk nekā 30 dienās, izmantojot vienkāršoto procedūru, *EPSO* (i) sniedza sūdzības iesniedzējai vēl vienu iespēju veikt atbilstošos testus viņas dzīvesvietas valstī un (ii) atlīdzināja viņai papildu ceļošanas izdevumus. Sūdzības iesniedzēja bija pabeigusi pirmo uzņemšanas testa daļu un uzsākusi otro daļu, kad radās sarežģījumi ar datorsistēmu, kā rezultātā viņa nevarēja pabeigt testu uzreiz.

Neskaidra informācija

Lietā **1370/2010/BEH** attiecās uz iespējamu kļūdu pārvaldē, organizējot atklātu konkursu, lai sagatavotu rezerves sarakstus asistentiem būvniecības sektorā. Uzskatot, ka viņa veiktais rakstiskais tests nav atbildis konkursa paziņojumam, sūdzības iesniedzējs vērsās *EPSO*, kas uzstāja, ka testi ir bija atbilstoši paziņojumam. Pēc formulējuma analīzes ombuds uzskatīja, ka konkursa paziņojums nav bijis pietiekami saprotams. Tādēļ viņš izteica aizrādījumu.

Citas iestādes un struktūras

Lai gan lielākā daļa sūdzību, kas attiecas uz pieņemšanu darbā, ir vērstas pret *EPSO*, ombuds dažkārt saņem sūdzības par citām iestādēm, turklāt ļoti bieži par birojiem un aģentūrām, kuras ir izveidotas salīdzinoši nesen.

Atbildot uz izmeklēšanu pēc paša iniciatīvas **OI/3/2012/CK**, Eiropas Tīklu un informācijas drošības aģentūra (*ENISA*) paziņoja par savu jauno politiku atlases procedūrām un nodrošināja tās pārskatīto darbā pieņemšanas pamatnostādņu kopiju. *ENISA* pārskatītā politika nosaka, ka kandidāti tagad tiek informēti par katru procedūras posmu ar e-pasta starpniecību. Izmeklēšana tika uzsākta saistībā ar *ENISA* politiku neatbildēt uz kandidātu informācijas pieprasījumiem attiecībā uz atlases procedūru rezultātiem.

Sūdzības un izmeklēšana

Lieta **1513/2010/VIK** attiecās uz *CAST RELEX 2008* līgumdarbinieku atlases procedūras laureātu atbilstību, lai pieteiktos vakancēm ES iestādēs un aģentūrās. Sūdzības iesniedzēja šajā lietā atbildēja uz Eiropas Pētniecības padomes Izpildaģentūras (*ERCEA*) izdoto uzaicinājumu izteikt ieinteresētību. *ERCEA* noraidīja viņas pieteikumu, jo uzskatīja, ka dalībai ir piemēroti vienīgi kandidāti no “parastās *CAST* datubāzes”. Ombuds norādīja, ka nekas Pieprasījumā neliecina, ka *CAST RELEX* datubāzē iekļautie kandidāti nebūtu piemēroti. Komisija atbildēja, ka 2012. gada sākumā tā izlēma ļaut citām ES iestādēm un aģentūrām piekļūt *CAST RELEX 2008* datubāzei. Turklāt attiecīgā rezerves saraksta spēkā esamība tika pagarināta līdz 2012. gada 31. decembrim.

Lieta **1017/2010/MMN** attiecās uz Eiropas vēstures nama darbā pieņemšanas procedūru. Atbildot uz sūdzības iesniedzēja apgalvojumiem, ombuds piekrita, ka Parlaments ir apņēmis publicēt informāciju par pagaidu un/vai līgumdarbinieku atlases procedūrām *EPSO* tīmekļa vietnē, vai vismaz ir radījis šādu iespaidu. Parlamenta šīs (faktiskās vai šķietamās) apņemšanās neievērošana šajā lietā ir radījusi kļūdu pārvaldē. Turklāt ombuds norādīja uzlabojamos Parlamenta procedūru aspektus un izteica trīs papildu aizrādījumus.

Lietas **328/2011/TN** sūdzības iesniedzējs apgalvoja, ka Eiropas Slimību profilakses un kontroles centrs (*ECDC*) nav veicis attiecīgo atlases procedūru taisnīgi un atbilstoši. Ombuds šajā procedūrā konstatēja vairākus trūkumus. Pirmkārt, atlases komisija nepamatoti izlēma neņemt vērā rakstisko testu. Otrkārt, nosacījums, ka kandidātiem ir vismaz 70 % punktu, kandidātiem nebija

paziņots. *ECDC* arī nebija atbilstoši informējis kandidātus par darbā pieņemšanas procedūras rezultātiem. Ombuds atzinīgi novērtēja *ECDC* pozitīvo atbildi uz viņa mierizlīguma piedāvājumu.

Lieta **1167/2011/MMN** pret Eiropas Vērtspapīru un tirgu iestādi (*ESMA*) attiecās uz *ESMA* noraidītu pieteikumu amatam. Savā atbildē uz ombuda konstatēto kļūdu pārvaldē *ESMA* piedāvāja publicēt paziņojumu par jaunu vakanci, kura būtībā līdzvērtīga tai, par ko tika iesniegta sūdzība. Sūdzības iesniedzējs norādīja, ka ir ieinteresēts saņemt kompensāciju. Viņš arī uzskatīja, ka jaunas vakances publicēšana šo situāciju pienācīgi nevarētu labot, jo pastāv atšķirības starp jauno vakances paziņojuma projektu un sākotnējo paziņojumu. Ņemot to vērā, *ESMA* iesniedza grozītu vakances paziņojuma projektu, ko sūdzības iesniedzējs joprojām noraidīja. Ombuds izbeidza lietu, norādot, ka (i) sūdzības iesniedzējs ir skaidri licis noprast, ka pieņems vienīgi finansiālu kompensāciju; (ii) *ESMA* piedāvāja veikt atbilstošus pasākumus kļūdas pārvaldē novēršanai; un (iii) sūdzības iesniedzējs nav norādījis pārliecinošus iemeslus, kādēļ priekšroka ir dodama finansiālai kompensācijai.

Lieta **2017/2011/RT** attiecās uz Komisijas atbilstoša paskaidrojuma nesniegšanu, kādēļ ir aizkavēta konkursa rezultātu publiskošana. Ombuds uzskatīja, ka Komisijai nepieciešamais laiks, lai publiskotu uzņemšanas testu rezultātus, bija pārāk ilgs. Turklāt Komisija nebija norādījusi pietiekamus iemeslus šo rezultātu publiskošanas kavēšanai desmit mēnešus ilgi. Visbeidzot, šo desmit mēnešu periodā Komisija nebija ne reizi uzskatījusi par atbilstošu sniegt

kandidātiem jebkādu informāciju par datumu, kurā būtu gaidāma rezultātu publiskošana, kā arī par kavēšanās iemesliem.

Lietā **1264/2012/VL** attiecībā uz Komisijas Perspektīvo tehnoloģiju pētniecības institūta (*IPTS*) iespējamo diskrimināciju pret kādu amata kandidātu, kurš nevēlējās lidot ar lidmašīnu, kā rezultātā tika atcelta viņa darba intervija un noraidīts viņa pieprasījums par vilciena biļetes iegādes atlīdzināšanu. Drīz pēc tam, kad ombuds pieprasīja Komisijas atzinumu, sūdzības iesniedzējs viņu informēja, ka Komisija ir izlēmusi atlīdzināt attiecīgo summu par iegādāto vilciena biļeti.

Ombuds lietā **278/2011/RT** konstatēja, ka Eiropas Transporta tīkla izpildaģentūra (*TEN-T EA*) nav tieši paskaidrojusi, kādēļ sūdzības iesniedzējas motivācijas vēstule ir liegusi viņai turpmāku iekļaušanu atlasīto kandidātu sarakstā. Viņš mudināja *TEN-T EA* paskaidrot sīkāk, kādēļ sūdzības iesniedzējas vēstule bija mazāk pārliecinoša nekā veiksmīgo kandidātu vēstules. *TEN-T EA* atbildē iesniedza sīki izstrādātu paziņojumu ar iemesliem.

Lietas **1425/2012/VIK** sūdzības iesniedzējs piedalījās Eiropas Dzīves un darba apstākļu uzlabošanas fonda (*Eurofound*) organizētajā atlases procedūrā. Lai pieteiktos, viņam bija jāaizpilda pieteikuma veidlapa un tā augšupjāielādē sistēmā. Viņš paskaidroja, ka nevarēja iesniegt pieteikumu *Eurofound* pieprasītajā veidā. *Eurofound* nekonstatēja sūdzības iesniedzēja norādītās programmatūras neatbilstību, tomēr izlēma izņēmuma kārtā pieņemt sūdzības iesniedzēja pieteikumu pēc termiņa. *Eurofound* ierosināja sūdzības

iesniedzējam sazināties ar kādu no fonda IT darbiniekiem, ja viņam turpmāk nāktos saskarties ar sarežģījumiem attiecīgās veidlapas iesniegšanā.

Institucionāli, politiski jautājumi un citas darbības

Šī pēdējā sadaļa attiecas uz dažādām sūdzībām, kas vērstas pret iestādēm saistībā ar to politikas izstrādes darbībām vai vispārējo darbību.

Pārbaudes uz vietas²⁷

Lietā **2676/2009/ANA** attiecās uz *OLAF* rīcību, veicot pārbaudi uz vietas. Sūdzības iesniedzējs informēja, ka *OLAF* nav ievērojis piemērojamus noteikumus un labas pārvaldes principus, tādējādi pārkāpjot sūdzības iesniedzēja tiesības. Pēc šīs izmeklēšanas, kura ietvēra informācijas pieprasīšanu no Grieķijas iestādēm, kas piedalījās pārbaudē uz vietas, ombuds konstatēja, ka pārbaudes uz vietas ietvaros *OLAF* ir jānodrošina, ka tā pietiekamā mērā izskaidro piemērojamās tiesības un procesuālās garantijas iesaistītajiem, un ka *OLAF* nav to nodrošinājis. Turklāt ES iestāžu darbinieku rīcībai būtu jāatbilst visaugstākajiem standartiem. Ja kāds pilsonis uzskata, ka šāda darbinieka rīcība neatbilst šiem standartiem, attiecīgajai iestādei ir jāspēj sniegt pienācīgs paskaidrojums, lai pierādītu šādu apgalvojumu nepamatotību.

Lietā **2450/2008/BEH** attiecās uz Komisijas uzraudzības pienākumiem būvniecības projektā Tiranā. Proti, sūdzības iesniedzējs uzskatīja, ka Komisijas delegācija uz Albāniju nav viņu pienācīgi atbalstījusi (i) centienos nodrošināt, ka projekta darbi tiek izpildīti saskaņā ar līgumu un (ii) viņa

²⁷ Sk. arī lietu **512/2012/BEH** par apgalvojumu, ka Komisija nav veikusi atbilstošas darbības attiecībā uz palielināto bišu mirstību. Šī lieta ir aprakstīta iepriekš 1.4. sadaļā.

Sūdzības un izmeklēšana

konfliktos šo centienu dēļ ar citām projektā iesaistītajām pusēm. Pēc lietas materiālu izskatīšanas ombuds norādīja, ka sūdzības iesniedzējs, kas bija atbildīgs par šo projektu, ir ziņojis Komisijai par draudiem un iebiedēšanas gadījumiem. Komisija atzina šo gadījumu nopietnību, par kuriem tika runāts divās sapulcēs. Tomēr šī rīcība nebija samērīga ar atzīto situācijas nopietnību, pamatojoties uz ko varētu pamatoti gaidīt no Komisijas izlēmīgu rīcību. Ombuds arī konstatēja, ka Komisija nav izmantojusi tās rīcībā esošās pilnvaras pieprasīt izmeklēšanu, lai uzticamā veidā konstatētu faktus nelaimes gadījumā, kurā viens strādnieks zaudēja dzīvību. Attiecībā uz sūdzības iesniedzēja apgalvojumu, ka Komisija nav atbalstījusi viņa centienos nodrošināt darbu līguma ievērošanu, ombuda izmeklēšanā netika konstatēta kļūda pārvaldē. Tomēr, ņemot vērā Eiropas Revīzijas palātas īpašās zināšanas un atbildību ES fondu izmantošanas revīzijā, ombuds aicināja to pārbaudīt konkrētus lietas aspektus, kuri netika iekļauti viņa veiktajā izmeklēšanā.

Lieta **814/2010/JF** attiecās uz Komisijas neatbildēšanu uz pieprasījumiem veikt neatkarīgu ārēju Eiropas skolu (ES) revīziju, īpaši attiecībā uz jautājumiem

saistībā ar skolu darbības neveiksmēm un to vadību. Ombuds konstatēja, ka Komisijas piedāvātajā atbildē, šķiet, ir ņemts vērā Parlamenta ierosinājums ES iedvesmoties no pasaulē vislabākajām izglītības sistēmām, kuras ir norādītas Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas (OECD) pētījumā. Viņaprāt, piedalīšanās šajā pētījumā nav atbilstoši apmierinājusi sūdzības iesniedzēja prasību veikt ārēju neatkarīgu revīziju.

Ombuds uzsāka izmeklēšanu pēc paša iniciatīvas **OI/14/2011/BEH**, lai veicinātu labāko praksi nepatērētās pārtikas problēmas jautājumā ES iestāžu un struktūru ēdnīcās. Šajā izmeklēšanā viņš secināja, ka iespējamo veidu, kā taupīgi un ētiski rīkoties ar nepatērēto pārtiku, izpēte būtu skaidra liecība par Savienības rūpēm par trūcīgajiem iedzīvotājiem. Viņš atzinīgi novērtēja iestāžu jau praksē pielietotās iniciatīvas pārtikas izšķiešanas novēršanai. Viņaprāt, priekšroka būtu vislielākajā iespējamā mērā dodama resursefektīvai izmantošanai, īpaši, nepatērētās pārtikas izmantošanai cilvēku patēriņam. Ombuds norādīja, ka Parlaments jau ir uzņēmies šīs lietas kārtošanu un ir izdevis atbilstošu ieteikumu.

Sūdzības par diskrimināciju

Lietā 2650/2008/MMN attiecās uz iespējamu Eiropas Zāļu aģentūras (EMA) atteikumu ieviest izmaiņas kāda farmācijas uzņēmuma centralizētās reģistrācijas apliecībā. Ombuds konstatēja, ka no piemērojamiem tiesību aktiem var secināt, ka reģistrācijas apliecības īpašniekam nav saistoši nodrošināt tā produktu atbilstošu marķēšanu, tos laižot tirgū. EMA viedoklis, ka sūdzības iesniedzēja ierosinātā marķēšanas metode neatbilst piemērojamiem tiesību aktiem, izrādījās pareizs. Attiecībā uz diskrimināciju, uz ko arī norādīja sūdzības iesniedzējs, ombuds uzskatīja, ka reģistrācijas apliecības īpašnieks un paralēlā importa veicējs ne vienmēr ir vienādā situācijā. Turklāt, pat ja varētu uzskatīt, ka viņu situācija ir salīdzināma, fakts, ka EMA varētu būt kļūdaini pilnvarojusi paralēlos izplatītājus iesaistīties nelikumīgā marķēšanas praksē, nedotu sūdzības iesniedzējam tiesības saņemt EMA apstiprinājumu tādai pašai praksei.

Lietā 3419/2008/KM²⁸ par Eiropas Aviācijas drošības aģentūras (EASA) neveiktu apspriešanās dokumentu (tā dēvēto Paziņojumu par grozījumu priekšlikumu jeb NPAs) tulkošanu, ombuds norādīja, ka EASA ir veikusi noderīgas darbības pareizajā virzienā. Proti, tā solīja savā tīmekļa vietnē paskaidrot, ka NPAs kopsavilkumu tulkojumus ir iespējams pieprasīt, kā arī publiskot visus jau gatavos tulkojumus, kā arī pagarināt apspriešanās termiņu, ja nepieciešams. Tomēr ombuds uzskatīja, ka apspriešanas dokumentu pieejamība visās oficiālajās valodās ir būtiski svarīga un ka viņa šajā lietā sniegtajā ieteikumā ir pienācīgi ņemta vērā nepieciešamība taupīgi tērēt publiskos naudas līdzekļus. Viņš izteica kritiku par EASA atteikšanos iztulkot NPAs vai vismaz to kopsavilkumus.

28. Sk. arī lietu 640/2011/AN par Komisijas valodu politiku sabiedriskajām apspriedēm, kas ir aprakstīta iepriekš 1.4. sadaļā.

Sūdzības un izmeklēšana

1.7 Sūdzību pārsūtīšana un ieteikumi

Vairāk nekā 75 % no visām lietām, ko Eiropas ombuds apstrādāja 2012. gadā (1 854), viņš varēja palīdzēt sūdzības iesniedzējam, sākot izmeklēšanu, pārsūtot lietu kompetentai struktūrai vai iesakot sūdzības iesniedzējam, kur vērsties. Sūdzības, kas neietilpst Eiropas ombuda pilnvarās, bieži vien ir saistītas ar iespējamiem dalībvalstu izdarītiem ES tiesību aktu pārkāpumiem. Vispiemērotākajā situācijā daudzu šādu lietu izskatīšanai ir valstu vai reģionālie ombudi, kas iekļauti Eiropas ombudu tīklā. Arī Eiropas Parlamenta Lūgumrakstu komiteja ir tīkla pilntiesīga locekle. Viens no tīkla uzdevumiem ir veicināt sūdzību ātru pārsūtīšanu kompetentajam tīkla loceklim, vai tas būtu valsts vai reģionālais ombuds, līdzīga iestāde vai Eiropas Parlamenta Lūgumrakstu komiteja.

Kopumā 60 % (1 467) sūdzību, ko Eiropas ombuds apstrādāja 2012. gadā, ietilpa kāda Eiropas ombudu tīkla locekļa pilnvarās.

Kopumā 60 % (1 467) sūdzību, ko Eiropas ombuds apstrādāja 2012. gadā, ietilpa kāda Eiropas ombudu tīkla locekļa pilnvarās. No tām 740 lietas ietilpa Eiropas ombuda pilnvarās. Kā redzams 1.12. attēlā, 727 lietās ombuds pārsūtīja sūdzību²⁹ kādam no tīkla locekļiem vai ieteica sūdzības iesniedzējam sazināties ar kādu no tīkla locekļiem. Attiecīgi 664 sūdzības, tostarp abas turpmāk minētās, tika pārsūtītas vai nodotas valsts vai reģionālajam ombudam vai līdzīgai iestādei, savukārt 63 lietas tika pārsūtītas vai nodotas Eiropas Parlamenta Lūgumrakstu komitejai.

Reģionālajam ombudam pārsūtītā sūdzība

Itālijā dzīvojoša persona ar invaliditāti pieprasīja valsts iestādēm finansiālu palīdzību, lai viņa varētu saņemt pastāvīgu palīdzību, kas nodrošinātu viņai iespēju dzīvot vienai pašai savā mājā, ko paredz Itālijas likumi. Attiecīgās vietējās iestādes atbildēja, ka tās var izmaksāt viņai vienīgi nelielu naudas summu. Neapmierināta ar šo atbildi, sūdzības iesniedzēja vērsās pie ombuda, kurš savukārt pārsūtīja šo lietu (lieta **255/2012/CMV**) Lombardijas (Itālijā) reģionālajam ombudam. Vēlāk reģionālais ombuds ziņoja ombudu, ka attiecīgās vietējās iestādes ir izlēmušas izmaksāt sūdzības iesniedzējai pieprasīto naudas summu pilnā apmērā.

Valsts ombudam pārsūtītā sūdzība

Francijā dzīvojoša divpadsmitgadīga rumāņu meitene ziņoja, ka viņas tēvs, Rumānijas pilsonis, ir nokļuvis apcietinājumā Rumānijā laikā, kamēr viņa dzīvoja Francijā ar māti un divām jaunākajām māsām. Viņas māte bija ļoti slima. Viņa lūdza ombudam palīdzēt viņas tēvam, lai pārvietotu tēva soda izciešanas vietu uz Franciju, lai viņš būtu tuvāk ģimenei, vai "samazināt" sodu, lai viņš atgrieztos mājās. Ombuds pārsūtīja lietu (lieta **522/2012/AN**) Francijas tiesībsargam (ombudam), kurš to uzdeva sava biroja nodaļai, kura nodarbojas ar bērnu tiesībām.

Dažos gadījumos ombuds var uzskatīt par lietderīgu pārsūtīt sūdzību Eiropas Komisijai, *SOLVIT* vai dienestam "Tavs Eiropas padomdevējs". *SOLVIT* ir tīkls, ko izveidojusi Komisija, lai palīdzētu cilvēkiem, kuri saskaras ar šķēršļiem, mēģinot īstenot savas tiesības Savienības iekšējā tirgū. "Tavs Eiropas padomdevējs" ir vēl viens ES mēroga tīkls, ko Komisija izveidoja, lai palīdzētu un sniegtu padomus pilsoņiem par dzīvošanu, strādāšanu un ceļošanu ES. Pirms

29. Sūdzība tiek pārsūtīta tikai ar sūdzības iesniedzēja iepriekšēju piekrišanu.

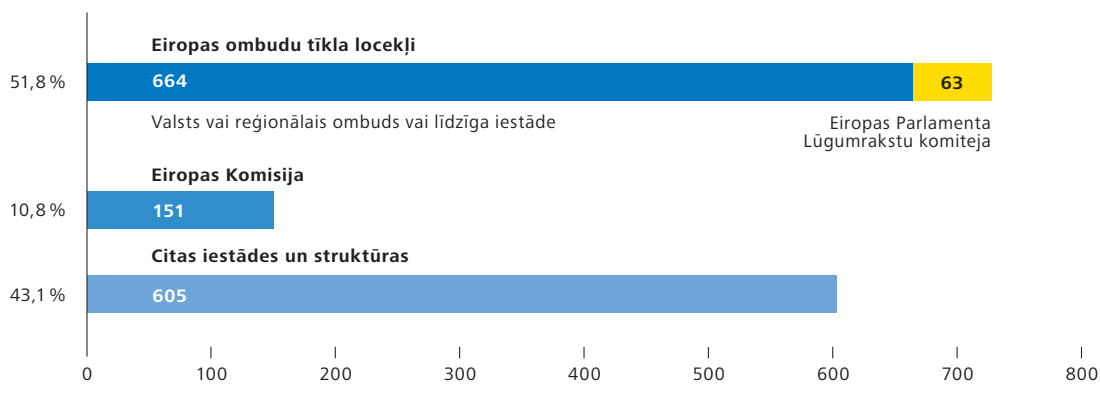
sūdzības pārsūtīšanas vai ieteikuma sniegšanas sūdzības iesniedzējam ombuda dienesti dara visu iespējamo, lai noteiktu, kura cita iestāde vai struktūra varētu palīdzēt vislabāk. Ombuds 2012. gadā 151 sūdzību iesniedzējiem ieteica vērsties Komisijā³⁰, bet 605 – citās iestādēs un struktūrās, tostarp SOLVIT un “Tavs Eiropas padomdevējs”, kā arī pie attiecīgajiem ombudiem vai dalībvalstu iestādēm, kas izskata sūdzības.

Kopumā, kā liecina turpmāk norādītie piemēri, vairāk nekā 53 % lietu, ko ombuds apstrādāja 2012. gadā, viņš vai nu sniedza padomu sūdzības iesniedzējam, vai pārsūtīja lietu.

Sūdzību iesniedzēji, kam ieteikts sazināties ar Eiropas Komisiju

Maltas pilsoņi iesniedza sūdzību Maltas Finanšu pakalpojumu iestādei (*MFSA* – Maltas loceklis *FIN-NET*³¹) par kādu finanšu pakalpojumu uzņēmumu Maltā. Tā kā *MFSA* atbilde viņu neapmierināja, viņa vērsās pie ombuda, lūdzot pārsūtīt viņas sūdzību (lieta **1231/2012/CMV**) Komisijai. Ombuds pārsūtīja viņas sūdzību Komisijas Iekšējā tirgus un pakalpojumu ģenerāldirektorātam. Savā atbildē sūdzības iesniedzējam Komisija paskaidroja, ka nav kompetenta atrisināt šo lietu un aicināja sūdzības iesniedzēju tai iesniegt jebkādu jaunu informāciju, kura varētu pierādīt, ka *MFSA* ir nepareizi piemērojusi ES noteikumus.

1.12. attēls. Citām iestādēm un struktūrām pārsūtītās sūdzības
Sūdzību iesniedzēji, kam ieteikts sazināties ar citām iestādēm un struktūrām

Piezīme i. Tabulā norādītie skaitļi ietver 95 sūdzības, kas reģistrētas 2011. gada beigās un apstrādātas 2012. gadā. Tie neietver 18 sūdzības, kas reģistrētas 2012. gada beigās un kas gada beigās joprojām tika apstrādātas, lai noteiktu turpmāko rīcību.

Piezīme ii. Tā kā dažās lietās ombuds sniedza sūdzības iesniedzējam vairāk nekā viena veida padomu, norādītais procentuālais kopskaits pārsniedz 100 %.

³⁰. Šis skaitlis ietver dažas lietas, kurās sūdzība pret Komisiju tika atzīta par nepieņemamu, jo pirms sūdzības iesniegšanas ombudam tās iesniedzējs nebija meklējis administratīvu risinājumu attiecīgajā iestādē.

³¹. *FIN-NET* ir finanšu strīdu risināšanas tīkls valstu ārpusietas sūdzību shēmām Eiropas Ekonomikas zonā (ES dalībvalstis un Islande, Lihtenšteina un Norvēģija). *FIN-NET* locekļi iekļauj patērētājus pārrobežu strīdos ar finanšu pakalpojumu sniedzējiem saistībā ar attiecīgajām shēmām un nodrošina nepieciešamo informāciju par tiem. Komisija sāka izmantot šo tīklu 2001. gadā.

Sūdzības un izmeklēšana

Kad Komisija neatbildēja uz Itālijas cigarešu importētāja sūdzību par pārkāpumu otro reizi, viņš vērsās pie ombuda. Ombuds sazinājās ar Komisiju (lieta **1775/2012/ER**), kas reģistrēja sūdzības iesniedzēja sūdzību par pārkāpumu, atbildēja uz viņa vēstulēm un piekrita viņa pieprasījumam tikties. Tikšanās laikā un turpmākajā saziņā cigarešu importētājs iesniedza Komisijai papildu informāciju, argumentus un apliecinājumus dokumentus. Ombuds vēlāk no Komisijas un sūdzības iesniedzēja uzzināja, ka iestāde aktīvi rīkojas, lai atrisinātu sūdzības iesniedzēja sūdzību par pārkāpumu.

Ieteikums sūdzības iesniedzējiem sazināties ar SOLVIT

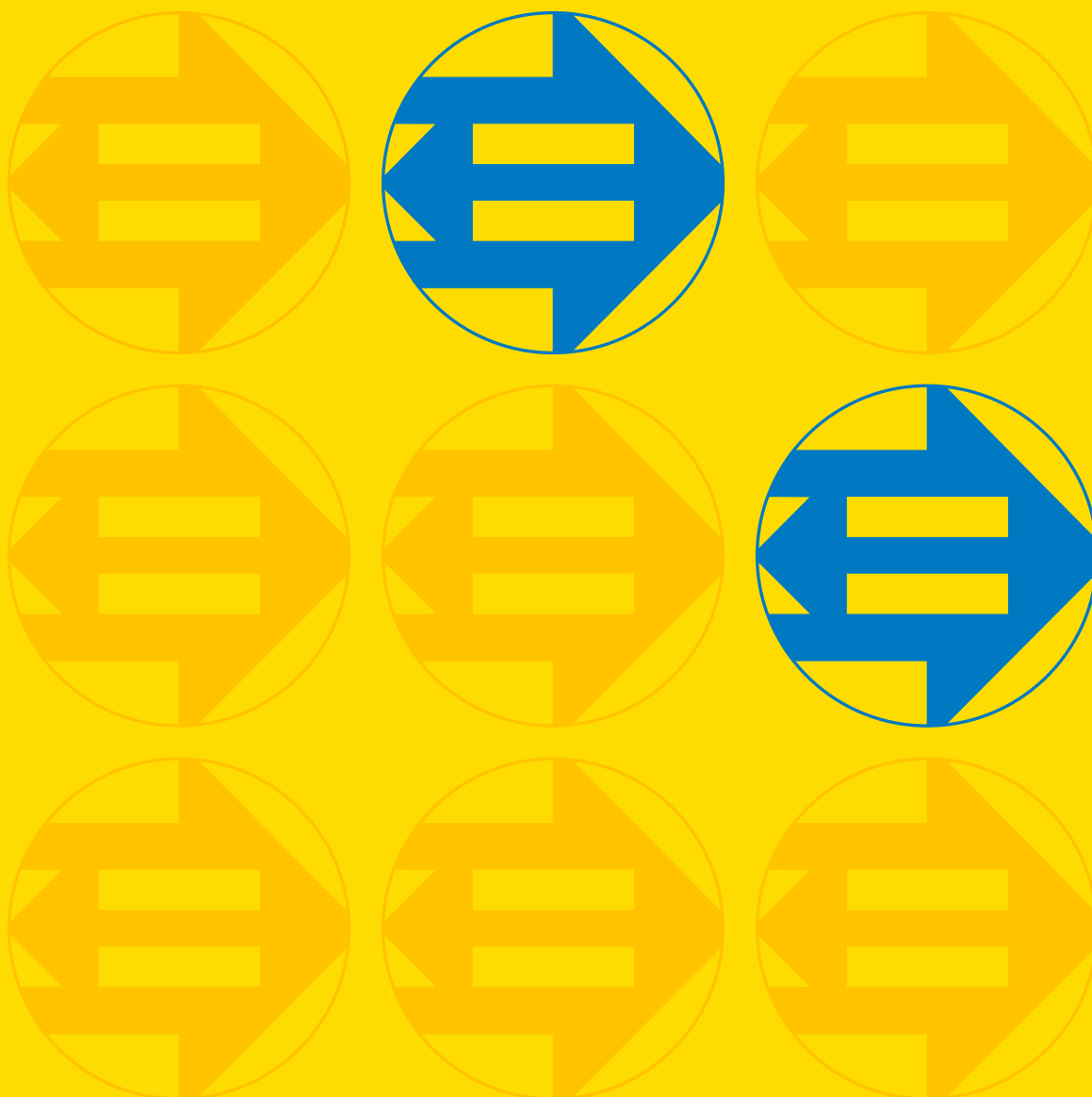
Lietā **644/2012/MF** Francijas pilsones iesniedza sūdzību par Vācijas valsts iestādēm saistībā ar viņas pensijas apmēru. Viņa uzskatīja, ka saņemamā pensija nav samērīga viņas nostrādāto gadu skaitam un ka Vācijas valsts iestādes nav pareizi aprēķinājušas tās summu. Ombuds pārsūtīja lietu Francijas SOLVIT, kas vēlāk informēja par nolūku uzsākt izmeklēšanu un sazināties ar attiecīgajām Vācijas iestādēm, lai atrisinātu šo lietu.

Citā lietā (lieta **1944/2012/HK**) Spānijas pilsones iesniedza sūdzību par Apvienotās Karalistes Nodarbinātības un pensiju departamenta (DWP) Darba un atbalsta pabalstu biroju. Viņa bija pārcēlusies no Spānijas uz Apvienoto Karalisti un divus gadus strādāja uz nepilnu slodzi pirms viņai diagnosticēja audzēju un tuberkulozi. DWP izlēma, ka viņa nav uzskatāma par pastāvīgu iedzīvotāju valstī un tādēļ viņai nepienākas darba un atbalsta pabalsts. Ombuds šo lietu pārsūtīja Spānijas SOLVIT.

Pēc Lisabonas līguma stāšanās spēkā ir svarīgi, lai iestādes izstrādātu un uzturētu uz pilsoņiem vērstu pakalpojumu un pilsoņu tiesību ievērošanas kultūru. Iepriekš izklāstītās tematiskās analīzes mērķis ir atspoguļot 2012. gadā veiktās ombuda izmeklēšanas plašumu un daudzveidību. Tā arī atspoguļo dažādos līdzekļus, ko ombuds izmanto, lai veicinātu pakalpojumu kultūras principu ievērošanu un palīdzētu Pamattiesību hartu īstenot praksē. Lasītāji, kuri vēlas uzzināt vairāk par ombuda veikto izmeklēšanu, var apmeklēt ombuda tīmekļa vietni, kurā ir pieejami plašāki viņa lēmumu kopsavilkumi, kā arī lēmumi, ieteikumu projekti un īpašie ziņojumi.

2 Attiecības ar iestādēm, citiem ombudiem un citām ieinteresētajām personām

Šajā nodaļā ir ietverta informācija par Eiropas ombuda attiecībām ar ES iestādēm, citiem ombudiem un citām galvenajām ieinteresētajām personām 2012. gadā. Tajā ir norādītas sanāksmes un semināri, kuros ombuds piedalījies, kā arī citas viņa veiktās darbības ar mērķi nodrošināt sūdzību efektīvu izskatīšanu, iespējami plašāku labākās prakses apmaiņu, sekmēt dažādo ieinteresēto personu informētību par ombuda pienākumiem.

Attiecības ar iestādēm, citiem ombudiem un citām ieinteresētajām personām

2.1 Attiecības ar ES iestādēm un struktūrām¹

Eiropas ombuds regulāri tiekas ar ES iestāžu locekļiem un ierēdņiem, lai pārrunātu, kā uzlabot pārvaldes kvalitāti, uzsvērtu sūdzību efektīvas izskatīšanas svarīgumu un nodrošinātu atbilstīgu turpmāko pasākumu īstenošanu pēc viņa aizrādījumiem, ieteikumiem un ziņojumiem.

Eiropas Komisija

Nemot vērā, ka lielākā daļa katru gadu uzsāktā ombuda izmeklēšanas lietu attiecas uz Eiropas Komisiju, ombuda dienesti cenšas sistemātiski sazināties ar tās locekļiem un ierēdņiem.

Nemot vērā, ka lielākā daļa katru gadu uzsāktā ombuda izmeklēšanas lietu attiecas uz Eiropas Komisiju, ombuda dienesti cenšas sistemātiski sazināties ar tās locekļiem un ierēdņiem.

Šā gada laikā ombuds Diamandouros ir ticis ar Eiropas Komisijas Starpiestāžu attiecību un administratīvo lietu priekšsēdētāja vietnieku Maroš Šefčovič.

22. martā ombuds Diamandouros apmainījās viedokļiem ar Eiropas Komisijas ģenerāldirektoriem.

Ombuds tikās arī ar Tulkošanas ģenerāldirektorāta ģenerāldirektora vietnieku Rytis Martikonis, un Eiropas Komisijas Atalgojuma un individuālo tiesību biroja (PMO) direktoru Stephen Quest, un sniedza prezentāciju PMO vadībai.

Eiropas Parlaments

Ombuds iesniedza savu 2011. gada ziņojumu Eiropas Parlamenta priekšsēdētājam un loceklim Martin Schulz 22. maijā, bet Parlamenta Lūgumrakstu komitejai – 19. jūnijā. Parlaments 25. oktobrī savā plenārsēdē rīkoja debates par minēto ziņojumu. Referente bija Eiropas Parlamenta locekle, Lūgumrakstu komitejas priekšsēdētāja Erminia Mazzoni.

Turklāt ombuds Diamandouros iesniedza savu īpašo ziņojumu (lieta 2591/2010/GG) Lūgumrakstu komitejai 19. jūnijā. gada gaitā ombuds Diamandouros tikās arī ar Infrastruktūras un loģistikas ģenerāldirektorāta ģenerāldirektoru Constantin Stratigakis un Asistentu komitejas līdzpriekšsēdētāju Maria Panagiotou.

Eiropas ombuds iesniedz savu 2011. gada ziņojumu Eiropas Parlamenta priekšsēdētājam un loceklim Martin Schulz 22. maijā.

1. Īsuma labad šajā ziņojumā jēdziens "iestāde" tiek attiecināts uz visām ES iestādēm un struktūrām.

Citas iestādes

2012. gadā ombuds Diamandouros tikās ar Eiropas Centrālās bankas (*ECB*) prezidentu Mario Draghi, Eiropas Investīciju bankas (*EIB*) prezidentu Werner Hoyer, Eiropas Personāla atlases biroja (*EPSO*) vadītāju David Bearfield un Eiropas Biroja krāpšanas apkarošanai (*OLAF*) datu aizsardzības inspektori Laraine Laudati.

Viņš arī sniedza prezentāciju Eiropas Administrācijas skolas rīkotās programmas “*Erasmus* valsts pārvaldei” dalībniekiem.

Aģentūras

2012. gadā ombuds Diamandouros sadarbojās ar dažādām ES aģentūrām, lai uzsvērtu labas pārvaldes, sūdzību efektīvas izskatīšanas un pakalpojumu kultūras svarīgumu.

Ombuds apmeklēja vai tikās ar *FRA*, *Cedefop*, *Eurofound*, Eiropola, *Eurojust*, *ESRB*, *ENISA*, *Frontex* un *ECHA* direktoriem un personāla komitejām.

Lai uzzinātu vairāk par ombuda vizītēm ES aģentūrās 2012. gadā, kuru mērķis bija veicināt labu pārvaldi un nodrošināt labākās prakses apmaiņu starp aģentūrām, skatiet šā ziņojuma 1.1. sadaļas apakšsadaļu “Sūdzības un izmeklēšana pēc paša iniciatīvas”.

2.2 Attiecības ar citiem ombudiem un līdzīgām iestādēm

Daudzi sūdzību iesniedzēji vēršas pie Eiropas ombuda, ja tiem rodas problēmas ar valsts, reģionālajām vai vietējām pārvaldes iestādēm. Eiropas ombuds cieši sadarbojas ar kolēģiem dalībvalstīs, lai nodrošinātu, ka pilsoņu sūdzības par ES tiesību aktiem tiek izskatītas ātri un efektīvi. Šī sadarbība notiek galvenokārt Eiropas ombudu tīkla aizgādībā. Tīkls pašlaik aptver 99 birojus 35 Eiropas valstīs. Tīklā ietilpst valstu un reģionālie ombudi un līdzīgas iestādes Eiropas Savienības dalībvalstīs, ES kandidātvalstīs un citās Eiropas Ekonomikas zonas un/vai Šengenas zonas valstīs, kā arī Eiropas ombuds un Eiropas Parlamenta Lūgumrakstu komiteja.

Viens no tīkla pamatmērķiem ir veicināt sūdzību ātru pārsūtīšanu kompetentajam ombudam vai līdzīgai iestādei. Tādējādi 2012. gadā 727 lietās Eiropas ombuds pārsūtīja sūdzību kādām no tīkla locekļiem vai ieteica sūdzības iesniedzējam sazināties ar kādu no tīkla locekļiem. Sīkāka informācija par šo sadarbību ir sniegta 1. nodaļā.

Sūdzību izskatīšanā tieša nozīme ir īpašajai procedūrai, kas ir paredzēta, lai valstu vai reģionālie ombudi varētu lūgt Eiropas ombudam rakstiskas atbildes

Eiropas ombuds cieši sadarbojas ar kolēģiem dalībvalstīs, lai nodrošinātu, ka pilsoņu sūdzības par ES tiesību aktiem tiek izskatītas ātri un efektīvi.

Attiecības ar iestādēm, citiem ombudiem un citām ieinteresētajām personām

uz jautājumiem par ES tiesību aktiem un to interpretāciju, tostarp jautājumus, kas rodas, izskatot konkrētas lietas. 2012. gadā ombuds saņēma trīs šādus jautājumus. Īrijas ombuds iesniedza vienu jautājumu par lauku attīstības atbalstu, Markes (Itālija) un Veneto (Itālija) reģionālie ombudi iesniedza jautājumus par, attiecīgi, strādnieku pārvietošanās brīvību un veselības apdrošināšanu.

Lai palīdzētu valstu un reģionālajiem ombudiem atrisināt šajās lietās uzdotos jautājumus, Eiropas ombuds vai nu tieši atbildēja uz jautājumu, vai arī lūdza, lai atbildi sniedz Eiropas Komisija.

Ombudu tīkls ir noderīgs mehānisms ES tiesību aktu informācijas un labākās prakses apmaiņai ar semināru, divreiz gadā izdodamo periodisko biļetenu un ārtīklu elektroniskajām apspriešanām un dokumentu apmaiņai.

Starp jautājumiem, kas tika apspriesti ar ārtīkla starpniecību 2012. gadā, bija ombudu nozīme cilvēktiesību un pamattiesību aizsardzībā, ombudu pilnvaras uzsākt tiesas prāvas par administratīvām darbībām, ombudu izmantotās lietu pārvaldības sistēmas, ombudu izmantotie sociālie plašsaziņas līdzekļi saziņai ar sabiedrību,

sabiedriskā vietā atrodošos alkohola ietekmē esošu personu aizturēšana, drošības pārbaudes lidostās, pacientu tiesības piekļūt savai medicīniskajai dokumentācijai, kā arī bez būvatļaujas uzbūvēto ēku nojaukšana.

Tīkls katru otro gadu rīko seminārus valstu un reģionālajiem ombudiem, un tos kopīgi organizē Eiropas ombuds un valsts vai reģionālais ombuds.

Eiropas ombuds un trīs Beļģijas reģionālie ombudi kopīgi organizēja astoto Eiropas reģionālo ombudu tīkla semināru. Seminārs notika Briselē no 2012. gada 14. līdz 16. oktobrim. Semināru apmeklēja ne tikai ombudi un ombudu biroju un līdzīgu struktūru personāls no sešām ES valstīm, kurās ir šādas reģionālas iestādes, kā arī no Šveices, bet arī Eiropas Parlamenta Lūgumrakstu komitejas pārstāvji.

Seminārā tika pārrunātas dažādas tēmas, tostarp strīdu risināšanas iekšējo mehānismu pieauguma ietekme uz ombudu darbību, saziņa ar pilsoņiem, saziņa ar pārvaldēm, kā arī veids, kā ombudu biroji var uzlabot pilsoņiem sniegtos pakalpojumus. Semināra dalībniekus ar savām programmatiskajām runām pagodināja šādi runātāji: Eiropas Parlamenta priekšsēdētāja vietnieks

Eiropas ombuds un trīs Beļģijas reģionālie ombudi kopīgi organizēja astoto Eiropas reģionālo ombudu tīkla semināru Briselē no 14. līdz 16. oktobrim.

Astotais Eiropas ombudu tīkla sadarbības seminārs notika Strasbūrā no 2012. gada 24. līdz 26. jūnijam.

Rainer Wieland, ES Tiesas priekšsēdētāja vietnieks Koen Lenaerts un bijušais ES Reģionu komitejas priekšsēdētājs Luc Van den Brande.

Astotais Eiropas ombudu tīkla sadarbības seminārs tika rīkots Strasbūrā no 2012. gada 24. līdz 26. jūnijam. Tajā piedalījās 26 valstu ombudu biroju darbinieki, kā arī Eiropas Parlamenta, Eiropas Komisijas un ES pamattiesību Aģentūras pārstāvji. Semināra sešās sesijās tika pārrunāta Eiropas pilsoņu iniciatīva (ECI) un tiesības iesniegt lūgumrakstus, lietu izskatīšanas procedūru uzlabošana, ombudu biroju pārveidošana, tīkla un tā locekļu redzamības palielināšana, ombudu nozīme pamattiesību aizsardzībā un apcietinājumā esošo personu aizsardzībā.

2.3 Attiecības ar citām ieinteresētajām personām

Eiropas ombuds ir apņēmies nodrošināt, ka ikviena persona vai organizācija, kam varētu rasties problēmas ar ES iestādēm, ir informēta, ka tai ir tiesības sūdzēties viņam par kļūdu pārvaldē. Viņš arī aktīvi darbojas, lai uzlabotu vispārējo informētību par saviem centieniem veicināt pārredzamību, atbildīgumu un pakalpojumu kultūru ES pārvaldē.

Dialoga ar ieinteresētajām personām uzturēšana patiešām ir galvenā prioritāte ombuda stratēģijā 2009.-2014. gada pilnvaru termiņam. Ombuds 24. aprīlī Briselē organizēja interaktīvu semināru "Eiropa krīzē: izaicinājums iegūt pilsoņu uzticību". Šis ikgadējais pavasara pasākums, kura mērķauditorija ir pilsoņi, apvienības, NVO, uzņēmumi, pilsoniskās sabiedrības organizācijas, žurnālisti, reģionālas un valstu pārstāvniecības, citu ES iestāžu pārstāvji un citas ieinteresētās puses, piesaistīja vairāk nekā 300 dalībnieku. Pasākuma pārrunas pievērsās konkrētiem pasākumiem, ar

Attiecības ar iestādēm, citiem ombudiem un citām ieinteresētajām personām

Ievērojamākais Eiropas Ombuda komunikācijas pasākums 2012. gadā bija seminārs "Eiropa krīzē: izaicinājums iegūt pilsoņu uzticību". Eiropas Parlamenta priekšsēdētājs Martin Schulz un Dānijas premjerministre un tābrīža ES Padomes priekšsēdētāja Helle Thorning-Schmidt bija divi galvenie runātāji šajā seminārā.

ko Eiropas un valstu iestādes var iegūt pilsoņu uzticību. Galvenie runātāji bija Eiropas Parlamenta priekšsēdētājs Martin Schultz, Dānijas premjerministre un tābrīža ES Padomes priekšsēdētāja Helle Thorning-Schmidt un Eiropas Komisijas priekšsēdētājs José Manuel Barroso. Pasākumu vadīja BBC ES korespondente Shirin Wheeler.

Vēl viens svarīgs notikums ombuda gada tematisko pasākumu kalendārā ir Starptautiskā informācijas atklātības diena, kura notiek 28. septembrī. 2012. gadā ombuds atkal Briselē sadarbībā ar EIB Sūdzību mehānismu vadīja semināru "Starptautiskā informācijas atklātības diena – pārredzamība un pārskatatbildība starptautiskās attīstības bankās". Pasākumu apmeklēja vairāk nekā 100 pārstāvji no apvienībām, NVO, uzņēmumiem, pilsoniskās sabiedrības organizācijām, žurnālisti, reģionālas un valstu pārstāvniecības un citas ES iestādes.

Kipras apmeklējuma laikā no 17. līdz 19. septembrim ombuds tikās gan ar prezidentu Demetris Christofias, gan ar pilsoniskās sabiedrības organizāciju pārstāvjiem. Viņi pārrunāja ES tiesību aktu un ES finansēto programmu īstenošanu, ka arī problēmas, ar kurām tie saskaras saistībā ar ES iestādēm. Tikšanās laikā ar žurnālistiem pie apaļā galda ombuds Diamandouros kopā ar Kipras ombudu Eliza Savvidou pārrunāja jautājumus saistībā ar labu pārvaldi, tiesiskumu, pārredzamību un demokrātiju. Ombuds Diamandouros izteicās plašāk par Eiropas ombuda attiecībām ar valstu ombudiem. Šīs sapulces vadīja Kipras Eiropas Parlamenta birojs. Ombuds Kipras Universitātē teica arī runu "Laba pārvalde, atbildīgums un tiesiskums: ombuda misija".

Neatkarīga parlamentāra ombuda iestādes Turcijā izveides procesa kontekstā Eiropas ombuds piedalījās Turcijas Tieslietu ministrijas organizētajā

Savas vizītes laikā Kiprā septembrī Eiropas ombuds tikās ar republikas prezidentu Demetris Christofias.

seminārā Stambulā no 26. līdz 27. janvārim. Viņš tikās ar bijušo Turcijas vēstnieku un pašreizējo Turcijas Ražotāju un uzņēmēju federācijas, *TÜSİAD*, par ārlietām un atbilstību ES prasībām atbildīgo valdes locekli Volkan Vural un ES lietu ministra vietnieku profesoru Hasan Yaşar. Abās sapulcēs, kurās ombuds Diamandouros prezentēja Eiropas ombuda misiju, tika pārrunāts likumprojekts par ombuda iestādes Turcijā izveidi. Arī ombuds uzstājās šajā seminārā.

Ombuds un *ReNEUAL*² Koordinācijas komiteja martā organizēja konferenci Briselē “*Towards an EU administrative procedure law?*” (Virzība uz ES administratīvā procesa likumu?), lai pārrunātu argumentus par un pret ES administratīvā procesa likumu. Konference piesaistīja vairāk nekā 100 dalībnieku. Starp runātājiem bija ombuds, vairāki profesori no *ReNEUAL* Koordinācijas komitejas, kā arī ES iestāžu pārstāvji.

Lai vēl vairāk veicinātu sinerģiju ar cilvēktiesību struktūrām, Eiropas ombuda ģenerālsekretārs Ian Harden pārstāvēja biroju *FRA* organizētajā sapulcē oktobrī Vīnē. Dalībnieki pārrunāja iespējas, kā “iedzīvināt ES Pamattiesību hartu”. Tas, ka 2013. gads ir Eiropas Pilsoņu gads, kā arī Eiropas pilsoņu iniciatīvas (*ECI*) uzsākšana maijā ir radījusi atbilstošu apstākļus darbībām ar mērķi uzlabot Eiropas pilsonības būtību un saturu. Šajā kontekstā NVO Eiropas Pilsoņu rīcības dienests (*ECAS*) novembrī organizēja konferenci Briselē “*Building the EU citizen pillar*” (ES pilsoņu pīlāra izveide). Eiropas Ombuda biroju pārstāvēja direktors João Sant’Anna. Tajā pašā mēnesī direktors Gerhard Grill pārstāvēja ombuda biroju seminārā par piekļuvi klīniskās izpētes datiem un pārredzamību, ko *EMA* organizēja Londonā.

Kopumā 2012. gadā ombuds un biroja vadošie darbinieki iepazīstināja ar savu darbu vairāk nekā 50 pasākumos un divpusējās sanāksmēs ar galvenajām

². ES Administratīvo tiesību izpētes tīkls. Tīkls ir paredzēts iespējamās un būtiskas nepieciešamības pēc vienkāršotām ES administratīvajām tiesībām izpētei.

Attiecības ar iestādēm, citiem ombudiem un citām ieinteresētajām personām

2012. gada 28. septembrī ombuds sadarbībā ar EIB Sūdzību mehānismu vadīja semināru Briselē "*International Right to Know Day – Transparency and accountability in international development banks*" (Starptautiskā informācijas atklātības diena – pārredzamība un pārskatatbildība starptautiskās attīstības bankās).

ieinteresētajām personām, piemēram, juridiskās kopienas locekļiem, uzņēmējdarbības apvienībām, ideju laboratorijām, NVO, reģionālo un vietējo administrāciju, lobijiem un interešu grupām, augsta līmeņa politiskajiem pārstāvjiem un ierēdņiem. Šīs konferences, semināri un sanāksmes notika Briselē un dalībvalstīs.

Eiropas ombuda darbinieki 2012. gadā sniedza 94 prezentācijas 2 408 ES valstu un citu valstu pilsoņiem. No Vācijas vien bija aptuveni 55 % apmeklētāju, tai sekoja Francija, Beļģija un Dānija. Gandrīz 20 % apmeklētāju bija no ES iestādēm, bet pārējie bija no tik tālām valstīm kā Kanāda, Ķīna un Etiopija. Kaut gan prezentāciju skaitu, ko Ombuda birojs var rīkot ik gadu, ierobežo resursi, ombuds cenšas, ciktāl iespējams, pieņemt ieinteresēto personu uzaicinājumus un lūgumus.

Viens no ombuda galvenajiem pasākumiem plašsaziņas līdzekļu jomā 2012. gadā bija preses konference par viņa *2011. gada ziņojumu*, kas notika maijā Briselē. Ombuds Diamandouros un biroja

vadošie darbinieki arī sniedza vairāk nekā 30 intervijas preses izdevumu, radio un televīzijas, kā arī elektronisko plašsaziņas līdzekļu žurnālistiem. Šā gada laikā Ombuda birojs izdeva 18 paziņojumus preseī, kas *inter alia* attiecās uz svarīgiem pārredzamības jautājumiem saistībā ar EMA, Komisijas ierobežojošo valodu politiku sabiedriskajās apspriešanās, tās Agrīnās brīdināšanas sistēmu, kā arī darbībām pieaugošās bišu mirstības apkarošanai. Turklāt drukātajos un tiešsaistes plašsaziņas līdzekļos tika publicēts vairāk nekā 1 700 rakstu par Eiropas ombuda darbu.

Gada gaitā tika atjaunināta Ombuda tīmekļa vietne, pievienojot lēmumus, lietu kopsavilkumus, paziņojumus preseī, ziņas par gaidāmajiem pasākumiem, audiovizuālo saturu, publikācijas un citus dokumentus. Tīmekļa vietnes daļai "Resursi" tika pievienota sadaļa "Stratēģija". Tajā cita starpā ir iekļauta ombuda stratēģija pilnvarām, gada pārvaldības plāni un gada darbības ziņojumi. Jauna sadaļa tika izveidota arī jaunai publikācijai ar

Ombuds Diamandouros un biroja vadošie darbinieki 2012. gadā sniedza vairāk nekā 30 intervijas žurnālistiem.

nosaukumu *"The European Ombudsman's guide to complaints – A publication for staff of the EU institutions, bodies, offices, and agencies"* (Eiropas ombuda rokasgrāmata par sūdzībām – publikācija ES iestāžu, struktūru, biroju un aģentūru personālam).

2012. gada rudenī ombuds sāka izmantot anonīmās atsauksmes mehānismu ar aicinājumu visiem sūdzību iesniedzējiem, kuri savas sūdzības iesniedz tīmekļa vietnē, atbildēt uz vairākiem jautājumiem pēc izmeklēšanas lietas izbeigšanas. Apsekojuma rezultāti ļaus ombudam pastāvīgi pilnveidot savus sūdzību iesniedzējiem sniegtos pakalpojumus.

Francijas. Vispopulārākā ombuda tīmekļa vietnes funkcija, kā ierasts, bija interaktīvais ceļvedis. Šī svarīgā rīka mērķis ir palīdzēt cilvēkiem noskaidrot visatbilstošāko struktūru, pie kuras vērsties ar savu sūdzību. Tā 2012. gadā ombuda ieteikumu ar interaktīvā ceļveža palīdzību pieprasīja un saņēma vairāk nekā 19 000 cilvēku.

2012. gadā ombuds izlēma paplašināt komunikācijas darbību loku un teritoriju, attīstot sociālo plašsaziņas līdzekļu izmantošanu. Ombuda pavasara pasākumā 24. aprīlī sociālie plašsaziņas līdzekļi pirmoreiz bija neatņemama ombuda darbības daļa: pārrunas

No 2012. gada 1. janvāra līdz 31. decembrim ombuda tīmekļa vietni apmeklēja vairāk nekā 310 000 apmeklētāju, kuri kopumā aplūkoja vairāk nekā 6,2 miljonus lapu.

No 2012. gada 1. janvāra līdz 31. decembrim ombuda tīmekļa vietni apmeklēja vairāk nekā 310 000 apmeklētāju, kuri kopumā aplūkoja vairāk nekā 6,2 miljonus lapu. Lielākā daļa apmeklētāju bija no Luksemburgas, kā arī Spānijas, Beļģijas, Polijas, Nīderlandes un

tika pārraidītas tiešraidē internetā trīs valodās un telpā tika projicēta tiešraide no *Twitter* vietnes barotnes ar auditorijas komentāriem. Visiem dalībniekiem bija pieejams *WiFi*, lai nodrošinātu dalībnieku komunikāciju telpā un ārpus tās. Tiešsaistes auditorijas jautājumi un komentāri tika aktīvi

Attiecības ar iestādēm, citiem ombudiem un citām ieinteresētajām personām

iesaistīti diskusijā telpā, un visi runātāji atbildēja uz saņemtajiem jautājumiem un komentāriem *Twitter* vietnē.

Jūlijā darbiniekiem pievienojās sociālo plašsaziņas līdzekļu speciālists, un vasarā ombuds atklāja savu *LinkedIn* uzņēmuma lapu. 10. septembrī tika atklāts ombuda *YouTube* kanāls, bet klips ar nosaukumu "Esi sapinies ES pārvaldē?" tika publiskots 23 valodās. Turklāt tika uzsākts darbs, lai nodrošinātu visplašāko iespējamo klipa izplatīšanu dažādos tiešsaistes saziņas kanālos. Līdz 2012. gada beigām klips bija aplūkots Eiropas Komisijas audiovizuālajā portālā un ombuda *YouTube* kanālā vairāk nekā 19 900 reižu. 11. oktobrī ombuda birojs atklāja tās oficiālo *Twitter* kontu.

2.4 Personu ar invaliditāti tiesības³

Apvienoto Nāciju Organizācijas Konvencija par personu ar invaliditāti tiesībām (KPIT) stājās spēkā Eiropas Savienībā 2011. gada 22. janvārī. KPIT rada šādas divas galvenās ombuda darbības jomas:

KPIT iekšējā īstenošana

Katrai ES iestādei un struktūrai, tostarp ombudam, ir jāpalīdz īstenot KPIT, veicot savas funkcijas. Tādēļ ombuds:

- uzlabo pieejamību savai tīmekļa vietnei un publikācijām un piekļuvi jaunajām biroja telpām Briselē;
- sekmē savu darbinieku informētību ar rakstiem iekšējā biļetenā; un
- piedalās attiecīgajā ES starpiestāžu komitejā (*Comité de préparation pour les affaires sociales*), kuras uzdevums ir pārbaudīt iespēju saskaņot KPIT īstenošanu ES pārvaldē.

Piedalīšanās KPIT 33. panta 2. punktā minētās struktūras īstenošanā

KPIT 33. panta 2. punkts paredz izveidot struktūras ar vienu vai vairākiem neatkarīgiem mehānismiem, lai veicinātu, aizsargātu un uzraudzītu KPIT īstenošanu. 2012. gada 29. oktobrī ES Padome apstiprināja Komisijas priekšlikumu ES struktūrai, kas iekļauj ombudu, Parlamenta Lūgumrakstu komiteju, Pamattiesību aģentūru, Komisiju un Eiropas forumu personām ar invaliditāti. Šīs struktūras izveides sanāksme notika 2013. gada 23. janvārī Briselē.

3. Ombuds turpmāk šajā ziņojumā katru gadu informēs pilsoņus par savām darbībām personu ar invaliditāti tiesību jomā.

Ar šīs struktūras palīdzību veicami uzdevumi ir trīs skaidri noteiktās jomās:

Aizsardzība

Eiropas ombuds sauc pie atbildības ES iestādes, veicdams sūdzību izmeklēšanu un izmeklēšanu pēc paša iniciatīvas. Ombuda pienākumam izmeklēt sūdzības un ziņot par tām būs galvenā nozīme ES centienos aizsargāt KPIT minētās tiesības, nodrošinot, ka iestādes pašas pilda šo tiesību ievērošanas pienākumu. Personām, kuras uzskata, ka kāda ES iestāde nerīkojas saskaņā ar KPIT, ir tiesības vērsties pie ombuda, lai pieprasītu kļūdas novēršanu.

Piemēram, 2012. gada februārī ombuds uzsāka izmeklēšanu (**2455/2011/JF**) par sūdzību, ka (i) *EPSO* tīmekļa vietne nav lietotājdraudzīga cilvēkiem ar redzes traucējumiem un ka (ii) *EPSO* nav skaidras un saskaņotas politikas attiecībā uz kandidātiem ar redzes traucējumiem. Savā vēstulē *EPSO* par izmeklēšanas uzsākšanu ombuds pievērsa uzmanību KPIT un pieprasīja *EPSO* ņemt to vērā, sniedzot atbildi. Ombuda izmeklēšana vēl ir procesā.

Sūdzību ombudam var iesniegt ne tikai par Konvencijas īstenošanu ES iestāžu līmenī, bet arī par veidu, kā Komisija pilda savu misiju attiecīgo ES likumu īstenošanā attiecībā pret dalībvalstīm.

Sekmēšana

Lai veicinātu KPIT īstenošanu, ombuds turpinās rīkoties apsteidzoši, cenšoties informēt pilsoņus un ES ierēdņus par viņu attiecīgajām tiesībām un pienākumiem, kā arī noteikt un izcelt labo pārvaldes praksi. 2012. gadā ombuds un viņa darbinieki piedalījās vairākās sanāsmēs par personu ar invaliditāti tiesībām. Turklāt 2012. gada ziņojumam ir pievienota šī invaliditātes lietām veltītā sadaļa.

Uzraudzība

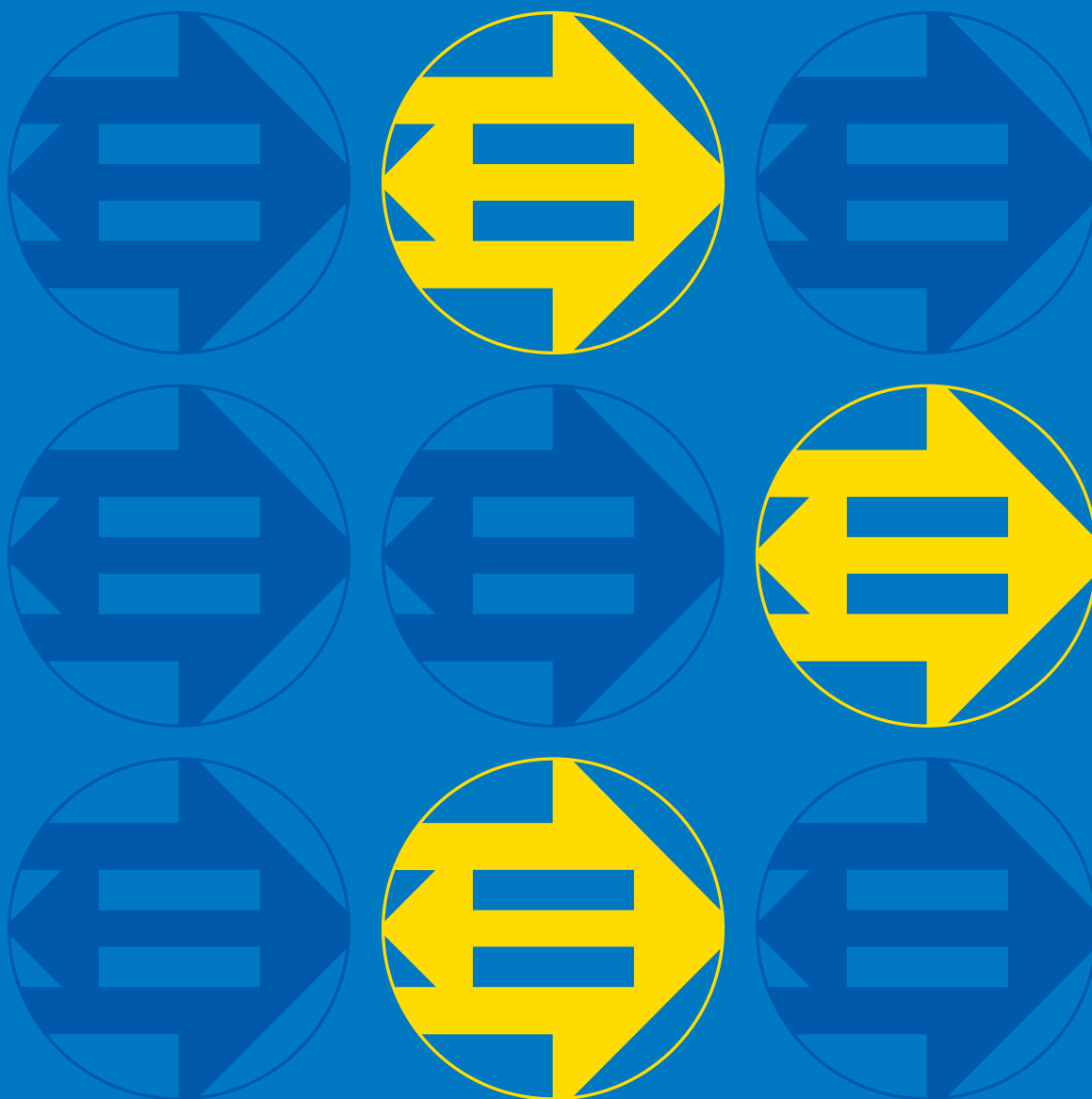
Izmantojot izmeklēšanu pēc paša iniciatīvas, ombuds var iesaistīties ES pārvaldes darbību apsteidzošā uzraudzībā. Kaut arī ombuda funkcijas neparedz sistemātisku likumdošanas uzraudzību, ombuds 2012. gada februārī rakstīja Parlamenta priekšsēdētājam par notiekošo ES Civildienesta noteikumu pārskatīšanu. Ombuds uzskatīja, ka Civildienesta noteikumu pārskatīšanas likumdošanas procedūra sniedz vērtīgu iespēju nodrošināt, ka ES pārvalde apzinās tās atbildību pret personu ar invaliditāti tiesībām.

Kā aprakstīts šā ziņojuma 2.2. sadaļā, Eiropas ombudu tīkls palīdz Eiropas ombudam cieši sadarboties ar valstu un dalībvalstu reģionālajiem ombudiem. Lai noteiktu un nodrošinātu labākās prakses apmaiņu personu ar invaliditāti tiesību jomā, Eiropas ombuds izmantos tīkla komunikācijas rīkus, lai uzsāktu informācijas apmaiņu ar valstu un reģionālajiem ombudiem par visiem iepriekš minētajiem KPIT īstenošanas aspektiem.

Eiropas ombuds arī plāno 2013. gada laikā konsultēties ar citiem saskaņā ar 33. panta 2. punktu izveidotās ES struktūras dalībniekiem, lai izstrādātu daudzgadu darba programmu, pamatojoties uz vajadzību un pieejamo resursu analīzi, tajā nosakot viņa lomu KPIT īstenošanas veicināšanā un uzraudzībā ES iestāžu līmenī.

3 Resursi

Šajā nodaļā ir sniegts pārskats par resursiem, kas bija Ombuda biroja rīcībā 2012. gadā. Tajā ir izklāstīta biroja struktūra un aprakstīti pasākumi, kas veikti, lai nodrošinātu optimālu informācijas apriti starp darbiniekiem un veicinātu profesionālās izaugsmes iespējas. Šīs nodaļas otrā daļa attiecas uz ombuda budžetu, savukārt beigu daļa attiecas uz iestādes resursu izlietojumu.

Resursi

3.1 Personāls

Ombuda iestādē strādā augsti kvalificēts, vairākas valodas pārvaldošs personāls. Tādējādi tiek nodrošināts, ka ombuds var pienācīgi veikt savus uzdevumus, kas tam uzticēti ar Līgumu par Eiropas Savienības darbību, proti, izskatīt sūdzības par pārvaldē pieļautām kļūdām 23 oficiālajās ES valodās un uzlabot informētību par ombuda darbu. Regulāras darbinieku sanāksmes apvienojumā ar ikgadējo personāla izvērtēšanas semināru atvieglo visu darbinieku informēšanu par biroja aktualitātēm un rosina viņus izteikt savu viedokli par savu ieguldījumu iestādes mērķu sasniegšanā.

Personāla izvērtēšanas seminārs un darbinieku sanāksmes

Eiropas Ombuda personāla izvērtēšanas semināri ir iestādes stratēģiskās plānošanas neatņemama daļa, kas tiek izmantota kā forums iedvesmas un noderīgu norādījumu sniegšanai politikas veidošanas nolūkā. Tie ir daļa no ikgadēja tādu pasākumu cikla, kas sniedz personālam un stažieriem iespēju apdomāt dažādus ar viņu darbu un iestādes darbībām tieši saistītus jautājumus un izteikt savu viedokli par tiem. To mērķis ir palīdzēt nostiprināt un uzlabot darbinieku spriestspēju, lai viņi labāk izprastu un īstenotu praksē iestādes vērtības un virsmērķi un dotu ieguldījumu to efektīvā sasniegšanā.

Jau otro gadu pēc kārtas personāla izvērtēšanas seminārs notika no 2012. gada 28. līdz 30. martam Bādherrenalbā, Vācijā. Vienai no sesijām ombuds uzaicināja mācībspēkus no Eiropas Administrācijas skolas, kuri organizēja komandas veidošanas

pasākumus darbiniekiem, lai izpētītu iespējamo sinerģiju efektīvam komandas darbam.

Ombuds arī sasauc regulāras darbinieku sanāksmes, lai nodrošinātu optimālu informācijas apriti starp darbiniekiem. Turklāt darbinieki piedalās gan ārējās, gan iekšējās apmācības sesijās, kas paredzētas profesionālās izaugsmes pilnveidošanai. Iekšējās apmācības jomā darbinieki cita starpā piedalījās nodarbībā par ētiku un labu rīcību un nodarbībā par angļu sarunvalodu.

Ombuds un viņa darbinieki

Eiropas Ombuda štatu sarakstā 2012. gadā bija 66 amata vietas. Gada beigās Ombuda biroja struktūra bija šāda:

Eiropas ombuds: P. Nikiforos Diamandouros

Ombuda kabinets
 Kabineta vadītāja:
 Zina Assimakopoulou

Ģenerālsekretariāts
 Ģenerālsekretārs:
 Ian Harden

Komunikāciju nodaļa
 Nodaļas vadītājs:
 Ben Hagard

Direktorāts A
 Direktors:
 João Sant'Anna

Sūdzību un izmeklēšanas nodaļa 1
 Nodaļas vadītājs:
 Marta Hirsch-Ziembińska

Sūdzību un izmeklēšanas nodaļa 2
 Nodaļas vadītājs:
 Fergal Ó Regan

Vienai no sesijām ombuds uzaicināja mācībspēkus no Eiropas Administrācijas skolas, kuri organizēja komandas veidošanas pasākumus darbiniekiem, lai izpētītu iespējamo sinerģiju efektīvam komandas darbam.

Eiropas ombuds rīko regulāras darbinieku sanāksmes, lai nodrošinātu optimālu informācijas apriti starp darbiniekiem un veicinātu profesionālās izaugsmes iespējas. Ombuda darbinieki jūlijā un decembrī pulcējās Strasbūrā, kur apsprieda jaunākās administratīvās, juridiskās un politiskās aktualitātes, kas ietekmē iestādi.

Reģistrs

Reģistra vadītājs:
Peter Bonnor

Direktorāts B

Direktors:
Gerhard Grill

Sūdzību un izmeklēšanas nodaļa 3

Nodaļas vadītājs:
Lambros Papadias

Sūdzību un izmeklēšanas nodaļa 4

Nodaļas vadītāja vietnieks:
Bernhard Hofstötter

Personāla, administrācijas un budžeta nodaļa

Nodaļas vadītājs:
Loïc Julien

Datu aizsardzības inspektore

Rosita Agnew

Pilnīgs un regulāri atjaunināts darbinieku saraksts, kurā ietverta sīka informācija par Ombuda biroja struktūru un katras nodaļas uzdevumiem, ir pieejams 23 oficiālajās ES valodās ombuda tīmekļa vietnē (<http://www.ombudsman.europa.eu>). Ja vēlaties saņemt saraksta izdrukā, lūdzam sazināties ar Ombuda biroju.

Resursi

3.2 Budžets

Budžets 2012. gadā

Kopš 2000. gada 1. janvāra ombuda budžets ir Eiropas Savienības budžeta neatkarīga iedaļa (pašlaik VIII iedaļa)¹. Tā ir iedalīta trīs sadaļās. Iedaļas 1. sadaļā ir ietvertas algas, pabalsti un citi ar darbiniekiem saistīti izdevumi. Iedaļas 2. sadaļa attiecas uz ēkām, mēbelēm, iekārtām un dažādiem citiem darbības izdevumiem. Savukārt 3. sadaļā ir ietverti izdevumi, kas rodas, iestādei pildot savas vispārējās funkcijas.

Budžeta apropriācijas 2012. gadā bija EUR 9 516 500.

Budžeta kontrole

Lai nodrošinātu resursu efektīvu pārvaldību, ombuda iekšējais revidents Robert Galvin veic iestādes iekšējās kontroles sistēmu un biroja veikto finanšu operāciju regulāras pārbaudes.

Tāpat kā citām ES iestādēm, arī Ombuda iestādei revīziju veic Eiropas Revīzijas palāta.

Starpiestāžu sadarbība

Lai nodrošinātu resursu iespējami efektīvāku izlietojumu un izvairītos no personāla funkciju liekas dublēšanās, ombuds, ja iespējams, sadarbojas ar citām ES iestādēm. Par šo pakalpojumu sniegšanu maksā Eiropas ombuds. Šī sadarbība ir ļāvusi ietaupīt ievērojamus ES budžeta līdzekļus. Konkrētās iestādes, ar kurām sadarbojas ombuds, ir šādas:

- Eiropas Parlaments – attiecībā uz iekšējo revīziju un uzskaiti, kā arī tehniskajiem pakalpojumiem, tostarp ēku apsaimniekošanu, informācijas tehnoloģijām, saziņu, medicīniskajiem pakalpojumiem, apmācību, rakstisko un mutisko tulkošanu;
- Eiropas Savienības Publikāciju birojs – saistībā ar dažādiem aspektiem attiecībā uz publikācijām;
- Eiropas Savienības Atalgojuma un individuālo tiesību birojs (*PMO*) – attiecībā uz pensijām un citiem aspektiem, kas saistīti ar ierēdņu un aģentu civildienesta pārtraukšanu; un
- ES iestāžu Tulkošanas centrs, kas veic daudz tulkojumu, kuri ombudam vajadzīgi viņa darbā pilsoņu labā.

1. Padomes 1999. gada 13. decembra Regula (EK, EOTK, Euratom) Nr. 2673/1999, ar kuru groza 1977. gada 21. decembra Finanšu regulu, ko piemēro Eiropas Kopienų vispārējam budžetam; OV 1999 L 326, 1. lpp.

3.3 Resursu izlietojums

Katru gadu ombuds pieņem gada pārvaldības plānu (GPP), kurā norāda konkrētas darbības, kas viņa birojam jāveic, lai īstenotu iestādes prioritātes. GPP ir ietverti galvenie darbības rādītāji (GDR), pēc kuriem novērtē panākumus minēto mērķu sasniegšanā. Ombuds arī pieņem gada darbības ziņojumu (GDZ). gada darbības ziņojumā tiek izklāstīti darbību rezultāti GPP noteikto mērķu sasniegšanā, ar darbībām saistītie riska veidi, ombuda rīcībā esošo resursu izlietojums un iestādes iekšējās kontroles sistēmas efektivitāte un lietderība.

Jau 2012. gada sākumā ombuds publicēja savā tīmekļa vietnē GPP, GDZ un gada apkopojumu par sasniegtajiem rezultātiem attiecībā pret 2011. gadam noteiktajiem GDR.

Kā sazināties ar Eiropas ombudu

Pa pastu
Eiropas ombuds
1 avenue du Président Robert Schuman
CS 30403
F - 67001 Strasbourg Cedex

Pa tālruni
+33 (0)3 88 17 23 13

Pa faksu
+33 (0)3 88 17 90 62

Pa e-pastu
eo@ombudsman.europa.eu

Tīmekļa vietne
<http://www.ombudsman.europa.eu>

Šis gada ziņojums ir publicēts interneta vietnē:
<http://www.ombudsman.europa.eu>

© Eiropas Savienība, 2013. gads
Visas fotogrāfijas © Eiropas Savienība, ja nav norādīts citādi.
Atļauta pavairošana izglītojošiem un nekomerciāliem mērķiem,
ja tiek norādīts avots.
Dizains un izkārtojums: Rosendahls - Schultz Grafisk, Albertslunda, Dānija
un EntenEller A/S, Valbija, Dānija.
Salikumā izmantoti FrutigerNext un Palatino burtveidoli.
Printed in Luxembourg
ISBN 978-92-9212-489-2 . ISSN 1725-9754 . doi:10.2869/16626 . QK-AA-13-001-LV-C

Ja jums nepieciešama šīs publikācijas versija palielinātā rakstā, lūdzu, sazinieties ar Eiropas ombuda biroju. Pēc pieprasījuma mēs centīsimies izveidot arī audio versiju.

